

DOLENJSKI LIST

GLASILO SOCIALISTIČNE ZVEZE DELOVNEGA LJUDSTVA

LASTNIK IN IZDAJATELJ: Okrajni odbor SZDL Novo mesto — Izhaja vsak četrtek — Posamezna številka 15 din — LETNA NAROCNINA 600 din, polletna 300 din, četrtletna 150 din; plačljiva je vnaprej. Za inozemstvo 1200 din oziroma 4 amer. dolarje — TEKOCI RACUN pri Mestni hranilnici — Komunalni banki v Novem mestu št. 606-70/3-24

Stev. 47-48 (505-506) Leto X.
NOVO MESTO, 26. NOVEMBRA 1959

UREJUJE uredniški UREDNIŠTVA IN Uredniški predal Novo r. Nenaročenih rokopisov

LEJSKA KNJIŽNICA
VA JARCA
MESTO

TASLOV
ve ulice,
127 —
kopirno podjetje

Praznik republike

... Neizmerne žrtve in trpljenje naših narodov v tej vojni so poplačane z največjimi pridobitvami, kar so si jih naši narodi kdaj priborili: uničen je peklenski načrt okupatorjev in domačih izdajalcev, da s sejanjem medsebojnega sovraštva preprečijo ustvaritev močne Jugoslavije; ustvarjeno je nerazdružljivo bratstvo in enotnost narodov Jugoslavije; ustvarjena je ljudska oblast, ki je poročila pravičnega socialnega reda in demokracije; ustvarjena je močna državna skupnost enakopravnih narodov Jugoslavije.

Z gornjimi besedami je tov. Tito zaključil svoje poročilo na III. zasedanju AVNOJ. Vsako leto se spominjamo teh in drugih njegovih misli — mejnikov iz let naše revolucije in povojne graditve. In ko pred 29. novembrom, slavnim rojstnim dnevom naše Republike, sebi in svetu dajemo obračun našega napredka, našega nenehnega vzpona na poti v lepše življenje, v socializem, tudi letos s ponosom ugotavljamo, da je spet za nami bogato in plodno obdobje, pretkano z nešteti velikimi in malimi delovnimi zmagami. Zgoščen in zgodovinsko pomemben pregled vseh naših letošnjih prizadevanj, uspehov in novih nalog pa vsebujejo dogodki zadnjih osmih dni:

Drugi plenum CK Zveze komunistov Jugoslavije, zasedanje Zvezne ljudske skupščine in v okviru tega odskusa avtomobilske ceste — Brajstva in enotnosti — Paradiž — Niš, Poslušali in brali smo poročila o poteku naših dogodkov in zares ni odveč trditve, da je v naši letošnji obratni deli pred 29. novembrom še posebno pomembni.

Na II. plenumu CK ZKJ je bilo v poročilih kot v razpravi potrjeno, da je Program ZKJ pogumna in revolucionarna politika v bodočnost. Ustvarjalnost naših množic delovnih ljudi prihaja v pogojih delavskega in družbenega upravljanja čedalje bolj do veljave. Izredno dragocene pobude iz vrst milijonov naših delavcev, kmetov, ljudske inteligence in mladine krepijo iz dneva v dan družbeno prakso, ki je vedno bolj zrela in sposobna urejevati zapletena vprašanja nadaljnje graditve. Novi, napredni družbeno ekonomski odnosi spodbujajo posameznike, kolektive, komune in organizacije k vedno plodnejšemu sodelovanju. Prav zato je treba še nadalje načrtno

krepiti politično vlogo Socialistične zveze delovnega ljudstva, te vseljudske množične organizacije. Množična politična aktivnost je prav ob novih zakonih s področja stanovanjskih predpisov nadvse potrebna in pomembna, saj gre za uresničevanje odgovornih družbenih nalog. Le-te so sestavni del naših splošnih gospodarskih uspehov in novih obveznosti prvih treh let sedanjega petletnega gospodarskega načrta. Dosegli smo pomemben gospodarski dvig, za kar gre hvala vsem jugoslovanskim delovnim ljudem, ki zavezno gradijo socializem.

Pri tem je delež mladega rodu za razvoj naše socialistične države ogromen, kot je v nedeljo dejal v Nišu predsednik Tito — skoraj natanko leto dni potem, ko je prvič govoril v Novem mestu ob lanskem stavju, izročilvi dolenskega odseka avtomobilske ceste v promet.

Na to zadnjo veliko zmago mladine naših narodov navezimo danes, nekaj dni pred praznikom Republike, pregled letošnjih prizadevanj, uspehov in nalog delovnih ljudi našega okraja. Z zadovoljstvom moramo ugotoviti, da je lanskega pomoč socialistične skupnosti našemu okraju, ki se je

najbolj pokazala v razgibanem gospodarskem življenju zaradi nove avtoceste Ljubljana — Zagreb, rodila bogate sadove. Vedno širše možnosti se odpirajo različnim gospodarskim panogam v okraju. Turistični centri kot so Dolenski, Smarješki in Čateški Toplice so z novo cesto ogromno pridobili. Preurejena cesta iz Novega mesta v Dol. Toplice bo razen turizmu namenjena predvsem tesni povezavi Straže in njene tovarne z Novim mestom; Novoletski delavci se bodo tod vozili na delo. Događena je cesta do Čateških Toplic, v izgradnji so objekti Smarjeških Toplic, medtem ko so za Čateške vsi načrti pripravljeni in čakajo le še na nov natečaj. Skoraj bo rešen osnovni problem nadaljnje izgradnje industrije v okraju — daljnovod iz TE Brestanica do Novega mesta. Brestanica termoelektrarna bo postavila nov agregat, elektrifikacija počežela poteka po načrtu in bo kmalu v celoti zaključena. V soboto bodo dokončana gradbena dela nove Novoletove tovarne v Straži, 6. decembra pa bo v njej že stekla proizvodnja. Događena je moderna industrijska dvorana Industrije motornih vozil, katere kolektiv je obvladal vse težave in začel izdelovati nov, praktičen avtomobil IMV-1000. Tovarna zdravil KRKA gradi nove objekte za svojo čedalje širšo proizvodnjo; tovarna šivalnih strojev na Mirni je pred tedni obogatela s številnimi obdelovalnimi stroji, medtem ko rudnik Kanžarica nadaljuje načrtno izgradnjo svojih objektov. Razveseljive obete za povečanje predelave lesa imamo v Jugo-

taninu, medtem ko se brežiška tovarna pohištva pripravlja na večjo rekonstrukcijo. V številnih krajih so letos ustanovili več novih obrtnih delavnic, ki so zelo pomembne za dopolnitev nove industrije in dvig življenjske ravni. Povečala se je proizvodnost v skoraj vseh pomembnih podjetjih v okraju. Do 30. septembra smo dosegli že 86,1 odst. letnega plana bruto proizvodnje in celo 88,3 odst. narodnega dohodka za leto 1959, kar pomeni nedvomno uspeh naših kolektivov, čenrav s tem še daleč nismo našli vsega, kar je novo.

Prelomnica je doživelo tudi kmetijstvo v okraju. Stvar se je premaknila z mrtve točke. Ne samo na socialističnih posestvih, tudi pri zasebnih kmetovalcih in v njihovih združenih občinah živahno zanimanje za napredke. Potrjuje ga močno povečanje blagovni promet, velika skrb za izkoriščanje mehanizacije in njeno povečanje. V kmetijstvo smo vložili letos 450 milijonov dinarjev, za leto 1960/61 pa so pripravili številni pomembni načrti. Letina z rekordnimi pridelki pšenice, koruze in drugih rastlin je pokazala, da imamo s pomočjo kooperacije

prav vse pogoje za boljše življenje našega kmeta in skupnosti. Nujno potrebno bo zato, da bodo občine s uresničitvijo zakona o racionalnem izkoriščanju zemljišč dosegle tudi na tem področju nove in še večje uspehe.

Razveseljivih ugotovitev o vsestranskem napredku ne morejo zamegliti številne skrbi in težave, brez katerih seveda nismo. A brez slednjih tudi nikoli nismo bili. Prav iz nenehnih bitk in premagovanja prejšnje nerazvitosti in zaostalosti so se rodili dosedanj uspehi našega okraja in se še porajajo vedno nove delovne zmagave. S številnimi lepimi dosežki pozdravimo letošnji praznik Republike, čvrsto odločeni, da z Zvezo komunistov in s socialistično zvezo ter našo ljudsko oblastjo dogradimo, kar smo sklenili: srečno, bogato, neodvisno domovino ponosnih ljudi. Naš pozdrav ob dnevu Republike je zato: z združenimi močmi novim nalogam in zmagam naproti!

Tg.

Jutri: skupna seja zbora proizvajalcev in OSS

Jutri dopoldne bo v Novem mestu skupna seja okrajnega zbora proizvajalcev in Okrajnega sindikata sveta, na kateri bodo predlagali izpolnjevanje družbenega plana v 3. tromesečju in problematiko socialnega zavzatovanja v okraju.

možnosti, kako bi se izvršili v štirih letih. Ugotovili so, da bo petletni plan, ki ga je okraju zadala republika, dosežen v štirih letih, medtem ko bo težje s petletnim planom, ki si ga je zadal okraj in je precej višji kot republiški.

Vasj za 10 odstotkov bo stvarna potrošnja prebivalcev naše države letos večja kakor lani. Prejemki delavcev in uslužbencev pa so se povečali za 11 odstotkov oziroma za 18 odstotkov.

V počastitev Dneva republike bo v našem okraju na predvečer 29. novembra v vseh občinskih središčih in večjih krajih ter vseh 35 akademij. Poleg tega bodo v vseh šolah še interne proslave, na katerih bodo tudi svečani sprejemi v pionirsko organizacijo. Proslave bodo še v delovnih kolektivih, organizacije Zveze borcev pa bodo odkrile nekaj spominskih plošč padlim borcem in žrtvam fašističnega nasilja.

V soboto 35 akademij

PRED DNEVOM REPUBLIKE — 29. NOVEMBROM

Odmev, ki ni zamrl

Ni dolgo tega, kar je minilo osemnajst let, ko so Nemci v Dobravi, nedaleč od Brežic, ustrelili deset mladih upornikov iz Vidma-Krškega: Petra Jerneja, Radna, Milana in Zdenka Kaplana, Ivanko Uranjek, Franca in Antona Preskarja, Rajka in Franca Kastelca ter Jožeta Graberja, ki so jih zajeli oborožene v tabornišku na Rorah nad Krškim.

Iz Vidma-Krškega na Rore drži lepa cesta, najprej položna, nato pa se čedalje bolj vzpenja navkreber. Nedaleč od gozdne drevnice se grapa malo razširi, da naredi prostor nevelikemu travniku. Tu se od ceste loči komaj opazna steza, ki kmalu nato zavije v gozd. Človek bi mislil, da je konec poti nekje daleč, na kaki jasi, skriti nepoklicanim očem. Pa se konča komaj nekaj deset metrov od ceste, katere belino je moč zaznati skozi vejčveje. Tu so se kmalu po prihodu Nemcev utaborili krški skojevci, pripravljeni na oboroženo borbo s sovražnikom. Med drevesi so si postavili šotor, a mladi, neizkušeni, so bili toliko neprevidni, da niso poskrbeli za stražo.

Nekega zgodnjega juljskega jutra leta enainštirideset jih je presenečil sovražnik. Okrog njih je naredil tako tesen obroč, da se niso mogli braniti. Odpejali so jih v krške zapore, kjer so jih nečloveško mučili, da bi izsilili iz njih imena simpatizerjev. Toda udarci so učinkovali ravno obratno: skojevci so omemeli v molku, ki ni dajal sovražniku nobenih obetov. Mučitelji so morali zaključiti zasliševanje in podpisati smrtno obsodbo.

ker s tem dnem prenehajo. To pa ne pomeni, da postopek ne bo izveden tudi v drugih primerih, ki do tega dne še ne bi bili rešeni. Če bi namreč zaradi obveznosti dela komisija ne mogla končati dela v tem roku, lahko odloči pristojni občinski ljudski odbor, da pošlje komisija še nadalje, vendar največ še eno leto. Seveda velja ta rok le za občinske komisije za nacionalizacijo, ne pa tudi za okrajne komisije, ker te rešujejo pritožbe in je že zaradi tega njihova poslovna doba daljša. Ko bodo prenehale delati komisije, preide pristojnost komisij na upravne organe pri občinskih LO oziroma okrajnem ljudskem odboru.

Po izteku roka za vložitev prijave, v novomeškem okraju je ta bil 7. aprila 1959, so orga-

Osnova: zakonitost

pri uresničitvi vseh nalog, ki jih določa nacionalizacija najemnih stavb

Predsednika okrajne komisije za izvedbo nacionalizacije najemnih stavb in gradbenih zemljišč tov. Stefana Simončiča smo naprosili, da je odgovoril na tri vprašanja našega uredništva o poteku nacionalizacije najemnih stavb v okraju:

1. Rok za zaključitev nacionalizacije najemnih stavb se približuje h kraju. Prosimo Vas, povejte nam, kako daleč so priprave za izdajo končnih odločb o nacionalizaciji v posameznih občinah našega okraja?

Uredba o postopku za izvedbo nacionalizacije najemnih stavb in gradbenih zemljišč tudi določa, da morajo komisije za nacionalizacijo končati svoje delo do 31. decembra 1959.

ni občinskih ljudskih odborov, in občinske komisije za nacionalizacijo pospešeno zbiralje material za nadaljnji postopek; ta vnaša pa je v poletnih mesecih močno popustila in prešla pri nekaterih komisijah v nepotrebno počasnost. Ne da bi želel posebno kategorizirati prizadevnost in ekspeditivnost posameznih komisij, vendar moram poudariti, da sta bila komisija in upravni organ Črnomeljске občine najuspešnejša. Predvidevam, da bodo mogli

(Nadaljevanje na 2. strani)

Ustanovljen Klub ljudskih poslancev našega okraja

V sredo, 18. novembra je bil v Novem mestu ustanovljen Klub ljudskih poslancev okraja Novo mesto. Za predsednika kluba so izvolili Franca Pirkoviča, predsednika Okrajnega odbora SZDL Novo mesto in ljudskega poslanca. Taki klubi so se pokazali kot koristna oblika dela poslancev, saj se bodo tu seznanjali s problemi in razvojem okraja ter tako enotno nastopali pred volivci.

Posvetovanje ljudskih poslancev

V sredo, 18. novembra je bil v Novem mestu posvet ljudskih poslancev za novomeški okraj, ki so se ga udeležili Niko Belopavliovič, Franc Pirkovič, Franc Kimovec-Ziga, Ing. Vilma Pirkovič, Viktor Zupančič, Ing. Anton Koželj, Maks Vale, Stane Nuncič, Karel Sterban, Stane

Rebernik, Luka Dolenc, Jurij Levčnik, Tone Pirč in Jože Knez, sekretar Okraj. odbora SZDL Roman Ogrin ter podpredsednik okr. odbora SZDL Martin Zugelj.

Na posvetovanju so pregledali izvrševanje petletnega plana razvoja okraja Novo mesto in

V nedeljo: počastitev padlih borcev VII. korpusa v Poljanah

Oserednja spominska svečanost, ki jo prireja Okrajni odbor Zveze borcev Novo mesto na dan republike, bo 29. novembra v Poljanah pri Dolenskih Toplicah. Na tamkajšnjem pokopališču bosta ob 10. uri dopoldan odkrila spomenik in grobnica, kamor so prenesli pomrtne ostanke 215 padlih borcev VII. korpusa. Spomenik in grobnico je po zamisli arhitekta Danila Lepajneza izdelalo podjetje Marmor Gradac.

Okrajni odbor Zveze borcev Novo mesto vabi svoje padlih in preživlele borce VII. korpusa, še posebno pa prebivalstvo top-

liškega področja, naj se svečanosti udeležijo. Med ostalimi bo prisoten tudi predstavnik Centralnega komiteja Zveze komunistov Jugoslavije, ki bo imel spominski govor. — Počastitve padlih se bodo udeležili tudi predstavniki Centralnega komiteja Komunistične partije Avstrije, ki bodo odšli nato pa Smuku v Suhi krajini in tam položili vence na kraju, kjer so se borili in padli nekateri člani Komunistične partije Avstrije kot borec Avstrijskega bataljona v sestavi VII. korpusa narodnoosvobodilne vojske Slovenije.

PRIDODNA ŠTEVILKA

Dolenjskega lista bo zaradi oddiha ob praznikih izšla v četrtek, 10. decembra.

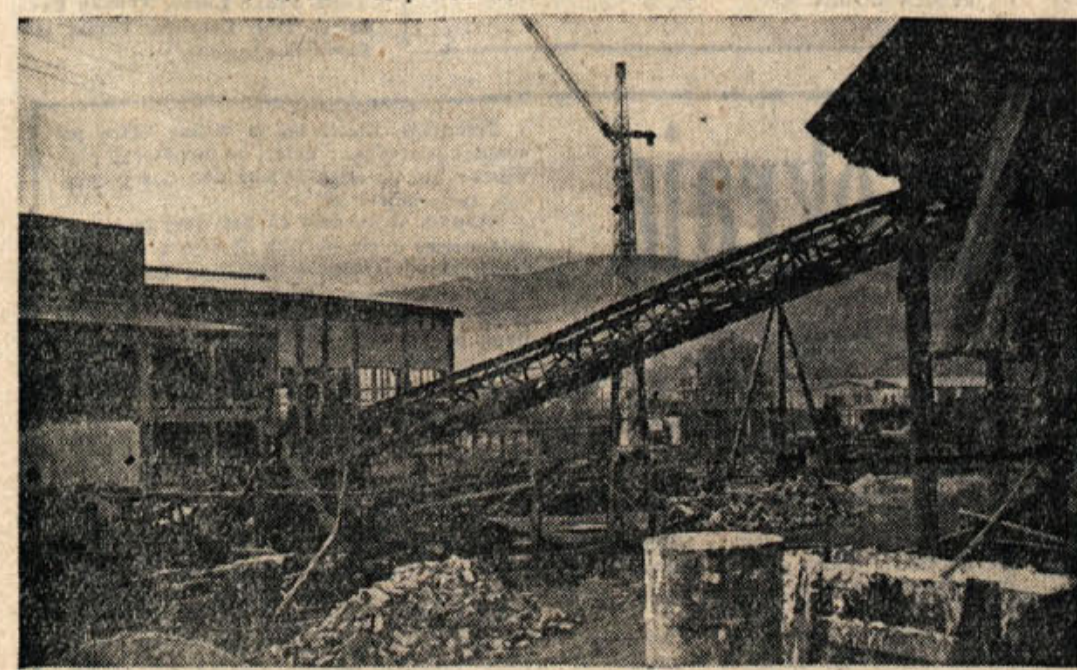
UREDNIKOVO

VREME

ZA ČAS OD 25. NOVEMBRA DO 6. DECEMBRA

V glavnem bo suho vreme. — Manjše padavine pričakuje mo okrog 25. novembra in konca novembra. V začetku decembra ponovna ohladitev, ki pa ne bo trajala več kot štiri dni.

Dr. V. M.

Ena izmed letošnjih velikih delovnih zmag naših kolektivov: v soboto bodo v Straži zaključili gradbena dela nove tovarne podjetja NOVOLES, ki je zrasla od letošnjega aprila do konca novembra; več o tem preberite na strani, ki smo jo v današnji številki namenili kolektivu NOVOLESA

Posvet predsednikov krajevnih odborov

Pred kratkim so se sestali v Vidmu-Krškem vsi predsedniki krajevnih odborov, povabljeni pa so bili tudi predsedniki združenih svetov, upravniki kmetijskih združenj in predsedniki osnovnih organizacij SZDL. Obrazložili so nov zakon o izkoriščanju zemljišča, ki ga je izdala Zvezna ljudska skupščina. Na ta način so se seznanili vsi vodilni

ljudje s terena z vsebino omejenega zakona, tako da bodo lažje podpirali ukrepe in jih pravilno tolmáčili na zborih volivcev, ki so prav v tem času po vsej občini.

Razprava je pokazala, da je bil posvet nujen, saj so govorili, kako bo treba izvajati in reševati določena vprašanja. Pripravljena jim je bila vsebina zakona, ki je bila prikrojena programu kmetijskega razvoja občine. Kmetijske zadruge in socialistična kmetijska posestva bodo izdelala programe in se borila za njihovo izvedbo v okviru zakonskih določil.

Ob tej priložnosti so sklenili, da morajo še letos imeti vsi za družni sveti seje, kjer bodo obdelali zakon, razpravo pa bodo vodili upravniki s pomočjo

kmetijske službe občine. Spoznati bodo morali vsebino zakona in se po njem ravnati in to najprej člani krajevnih odborov, ljudskega odbora, člani sveta za kmetijstvo, člani združenih svetov in odborniki osnovnih organizacij SZDL, da bo delo lažje, ker se ostali prebivalci ravnajo po njih.

Pregledali so plan kmetijske proizvodnje v jesenski setvi kakor tudi program setve za leto 1960. Plan jesenske setve so prekorajčili za 15 odst., kar je v veliki meri zasloga kmetijskih referentov občine.

Od kmetijskega programa za leto 1960 ne bo nobenega odklona, kajti nujno je treba izboljšati družbeno prehrano in s tem dvigniti življenjske pogoje delovnih ljudi.

Razpis nadomestnih volitev

Občinski zbor občinskega ljudskega odbora Novo mesto je na svoji seji dne 27. oktobra 1959 na podlagi prvega odstavka 137. člena zakona o volitvah in odločilu odbornikov ljudskih odborov sprejel tale

ODLOK
o razpisu nadomestnih volitev

Razpisajo se nadomestne volitve v občinski zbor občinskega ljudskega odbora Novo mesto v volilni enoti 33, ki obsega vasi: Gorenja Bregovica, Vrhi pri Sent-jernejcu, Dobravica, Razdrto, ker je prenehal mandat odborniku tega zbora tov. Miru ZALOKARJU, ki je bil izvoljen v tej volilni enoti.

Volitve bodo 13. decembra 1959. V Novem mestu, 27. oktobra 1959. Stevilka: 01-V-73-1-59. Datum: 27. 10. 1959.

Predsednik občinskega ljudskega odbora Maks Vale, l. r.

Trgovsko podjetje s tekstilom na debelo

VELETEKSTIL LJUBLJANA

NAZORJEVA UL. 4

- Asortiman tekstilnega blaga vseh jugoslovenskih tovarn in iz uvoza.
- Stalna zaloge dekorativnega in pohištvenega blaga, zaves, preprog itd.
- Lepa izbira tekstilnega blaga za športne oblačilne rekvizite.

KOMISIJA ZA SKLEPANJE IN ODPOVEDOVANJE DELOVNIH RAZMERIJ

TOVARNE ZDRAVIL KRKA V NOVM MESTU

- razpisuje naslednja delovna mesta:
- referenta za vzgojo kadrov (visoka ali srednja izobrazba)
 - gradbenega inženirja
 - gradbenega tehnika
 - normirca (popolna ali nepopolna srednja šola in praksa)
 - materialnega knjigovodje za obrate (ekonomska srednja šola)
 - korespondenta za nemški in angleški jezik
 - administrativno moč (popolno obvladanje strojepljisa, po možnosti tudi stenografije)
 - kurirja

Plača po tarifnem pravilniku. Stanovanje po dogovoru. Pismene ponudbe s kratkim življenjepisom in navedbo doseganja zaposlitve pošljite v 15 dneh po objavi razpisa na upravo podjetja.

NOTRANJEPOLITIČNI TEDENSKI PREGLED

Drugi plenum Centralnega komiteja ZKJ, ki je bil predeljen v Beogradu, nam posreduje navdse realistično predstavo o doseženih uspehih, opozarja nas na naloge in kaže na težave, katere nas ločijo od uresničenja zastavljenih ciljev. Misli, povedane na plenumu, so tako vsestranske in druga drugo dopolnjuječe, da nam bodo še dolgo časa kažipoti za konkretno delo in pravilno oceno uspehov in težav na ožjih področjih vse do komune in podjetja.

Plenum je ocenil delo po VII. kongresu in utemeljil izredne dosežke. Taki uspehi, kot je za tri ali štirikrat hitrejši gospodarski razvoj, kot ga pozna najboljši razvite zahodnoevropske dežele, dvakrat hitrejši naraščanje osebne potrošnje, neverjetno nagel porast narodnega dohodka, ki se bo, kot kaže, letos povečal celo za 18 odstotkov itd.

Plenum ZKJ je začrtal pot

itd., niso bili doseženi slučajno. Ko je o tem govoril tovariš Mijalko Todorović je dejal, da je osnova vseh naših naglih uspehov v obdobju, ki ga pregledujemo, v naši gospodarski politiki in v našem gospodarskem sistemu, oziroma v kar najpopolnejši vsklajenosti teh dveh činiteljev. Drugi vzrok naglih uspehov je v skladnejšem razmerju med akumulacijo, med investicijami in gibanjem življenjske ravni, z drugo besedo, dosegli smo prava razmerja, ker boljši življenjski pogoji delovnih ljudi, vedno bolj in bolj spodbujajo aktivizacijo proizvajalnih sil in še tretji, skladnejši razvoj sredstev za proizvodnjo in potrošnih dobrin je ustvaril osnovo za večjo stabilnost v gospodarstvu, ki se kaže ne le v cenah, marveč tudi v proizvodnji in drugod.

Vse to, kar smo dosegli, pa je samo uresničenje tistega, kar je kot nalogo postavil že VII. kongres. Zato ne gre za slučaj ali celo slučajni uspeh. Zveza komunistov je kot vodilna politična sila samo uresničila naloge, ki si jih je zastavila že prej. Taka naša pot marsikomu ni bila všeč, da ne govorimo o tistih, ki jo ne razumejo in se ji samo čudijo. Toda praksa je odločila in pokazala, da pri spornih glede vpoti v socializem, ne more biti nobenih zakonov in dogem. Vsem tistim, ki so dvomili, pa so doseženi uspehi najboljši odgovor. Prav nobene potrebe ne čutimo več, da

bi v svojo obrambo pripovedovali še karkoli, ker rezultati sami dovolj povedo. Razumljivo, da je plenum kritično ocenil tudi slabosti, zlasti slabosti političnega dela, kjer moramo upoštevati, da se še dogajajo napake, ki so povsem subjektivne in ki jih mnogokrat zagreše tudi komunisti. V takih primerih bi morala biti Zveza komunistov ne samo odločna, temveč tudi bolj kritična. V času po VII. kongresu se je ustvrilo v članstvo 250.000 novih delavcev, kmetov, nameštencev, dijakov in ljudi iz drugih poklicev. Te tovariše je treba usposobljati za nove naloge v Zvezi komunistov. Treba jim je nuditi možnosti za ideološko vzgojo, ker ne gre le za številčno moč naše Partije, marveč tudi za njeno ideološko trdnost. To lahko zagotovi realizacijo začrtanih nalog.

Ali dalje. Produktivnost dela na primer še vedno ne narašča tako naglo, da bi bili lahko zadovoljni. Res, da uvajamo spodbudnejše oblike nagrajevanja, toda še zdaleč ne moremo trditi, da smo že izkoristili vse prednosti spodbudnejših oblik delitve osebne dohodka, čeprav imamo praktične dokaze, da lahko to najbolj vpliva na povečevanje produktivnosti. Nove misli in novi načini nagrajevanja morajo na tem področju še vedno premagovati odpor birokratskih ostankov in zavesti nekaterih ljudi. Se nevarneje težje pa so tiste, ki vidijo le svojo komuno in svoje podjetje. Taka lokalna ozkost bi lahko postala najresnejša ovira za napredek. Preprečiti moramo vse poskuse, da bi to ali drugo dosegli na tuj račun. Lokalizem lahko največ škodi enotnim pogledom, kar je slep za splošne potrebe in skupne cilje. Taka ozkornost in lokalizem je največkrat posledica nerealnih želja. Vtisih bi radi dosegli vse v en mah in ne znamo presoditi niti kaj je važnejše in kaj je manj važno, niti kaj je bolj donosno in kaj manj koristno. Take želje, ki so največkrat močno pretirane in niso v skladu z našimi gospodarskimi možnostmi, čeprav so te že daleč večje kot pred leti, prav take želje porajajo lokalizem, ki ga je treba politično omejevati in doseči, da bo izginil iz naših vrst.

Mojstrski izpiti se v Novem mestu opravljajo že od leta 1946, ko je bila od ministrstva za industrijo in rudarstvo LRS imenovana okrožna mojstrska izpitna komisija. Z ustanovitvijo okrajnih obrtnih zbornic je prešla komisija v delokrog zbornic. Odkar posluje mojstrska izpitna komisija v Novem mestu, je pri njej opravilo izpite do danes 870 kandidatov. Letos je opravilo mojstrske izpite 42 kandidatov. Od teh je bilo 36 kandidatov iz družbenega sektorja obrti, kar je zadosten dokaz, da se pomočniki iz družbenih obrtnih podjetij z vso resnostjo pripravljajo na prevzem vodilnih mest v obratih. Za nekaj let organizira Obrtna zbornica pripravljajne tečaje za kandidate, pripravnike za mojstrske izpite. Letos se je k tečaju prijavilo 52 kandidatov.

Zasavja, kjer je dosedaj opravljalo te izpite že 125 vajencev.

V Mokronogou bo v najkrajšem času življenjsko izkazujejo vedno večje potrebe po tem blagu. Zahteva pa se seveda tudi boljša kakovost izdelkov. Pletilje zasebnega sektorja so si v Trebnjem ustvarile nekako pletiljsko tradicijo, vendar zaradi zastarelih strojev in metod dela ne dosegajo kakovosti izdelkov drugih pletiljskih delavnic v Sloveniji. Sicer so svoje izdelke prodajale nekaterim večjim trgovskim podjetjem v Sloveniji, zlasti v Ljubljani, Mariboru in Ptujju po že davno zastareli obrtniški nabavno-prodajni zadrugi v Trebnjem, vendar pa je promet po tej za drug dosegel v pretečenem letu komaj dober milijon dinarjev. Zato je za zadruga izgubila tudi za pletilje vsakršen pomen in praktično ne obstaja več.

Da se pletilstvo počne, je pričela Obrtna zbornica v Novem mestu misliti na ustanovitev večjega pletiljskega podjetja, ki bi po kakovosti in količini zadovoljevalo potrošnike, s čimer se zelo strinja tudi ObLO Trebnje, zato tečejo že resna pogajanja s pletiljari, ki so povečini za ustanovitev takega podjetja. Organizacijske priprave so v polnem razmahu, kupili so že nekaj strojev, pa tudi potrebna investicijska sredstva bodo pravočasno na razpolago, za kar dajeta jamstvo občinski ljudski odbor v Trebnjem in OLO v Novem mestu. Glavna težava je trenutno prostor. Sicer je že na razpolago, treba pa je nekaterih večjih adaptacij, ki pa bodo verjetno zaključene že do konca leta. Drtelje pa bi se organiziralo delo na domu. Predvideva se, da bo v novem pletiljskem podjetju možno zaposliti do 30 pletiljcev, ki bi z dobriimi stroji in dobro organizacijo dela ustvarili letno približno do 30 milijonov prometa.

Tudi kovinski obrat in šiviljska delavnica se bosta v doglednem času organizirala

ZUNANJEPOLITIČNI TEDENSKI PREGLED

V prvi sobi po navadi sprejemamo svete, je nedavno dejal bivši indonezijski minister za trgovino Muljomiseno, ko je duhovito primerjal sedanjí gospodarski položaj v Indoneziji s trosobnim stanovanjem. »V drugi sobi sprejemamo samo izbrane, dobre prijatelje. V tretji, skrajni sobi pa ne sprejemamo nikogar, ampak dovoljujemo, da stopajo vanjo samo člani najmožje družine. To je prav in v redu — je dejal minister Muljomiseno — toda sedaj po današnjem položaju v Indoneziji nas vznemirjajo tuji in nepovabljeni gosti celo v tretji sobi.«

Dalje je Muljomiseno dejal: »Indonezijska družba trpi hudo konkurenco zaradi teh tujih podjetij. Če ne bomo storili odločnih korakov zdaj, kdaj bomo zaželi ustvarjati kapital?«

Eden izmed odločnih korakov je vladna uredba, po kateri bodo morali po prvem januarju 1960 vsi tuje, ki so lastniki trgovin na malo izven mest, bodisi zapreli trgovine, se preselili v mesta ali izročili trgovine indonezijskim državljanom. Ta uredba bo prizadela kakih 400.000 do 500.000 tujecev, večinoma Kitajcev, ki držijo v rokah pretežni del indonezijske trgovine na malo.

Položaj Kitajcev v Jugovzhodni Aziji in drugod je zelo zanimiv. Ti Kitajci pomenijo sloj zase, ki je ohranil kitajsko državljanstvo in se nikakor ni stopil z domačim prebivalstvom. V Indoneziji jih je kaka dva milijona na osemdeset milijonov prebivalcev, na Malajji pa celo več kot dva milijona med prebivalstvom, ki

so šteje tudi nekaj milijonov. Ti Kitajci so se večinoma priselili v obdobju kolonialne vladavine in prevzeli trgovino v svoje roke. V Indoneziji na primer ni varsi — in teh je kakih 60.000 — ki ne bi imela vsaj enega ali dveh kitajskih trgovcev.

Posledica takšnega stanja je, da je indonezijsko prebivalstvo v marsičem ekonomsko odvisno od tujega življa in da se samo ne ukvarja s trgovino. Pod kolonialno holandsko vladavino so Indoneziji na ladjah lahko opravljali samo naj-

skimi politiki menili o tej zadevi. Ze takrat je bilo očitno, da Pekingtu ta ukrep ni všeč, čeprav je Ironija v tem, da Kitajska odreda drugi suvereni državi iste pravice, ki si jih sama lasti doma.

Neveljavna kitajske vlade je prišla do izraza v delovanju kitajskega veleposlanika v Džakarti. Veleposlanik in uslužbenec veleposlanstva so pogosto obiskovali indonezijske vasi in po indonezijskih poročilih ščuvali kitajske trgovce, naj se ne uklonijo vladni uredbi o prenehanju poslovanja tujih trgovcev. Indonezijska

Indonezija in tuji trgovci

oblastva so zato omejlja svobodo gibanja uslužbenec veleposlanstva razen veleposlaniku in sekretarju veleposlanstva. Razumljivo je, da bo ta ukrep poslabšal odnose med Kitajsko in Indonezijo, toda zadnja bo kljub temu storila to, kar se je namenila. Nenavadno je to, da tega ni že prej storila, saj samo politična neodvisnost brez gospodarske samostojnosti ni popolna neodvisnost. Zato pa je potrebno, da indonezijski državljanji sami začno voditi lastno trgovsko mrežo, da postanejo tehniki in inženirji, učitelji, profesorji in zdravniki, zakaj samo tako se bo tako bogata država, kot je Indonezija, lahko vsestransko razvijala.

met nacionalizacije. Tu so se zlasti čutili prizadeti obrtniki, ki opravljajo dovoljeno obrtno dejavnost v prostorih, ki po svoji zmogljivosti ustrezajo njihovi dejavnosti. Komisije so v vznemirjenosti kmalu pomirile s tem, da so take prijavitelje obvestile, da ne spadajo njihove zgradbe oziroma poslovni prostori pod zakon o nacionalizaciji. Tudi smo pripravili občinski komisijam, da izdajajo brez zadržkov strankam, ki so sklenile pogodbe o odtujitvi ne-nacionaliziranih nepremičnin, odločbe, da neprimernine, za katere gre v pogodbi, niso nacionalizirane. Na ta način smo uspeli prepričati državljane, da bo temeljni ton pri izvajanju nacionalizacije zakonitost.

Ker bo omenjena uredba prizadela predvsem Kitajce, ki so po starem običaju še zmerom kitajski državljanji, je zadeva prešla indonezijske okvire in dobila mednarodno obeležje. Letos oktobra je bil namreč v Pekingtu indonezijski zunanji minister Subandrio, ki se je s kitaj-

met nacionalizacije. Tu so se zlasti čutili prizadeti obrtniki, ki opravljajo dovoljeno obrtno dejavnost v prostorih, ki po svoji zmogljivosti ustrezajo njihovi dejavnosti. Komisije so v vznemirjenosti kmalu pomirile s tem, da so take prijavitelje obvestile, da ne spadajo njihove zgradbe oziroma poslovni prostori pod zakon o nacionalizaciji. Tudi smo pripravili občinski komisijam, da izdajajo brez zadržkov strankam, ki so sklenile pogodbe o odtujitvi ne-nacionaliziranih nepremičnin, odločbe, da neprimernine, za katere gre v pogodbi, niso nacionalizirane. Na ta način smo uspeli prepričati državljane, da bo temeljni ton pri izvajanju nacionalizacije zakonitost.

Na skupnem sestanku upravnih organov in občinskih komisij in v sodelovanju z okrajnim javnim pravonarilstvom in okrajno komisijo za nacionalizacijo smo pregledali vse vlozene prijave, ki jih je v Brežicah 281, v Črnomlju 165, v Metliki 52, v Novem mestu 488, v Senovem 77, v Sevnici 98, v Trebnjem 107, v Vidmu-Krškem 281, v Zužemberku 33 ali skupno v okraju 1.580. Pri tem opravilu so že izločili t. j. odločili, da ne pride pod zakon, skupno 987 prijav; to so primeri, za katere se je dalo brez nadaljnega ugotovitvi, da ne morejo biti predmet postopka o nacionalizaciji.

3. Zanima nas število vseh prijav in število previdenih končnih odločb.

O nacionalizaciji najemnih stavb

(Nadaljevanje s 1. strani)

do postavljenega roka zaključiti svoje delo vse občinske komisije; močno pa dvomim, da bo to uspelo novomeški komisiji, saj ta ni le v zaostajanju, ampak ima tudi skoro polovico vseh tovrstnih zadev v okraju. Ker pa je do postavljenega roka še dober mesec, bodo mogle komisije z nekaj več prizadevanostjo zamujeno dohiteti in tako ne bo potrebe, razen v novomeški občini, podajševati poslovne dobe.

Okrajna komisija za nacionalizacijo je tudi že rešila več pritožb. Pri tem ugotavljam, da so se nekatere komisije še premalo poglobile v smisel in duh zakona, da zberejo premalo dokaznega gradiva, kar ima za posledico odpravo prvostopenjskih odločb. Tudi v nekaterih občinah ni najboljše sodelovanje z oblastvenimi in političnimi predstavniki, kar zavira učinkovitost izvedenih ukrepov.

2. Ali imamo tudi v našem okraju kaj primerov, da so državljani prijaviili tudi objekte, ki sploh ne spadajo pod nacionalizacijo v smislu zakonitih določil?

Občinski ljudski odborji so z javnimi razglasili pozvali državljane, civilno pravne osebe, družbene organizacije in druga društva državljanov, da vložijo prijavo za ugotovitev predmeta nacionalizacije. Omenjena uredba, katere besedilo je prišlo v javni razglas, obvezuje k prijavi tiste nosilce državljske lastninske pravice, ki so imeli v Jugoslaviji na dan 25. 12. 1959 v lasti eno ali več zgradb, ki so z zakonom nacionalizirane ali pa več zgradb, idealnih delov zgradb ali posameznih delov zgradb, kot jih morejo imeti po zakonu, je zavredla ne le nekatere državljane, da so vlagali prijave, ampak tudi upravne občinske organe, da so zahtevali prijave tudi za zgradbe oziroma poslovne prostore, ki ne morejo biti pred-

met nacionalizacije. Tu so se zlasti čutili prizadeti obrtniki, ki opravljajo dovoljeno obrtno dejavnost v prostorih, ki po svoji zmogljivosti ustrezajo njihovi dejavnosti. Komisije so v vznemirjenosti kmalu pomirile s tem, da so take prijavitelje obvestile, da ne spadajo njihove zgradbe oziroma poslovni prostori pod zakon o nacionalizaciji. Tudi smo pripravili občinski komisijam, da izdajajo brez zadržkov strankam, ki so sklenile pogodbe o odtujitvi ne-nacionaliziranih nepremičnin, odločbe, da neprimernine, za katere gre v pogodbi, niso nacionalizirane. Na ta način smo uspeli prepričati državljane, da bo temeljni ton pri izvajanju nacionalizacije zakonitost.

Na skupnem sestanku upravnih organov in občinskih komisij in v sodelovanju z okrajnim javnim pravonarilstvom in okrajno komisijo za nacionalizacijo smo pregledali vse vlozene prijave, ki jih je v Brežicah 281, v Črnomlju 165, v Metliki 52, v Novem mestu 488, v Senovem 77, v Sevnici 98, v Trebnjem 107, v Vidmu-Krškem 281, v Zužemberku 33 ali skupno v okraju 1.580. Pri tem opravilu so že izločili t. j. odločili, da ne pride pod zakon, skupno 987 prijav; to so primeri, za katere se je dalo brez nadaljnega ugotovitvi, da ne morejo biti predmet postopka o nacionalizaciji.

3. Zanima nas število vseh prijav in število previdenih končnih odločb.

Iz poročil občinskih komisij, ki jih nam pošiljajo, ugotavljam, da so do 31. 10. 1959 vložili finančni organi skupno 500 zahtev za ugotovitev predmeta nacionalizacije. Primerjava med vloženiimi prijavami in vloženiimi zahtevki finančnih organov pokaže, da so finančni organi z manjšimi izjemami vložili že preko 90% vseh predvidenih zahtevkov; močno pa zaostaja pod tem povprečjem občina Videm-Krško, kjer je še odprtih skoraj 2 tretjini primerov.

Prvostopne komisije so do sedaj izdale 157 odločb in to Brežice 26, Črnomelj 60, Metlika 5, Novo mesto 2, Senovo 15, Sevnica 6, Trebnje 23, Videm-Krško 6 in Zužemberk 14, kar je približno ena tretjina vseh zahtev. Tako nizko povprečje povzroča novomeška komisija, ki je šele na začetku izdajanja odločb, medtem ko so komisije v Črnomlju, Senovem in Zužemberku z delom že v končni fazi. V Senovem, na preduje tudi delo v Brežicah, nekoliko manj pa v Metliki, Sevnici, Trebnjem, in Vidmu-Krškem. Upam, da bodo te komisije čimprej zaključile svoje delo ter tako s tem ne odpravljale negotovost pri državljanih, ampak tudi hitreje pripravljale pogoje, da bodo občinski finančni organi začeli z izdajanjem odločb o odškodninah, kar postaja že z ozirom na nove predpise stanovanjskega gospodarstva vedno bolj in bolj potrebno.

Stefan Simončič

Stefan Simončič

Razpis nadomestnih volitev

Občinski zbor občinskega ljudskega odbora Novo mesto je na svoji seji dne 27. oktobra 1959 na podlagi prvega odstavka 137. člena zakona o volitvah in odločilu odbornikov ljudskih odborov sprejel tale

ODLOK
o razpisu nadomestnih volitev
Razpisajo se nadomestne volitve v občinski zbor občinskega ljudskega odbora Novo mesto v volilni enoti št. 15, ki obsega. Cesto herojev. Prisojno pot. Ulica talcevo. Cankarjevo ulico. Na žago. Mestne njive. Koštalovo ulico. Kečtejev dvorec do vključno št. 31. Ljubljansko cesto od št. 1 do 8 in Ločno, ker je prenehal mandat odborniku tega zbora tov. ing. Juriju IVANETIČU, ki je bil izvoljen v tej volilni enoti. Volitve bodo 13. decembra 1959. V Novem mestu, 27. oktobra 1959. Stevilka: 01-V-73-2-59. Datum: 27. 10. 1959.

Predsednik občinskega ljudskega odbora Maks Vale, l. r.

Vojaki pozdravljajo

»Vse bralce našega lista pozdravljamo in jim čestitamo za 29. november. Posebej pozdravljamo starše, sestre, brate in znance iz domačih krajev: Ivan Jaklič, Edvard Kolenc, Jože Bregant, Janez Štubljar, Stefan Horvat, Alojz Erman, Jože Turk, Franc Luzar, Zvonko Pezdire, Tine Zarabec, vojaki iz Subotice.«

Knjigotisk - Novo mesto

TISKARNA, KNJIGOVESNICA, KARTONAZA
ČESTITA ZA PRAZNIK REPUBLIKE
VSEM DELOVNIM KOLEKTIVOM

HKRATI SPOROČAMO CENJENIM STRANKAM.
DA SMO SE PRESELILI NA GLAVNI TRG 14
SPREJEMAMO VSA TISKARSKA IN KNJIGOVESKA DELA!

Obrtništvo novomeškega okraja

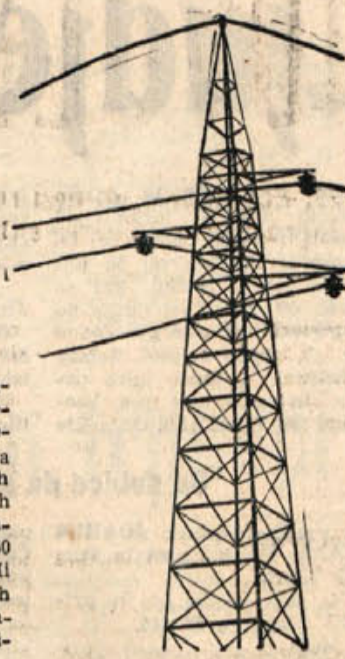
Polde Cigler

vitev večjega pletiljskega podjetja, ki bi po kakovosti in količini zadovoljevalo potrošnike, s čimer se zelo strinja tudi ObLO Trebnje, zato tečejo že resna pogajanja s pletiljari, ki so povečini za ustanovitev takega podjetja. Organizacijske priprave so v polnem razmahu, kupili so že nekaj strojev, pa tudi potrebna investicijska sredstva bodo pravočasno na razpolago, za kar dajeta jamstvo občinski ljudski odbor v Trebnjem in OLO v Novem mestu. Glavna težava je trenutno prostor. Sicer je že na razpolago, treba pa je nekaterih večjih adaptacij, ki pa bodo verjetno zaključene že do konca leta. Drtelje pa bi se organiziralo delo na domu. Predvideva se, da bo v novem pletiljskem podjetju možno zaposliti do 30 pletiljcev, ki bi z dobriimi stroji in dobro organizacijo dela ustvarili letno približno do 30 milijonov prometa.

Tudi kovinski obrat in šiviljska delavnica se bosta v doglednem času organizirala

HALO! ZAKAJ NI TOKA!?

Ali vemo dovolj o elektriki, pomembnem živcu sodobnega življenja? — Nekaj besed o skromnem, a nadvse prizadevnem 135-članskem kolektivu podjetja ELEKTRO NOVO MESTO

V Novem mestu je električna luč zasvetila leta 1903, ko je začela obratovati hidroelektrarna Luknja. Najprej v Košičkovi hiši, nato še pri Hadžu in v bolnišnici. To

skih postaj in 892 km nizkonapetostnega omrežja. Leta 1948 so pričeli graditi novo razdelilno transformatorsko postajo v Bršljinu, 6. februarja 1951 so skozi njo, čeprav še ni bila popolnoma opremljena, spustili tok. Le za gradnjo stavbe so najeli posojilo, vso opremo so izdelali sami v prostem in delovnem času. S pomočjo te RTP je zdaj občutno skrajšan čas prekinitev toka zaradi napak.

ZAKAJ JE LUČ TAKO SLABA?
Tako se pogosto vprašujemo, ko gledamo mežikajočo žarnico pod stropom. Ko smo zastavili

vi daljnovod bo veljal 210 milijonov dinarjev. Gradimo ga nekatere z lastnimi sredstvi, mnogo sta nam pomagala Eles in Elektrotrans, pa tudi domača podjetja in kolektivi. Saj bo novi daljnovod odpravil dosedanje težave z električno energijo. Novi daljnovod bo najprej dovažal tok z napetostjo 20.000 voltov, po 6 mesecih pa že tok z napetostjo 110.000 voltov. Dosedanja napetost namreč več ne zadošča. Novi prostozračni transformator v RTP Bršljin nam bo omogočil priključitev na ostale daljnovode z napetostjo 110.000 voltov. Kot sem že rekel, bo to približno v sredi

dovolj vode, jo spojimo paralelno z našimi napravami, če pa vode ni dovolj, oskrbuje z elektriko prečensko opekarno, Prečno in njeno okolico. Naša RTP je ena najlepših v Sloveniji. Šele ko bo zgrajen novi 110.000 voltni daljnovod Brestanica — Novo mesto bo pričela v celoti služiti svojemu namenu. Novi daljnovod nam bo pomagal tudi zato, ker bo v našo postajo privedel tok, ki bo imel že 20.000 voltov napetosti in nam ga ne bo treba več ojačevati. V sredini prihodnjega leta, ko se bomo s pomočjo novega transformatorja priključili na ostalo visokonapetostno daljnovodno omrežje LRS, bomo napetost le še zniževali od 110.000 voltov na 35.000, 20.000 in 10.000 voltov. Naša RTP je »živaa, saj delamo v treh izmenah.

Imate kakšno željo? — Imam. — Je odvrnil semeje. — Da bi bilo čimmanj napak in da bi bila dobava toka čimbolj redna, to je moja največja želja. Tovariš Milan Breščak, vodja RTP Bršljin, je že »star maček« v elektriki. Od leta 1935 dela v Novem mestu. Bil je prvi predsednik sindikalne podružnice DES Novo mesto po osvojitvi, bil pa je tudi že predsednik DS in UO. Povedal je, da je spet prišel nazaj »na staros, saj je zdaj spet predsednik sindikalne podružnice. Leta 1945 je šel kolektiv DES Novo mesto le tri ljudi, danes šteje kolektiv Elektro Novo mesto 135 ljudi. Na prvi pogled mnogo, toda če upoštevamo, da so ti ljudje raztreseni po 9 »rajoni« vse Dolenjske in Bele krajine, bomo priznali, da jih je malo. Ta majhni, skromni kolektiv je v 15 povojnih letih res mnogo naredil.

ka, me je že čaka aktivist z nekaj delavci. Popravil smo. Ko so prišli Nemci, je bilo malo teže. Vsak teden sem moral poročati nemški komandi. Ločilno stikalo na Brodu, ki je dovažalo tok partizanom v Dol, Toplice, sem v poročilih označeval kot izklopljeno. V Dol, Toplicah je za partizane delal naš pomožni monter Oskar Klemenčič. Če je nastala okvara smo po stalnem dogovoru stikalo vključevali zvečer ob šestih in, če okvara še ni bila popravljena, naslednjega dne zjutraj ob osmih. Nemci so najbrž nekaj zasumili. Poslali so kontrolo, nekakega oficirja, elektrostrokovnjaka. Želel se je prepričati, če je stikalo izklopljeno. Prišel je kmalu po 12 uri. Odsli sva iz pisarne. Vodil sem ga od gostilne do gostilne. Ko se je zmrčilo sva bila še v Kandiji, toda bil je že močno okajen. Rekel sem mu, da se mi ne zdi več varno iti k stikalu na Brod, ker se zvečer tam radi potikajo partizani. Gostobesedno mi je razložil, da mi popolnoma zaupa. Vrnla sva se v mojo pisarno. Tako se ga je nalezelo, da je tam pozabil delovne hišice. To je bil nekaj spominov. Moral smo si pomagati, kakor smo vedeli in znali, partizani pa so le imeli električni tok.

strank pobirajo tokovino. Partizani so po normi. Vsak mora pobrati tokovino od približno 1500 strank. Če so stranke disciplinirane norme doseže, če niso, je pri plači oškodovan. Če... kar pogledamo, kakšni smo nekateri. Ko ga vidimo, se skrivamo. Zastonj je delal korake do našega stanovanja. Posebno težko je na kmetih. Tam delajo inkasanti poleti le v zgodnjih jutranjih in v večernih urah. Kmetje so čez dan na polju. Tudi pozimi so težave. Inkasanti se zasopej vzpenja v breg proti samotni hiši. Sneg mu sega do kolen. V hiši so ga opazili. Zaklenili so vrata, se skrili v veži in — nikogar ni doma. Nekaj časa trka in kljče. Dim se vije iz dimnika, ve, da hiša ni prazna. Dve sto dinarjev

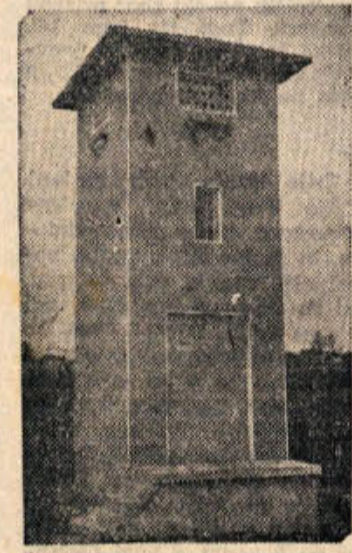
Možje, ki skrbijo v bršljinški razdelilni transformatorski postaji, da nam tok v redu priteka. Težka in odgovorna je njihova služba, združena z veliko življenjsko nevarnostjo

so bili prvi odjemalci. »Novi vrag«, kot so elektriki rekli takrat, se je počasi uveljavljal. Do leta 1930 število odjemalcev ni posebno poraslo, nato pa je tudi v Novem mestu elektrika pričela zmagovati pot. Črnomelj jo je takrat pridobil s pomočjo majhne lokomobile na žagi Jugobruna pri železniški postaji. Metličani so dobivali tok iz HE Ozalj. Industrije takrat še ni bilo, tudi električnih kuhinjkov in pečic še niso poznali, za razsvetljavo pa so zmogljivost majhnih central zadoščale.

Leta 1938 so pričele na Dolenjsko siliti Kranjske deželne elektrarne, ki so do takrat severno Slovenijo že kar močno elektrificirale. Počasi so pričeli rasti daljnovodi. Od Grosuplja do Trebnjega, od Brestanice preko Dobove in Brežice do Prekope in nato do Kostanjevice in nazaj na Sentjerne in Novo mesto. Do Metlike je bil že zgrajen daljnovod iz hidroelektrarne Ozalj, zgradili so ga še od Metlike do Črnomlja in Črnomelj je imel močnejšo luč. Vse to je zrastle v letih 1938 in 1939.

NAGEL VZPON

Zelo sta se povečala število odjemalcev in poraba električnega toka po osvojitvi. Elektriki

31 takih »hišic« že imamo zdaj na področju ELEKTRO NOVO MESTO (ozemlje nekdanjih okrajev Črnomelj in Novo mesto) — pred vojno pa jih je bilo vsega 15...

to vprašanje direktorju Elektro Novo mesto tovarišu Ivanu Pirnatu, je odgovoril: — Največ težav pri dobavi toka nam dela mestno omrežje. Posebno nove stavbe so močno elektrificirane, tako da je za vsakih 50 do 100 strank potreben transformator. Novi daljnovod Brestanica — Novo mesto nam pri reševanju tega vprašanja ne bo mnogo pomagal. Stanje je najslabše v Novem mestu. Zato bomo prihodnje leto zgradili dve novi transformatorski postaji. Eno prostozračno pri sodišču in drugo, ki bo pritična, pri novi tržnici. Visokonapetostno bosta med seboj povezani s podzemljskim kablom. Samo kabl in polaganje bo stalo 5 milijonov din, vse skupaj pa 17 milijonov dinarjev. Meter podzemljskega kabla stane 10.000 dinarjev. Sredstva in material, oboje je že zagotovljeno; gradilji bi že letos, pa je Elonir preobremenjen.

— Kaj pa elektrifikacija? — Tu smo, lahko rečem, že v zadnji fazi. Na področju Bele krajine je neelektrificiranih le še 8 vasi, na ozemlju, ki ga razumemo kot Dolenjsko v ožjem smislu. Pa je elektrificiranih že preko 90% naselij. Pri elektrifikaciji nam mnogo pomagajo prebivalci, ki zgradijo transformatorske hišice, darujejo kostanjeve drogovce in dajo na razpolago tudi nekvificirano delovno silo.

— Zakaj se bo električni tok s 1. januarjem podražil? — Dve tretjini električnega toka porabi široka potrošnja in eno tretjino industrija. Pri plačevanju pa je razmerje prav nasprotno. V stari Jugoslaviji je stal kilovat toka 3 dinarje 25 para, torej več kot danes! Tok se bo podražil za štiri dinarje pri kilovatu. To razliko je do slej plačevala industrija. Od tega bomo je 1 dinar dobili mi, ostale 3 dinarje pa komunaa. Zneske, ki se bodo nabrali iz tega, bo komunaa porabila za izboljšanje omrežja in naprav. Nam bo to v velik pomoč, potrošnik bo pa imel močnejši tok, s čimer mu bo gotovo ustreženo. Pri nas bomo morali graditi predvsem transformatorske postaje.

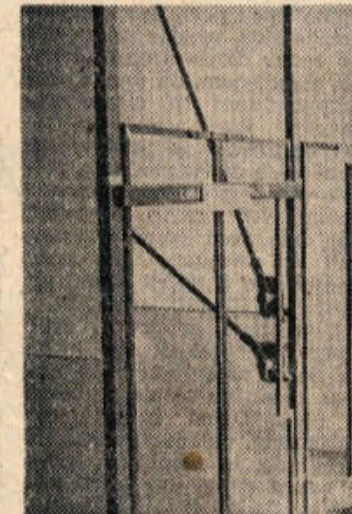
NOVI DALJNOVOD

— Upamo, da ga bomo dogradili do 29. novembra, čeprav nam vreme močno nagaja. Zvezal bo razdelilno transformatorsko postajo Bršljin neposredno s termoelektrarno v Brestanici. Naj postrežem le z nekaj skopimi podatki: daljnovod bo dolg 33 km 300 m. Zico bo nosilo 112 drogov posebnih lahke izvedbe, ki bodo pocinkani, da jih ne bo treba pleškati. Zica bo debela nekaj manj kot 2 cm, zaradi večje odpornosti bo spletena iz jeklene in aluminijastih nitii. Vsa žica za ta daljnovod tehta 82 ton. Drogovi bodo visoki od 17 do 32 metrov, postavljeni pa bodo 300 do 571 m vsakebi. No-

pridnjega leta. Tako bomo rešili vprašanje rednega dovažanja električne energije potrošnikom za daljše razdobje, vsaj za bodoče desetletje. Novi daljnovod nam bo omogočil dovažati tok v zadostni količini in dobri jakosti vsej Dolenjski. To je pomemben pogoj za neomejen razvoj industrije in za elektrifikacijo podeželja.

ČUDNA HIŠA

Ko sem s stare ceste na koncu Bršljina zavil na desno, me je obšel kar neprijeten občutek. Tam namreč stoji čudna hiša, ki je videti zmeraj prazna. To je stavba razdelilne transformatorske postaje Bršljin. Ker so bila vsa vrata v pri-

Sonce in sence — ali drugače: 20.000 voltno stikalšče v RTP Bršljin. Tukaj priključujejo in odključujejo daljnovode, če se pripete okvare ali kadar popravljajo »glavne žile« sodobne tehnike

stiju zaklenjena, sem se po stopnišču povzpel v prvo nadstropje. Tam sem našel Milana Breščaka, vodjo razdelilne transformatorske postaje Bršljin, ki je pravkar dežural. Sedel je za mizo, ki stoji pred stikalno ploščo. Na tej plošči so številni instrumenti, lučke, vzvodli, stikalna in podobno. Najprej mi je razkazal ves obrat, nato sva sedla in se pogovorila. — V naši razdelilni transformatorski postaji (odsej jo bomo na kratko imenovali kar RTP) se stikata daljnovoda Savska I in Savska II. To sta naša domača naziva za daljnovoda, od katerih gre eden preko Sevnice in Trebnjega, drugi pa preko Vidma-Krškega, Kostanjevice in Sentjerneja v Novo mesto. Oba nam dovažata tok iz termoelektrarne Brestanica. Vsak izmed njiju ima napetost 20.000 voltov. Ko pride tok do nas, je zaradi odjemalcev že oslabilen na 17.000 voltov. Pri nas ga s pomočjo transformatorja pojačamo nazaj na 20.000 voltov in ga po enem daljnovodu pošiljamo dalje preko Dolenjskih Toplic v Belo krajino, po drugem daljnovodu pa na področje Novmega mesta, v Stoplče in Podgorje. Tudi hidroelektrarna Prečna nam včasih pomaga, saj je vključena v naš sistem. Če ima

PARTIZANSKA ELEKTRIKA

Ne čudite se, tudi partizani so jo potrebovali. Zakaj vendar? Za polnjenje radijskih poročil in za polnjenje akumulatorjev za radioodajnikje. Tovariš Pirnat nam je povedal nekaj tudi o tem. — Med Italijansko okupacijo smo imeli dogovor s partizani. Če je bila okvara na vodu, na osvojenem ozemlju, so nam vedno prisrčbeli delavce. Nekot, mislim, da je bilo leta 1942, sem šel na osvojenno ozemlje popravljat daljnovod Novo mesto — Otočec. Peljali smo se z vo-

zom. V Mačkovcu nas je ustavil partizan. — Če greste naprej, vas ne smem pustiti več nazaj! Takšno je povelje! je povedal. Z voza sem mu spustil na skrivaj zavojček cigaret na tla. Rekel sem: — Prav pa obrnilo. Če boste potrebovali tok, pošljite »poto«. Medtem ko je obračal konje, je z enim očesom strmel v zavojček cigaret in pazil, da ga ne bi pohodili konji. Istega dne zvečer sem že dobil »poto«. Naslednjega dne sem odšel sam, ob vodu, tam, kjer je bila napa-

»PIRNAT NOČE...«

— Tako mislijo ogorčeni odjemalci kadar ni toka, je dejal nasmejeno direktor Pirnat. — To se dogaja najpogosteje pozimi, ko pade prvi sneg in v večjih neurjih, združenih s strelo, toda le v primerih, ko je okvara na daljnovodu. Naša naloga je dovažati tok, zato se res potrudimo, da napaka na vodu kar najhitreje popravimo. Pri našem delu moramo računati s tako imenovano višjo silo: s snegom in neurjem. V plačnem sistemu imamo posebno premijo za pogonsko pripravljenost. Čas za popravilo napake je normiran. Norma teče od trenutka, ko je rajonski monter ali ekipa o napaki obveščena. Premijo dobijo le, če so napako popravili pred nor-

— To je naša peterzenka, so nam rekli na RTP Bršljin in dodan-ta naprava kompenzira zemeljskostične toke, kadar so nevlhte.

vodila, jo poslal na teren, ali pa ekipi s terena, ki želi tehnična navodila, ustregel. Mi damo od sebe vse, da bi pogonsko pripravljenost naših ljudi povečali. Zadosten dokaz o tem je premija, ki sem o njej že govoril. 5% tega premljskega fonda se zbira posebej. S temi sredstvi izplačujemo posebne zasluge posameznikom, popravila v noči, v dežju, blatu ali snegu in podobno.

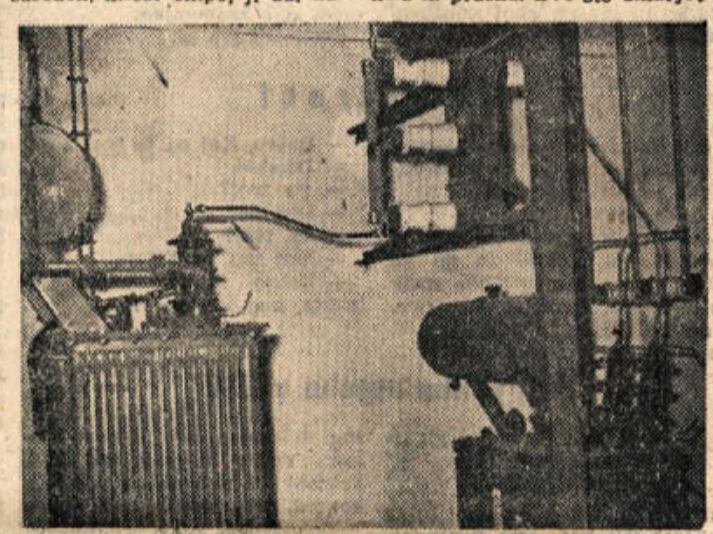
NAŠE »ČEBELICE«

Tako nazivajo pri Elektro Novom mestu inkasante, ki od

bi morali plačati. Zastonj se je vzpenjal v breg, toda takšna pot se ponovi večih štirikrat, da, tudi petkrat zaporedoma, zaradi borih 200 din...

Tudi v mestu so težave. Odsli smo na dopust nekaj dni preden je inkasanti pobral tokovino. Če nas je v njegovem rajonu 50 takšnih, bo občutno prikrašjen pri plači. Tudi sejmio se, ne da bi mu prej povedali, kam bomo odšli. Nova stranka noče plačati naše tokovine, kam smo se odselili ne ve. Spet izgubljeni koraki...

Miloš Jakopec

Iz podjetja I EV Vrtača

Zadnji dan oktobra je odšel v zaslužni pokoj prvi in najstarejši član kolektiva tega obrata, tov. Alojz Skedelj. Ta vzorni komunist in družbeni delavec je bil s svojo delovno vneto in vestnostjo zgled vsem članom kolektiva. Zato mu je kolektiv ob odhodu iz podjetja pripravil lepo govornost in izročil skromno darilo.

Sindikalna podružnica podjetja je v septembru organizirala izlet v Ljubljano in na Gorenjsko, člani so si ogledali gorata »Kondenzatorji« in »Zarnice« v Ljubljani ter »skro« v Kranju. Obiskali so tudi Bled in še nekatero znamenitost Gorenjske. Za prihodnje leto imajo v načrtu ogled koprškega »Tomasa«.

blj dodeljen določen znesek za nagrade članom kolektiva. Ker pa vsak član kolektiva ne zasluži nagrade (pa tudi znesek bi bil v tem primeru zelo skromen), a da bi jo dobili le najboljši bi spet ne bilo prav, ker to vzbuja negotovanje, zato je kolektiv sklenil, da nagrad ne razdeli, pač pa bodo za tisti denar kupili hladilnik za okrepčevalnico, kar bo vsem v korist.

GRADBENO PODJETJE
»SAVA«
VIDEM-KRŠKO
S STRANSKIMI OBRATI
● CEMENTNINE in
● MIZARSTVO
ČESTITA ZA DAN REPUBLIKE VSEM SVOJIM STRANKAM IN SE PRIPOROČA!

Mladinska organizacija v podjetju letos nekako peša. Vzrokov je več. Eden je ta, da za tisto, kar mladino zanima, ni kadra. Dobro bi pa bilo, da bi tamburice, ki jih je nabavil sindikat, zdaj v jesenskem in zimskem času spet služile prijetnemu razvedrilu. Aktiv LMS se pripravlja na volitve novega odbora.
Naj povem, da so vsi člani kolektiva član! SZDL. Osnovna org. ZK v podjetju šteje 22 članov.
Z obratno okrepčevalnico so vsi zadovoljni. Hrana je sorazmerno poceni in vsak jo lahko dobi. Skoraj vsi jemljejo toplo malico, s kosilom se jih pa okoristi okrog 30 na dan. Letos je

Gozdarska poslovna zveza
ZASAVJE SEVNICA
S SVOJIM OBRATOM SODARSTVO
ČESTITA VSEM DELOVNIM LJUDI
ZA 29. NOVEMBER!

tro Novo mesto zajema meje nekdanjih okrajev Novo mesto in Črnomelj. Leta 1945 je bilo na tem področju 5700 odjemalcev električnega toka, ki so porabili 1.570.000 kilovastnih ur; 18 transformatorskih postaj je s pomočjo 78 km daljnovodov z napetostjo 20.000 voltov in 284 km nizkonapetostnega omrežja dobavljalo tok. Do danes so se številke močno izpremenile. Lani, to je leta 1958, je imel Elektro Novo mesto na svojem področju 16.350 odjemalcev, ki so porabili 13 milijonov 435 kilovastnih ur. Tok so dobavljali s pomočjo 264 km 20.000 voltnih daljnovodov, 81 transformator-

NOVOLES: objuba je izpolnjena!

29. novembra, na dan republike, bo zaključena gradnja obrata vezanih plošč v Straži — Pred 6 meseci travniki, danes: dograjena in opremljena tovarna! — Revija delovnih zmag in izpolnitev objube, ki jo je dal kolektiv — Iz dimnika nove kotlarne se že vije dim

Direktorja Novolesa tovariša Jožeta Kneza sem našel v veliki dvorani novega obrata, kjer bodo kmalu zabrneli stroji. Nasmešnil se je.

— Vpraševali boste o novem obratu vezanih plošč, kajne? Ze v uvodu bi rad poudaril to, da ne nameravam govoriti o njegovem pomenu in o tem, kaj in koliko bo proizvajal. Zelim govoriti o ljudeh, ki so ta obrat gradili. O delovnih ljudeh, ki

rokih izdelati načrte. Z velikimi težavami in napori so našli ustrezne rešitve. Nekatere načrte so tudi petkrat izpreminjali. Gradbene načrte sta izdelala inženirja Didek in Smrekar. Pri tehnološkem projektu, ranju ima velike zasluge inž. Jelenc, ki je pravilno predvidel vsiljivost vseh elementov tovarne. V zelo kratkem roku dovršena velika gradbena dela pomenijo pomembno delovno zmago za SGP Pionir. Delovna sila na gradbišču je bila ves čas gradnje pod predvidenim normativom. Pionir pa se je tudi sicer boril z velikimi težavami. Za uspešni zaključek gradnje imajo velike zasluge delovodja Jankovič ter gradbena tehnika Matjažič in Bogovič. Velika teža dela je ves čas gradnje ležala na ramenih delavcev, še posebno pa so jo občutili tesarji in železokrivci. Baškovičev tesarji so opravili svojo nalogo res zglodno.

smo imeli 250-kilovatno transformatorsko postajo, ki bi po načrtih prišla delovati šele prihodnje leto. Onj so pa v kratkem roku montirali 450-kilovatno postajo, ki bo za dan republike tovarni že dajala tok. Enaki zmagi predstavljata opravljeno delo montažne ekipe Tovarne parnih kotlov Zagreb in skupine podjetja Klma Celje. Montažna ekipa TPK Zagreb je parni kotel pod vodstvom mladega montažnega mojstra Viktorja Jakovine montirala v enem mesecu in pod njim zakurila. Delavci podjetja Klma Celje so pod vodstvom mojstra tovariša Obreza v zelo kratkem času montirali vse ogrevalne naprave.

Vsa dela so potekala v obdobju pomanjkanja gradbenega materiala in vsega, kar je pri gradnji tako velikega obrata nujno potrebno. Znatno delež so tu prispevali naši nabavljalci, ki so po vsej Jugoslaviji iskali potreben material. Vreme nam je bilo naklonjeno vse leto, posebno pa v zaključnem obdobju gradnje. Ves čas so kljub naštetim težavam vsi, ki so pri gradnji sodelovali, dajali od sebe največ kar so mogli. Kolektiv SGP Pionir ter člani

našega in vseh kolektivov, ki so pri gradnji sodelovali, so prispevali vsak svoj delež v revijo delovnih zmag in pripomogli, da smo izpolnili veliko objubo, 29. novembra, za dan republike, dajemo družbi dragoceno darilo — novi obrat vezanih plošč v Straži.

»OB 10.20«

Na betonskem podnožju velike luščilke, stroja, ki bo iz debel rezal furnir, je z modro kredo napisano: »14. november 1959 ob 10.20 — Giovanini. Tega dne ob tej uri so končali z montažo velikega luščilnega stroja in ga preizkusili. Italijanski mojster Giovanni je na betonsko podnožje napisal datum in uro. Ni mogel verjeti, da stroj res že dela, čeprav je bil sam prisoten. S svetlo sliko o pridnih Titovih delavcih se je vrnil v Italijo.

Se deset delovnih dni je od danes do 29. novembra. Mnogi delavci hiti na vseh koncih dolge dvorane. Nobenih nepotrebnih besed in ne kretenj. Vsak dobro pozna svojo nalogo. Gradbenega delovodja Antona Jankoviča sem opazil med delavci, ko je dajal navodila.

— Kako gre?

— V redu — je odvrnil. — Kar smo objubili, bomo izpolnili! — Nato se je nasmešnil in nadaljeval:

— Inozemski mojstri, ki prihajajo montirat stroje, vprašujejo, koliko let že gradimo to tovarno. Jaz jim odgovarjam: Ne vprašujte, koliko let, ampak koliko mesecev jo gradimo, saj bo gotova v šestih mesecih. Toda ne morejo verjeti!

»DELAMO S POLNO PARO!«

Obrnil sem se še do fanta v modri delovni obleki, ki je razlagal nekaj vrtilcem pri veliki luščilki. Ni maral povedati svojega imena.

— Prvi sem bil lesni tehnik, nato sem se specializiral za strojnika. Pri Novolesu delam. Sedem tednov sem bil na specializaciji v Italiji. Marsikaj sem videl tam. Pri tej gradnji je bilo potrebnega veliko truda in prekomerne požrtvovalnosti. Vsega tega od ljudi ne bi bilo mogoče zahtevati. Zato so dali to družbi zavezino, sami od sebe. Ves kolektiv, od direktorja Kneza preko vodilnih uslužbencev do poslednjega delavca je sodeloval v tem boju. To velja prav tako za vse ostale kolektive, posebno za gradbeno podjetje Pionir in druge, ki so pri gradnji sodelovali.

Najboljši delavci so šli letos poleti na specializacijo v inozemstvo. Od njih bo skoro v celoti odvisna proizvodnja v prvem obdobju. To pomeni veliko odgovornost. Nova tovarna je za naše področje potrebna in prepričan sem, da bo uspevala v redu.

Tovariša Martinčiča sem srečal zasopljeneja v dvorani. Na hitro je odgovoril:

— Delamo s polno paro. Se kar gre, le stroji prihajajo z zamudo. Osem ekip dela pri montaži strojev. Sreča, da je večina strojev že prišla. Zelo težko je dobiti potrebno material, razne vijake, profilna železa, plin, ki ga uporabljajo varilci, karbid in podobno, vse to pa nujno potrebujemo. Vse mu kolektivno je treba priznati, da z veliko zavestjo in požrtvovalnostjo sodelujejo vsi, brez izjeme. Ne le od zgoraj, ampak

25 m visok dimnik pri kotlarni obrata vezanih plošč v Straži že stoji. Le še nekaj malenkosti bosta opravila varilca, ki ju vidite na sliki

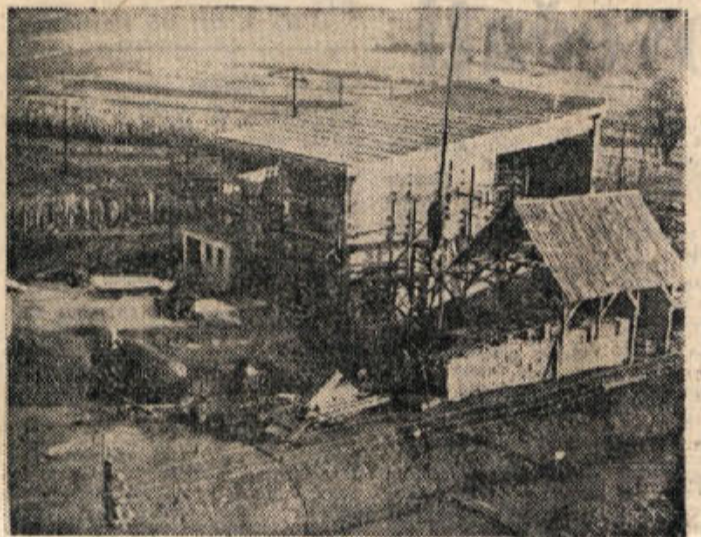

Kotlarna in obrat vezanih plošč sta spojena s mostom. Po njem bo tekel transporter, ki bo iz obrata prenašal v kotlarno lesne odpadke. Uporabljali jih bodo za kurjenje kotla. S pomočjo tega transporterja bodo prenašali tudi premog od industrijskega tira do kotlarne. Delavci so most, namenjen za transporter, med gradnjo pokrili s deskami in ga uporabljali kot most v pravem pomenu besede, da so si skrajšali pot in izognili blatu.

STROJI PRIHAJAJO — TUJCI STRMIJO

Stroji so prihajali z zamudami. Nastajale so težave, ki jih ne bi uspeli prebrskati, če naš kolektiv ne bi imel ljudi, delavcev, ki s podjetjem dobesedno živijo, dihaajo in čutijo. Inozemske mojstre, ki so prišli uvožene stroje montirati, so čakale skupine delavcev. Vse delo so pripravile te skupine že pred prihodom tujih strokovnjakov, tako da so ti dela le vodili. Za osvežitve naj navedem le nekaj primerov. Neki Nemeec, ki je oktobra prišel, je rekel:

»Zelo bomo morali pohititi, za božič bi bil rad doma! Po zaslugi naših ljudi je opravil vse delo v desetih dneh in odšel Italijanski mojster je rekel, da potrebuje za montažo stroja vsaj tri tedne, pa je s pomočjo naših ljudi opravil delo v petih dneh! Vsi Italijanski mojstri so trdili, da predstavljajo montažo strojev v naši tovarni »recordo mondiale« — svetovni rekord. Susilnico, smo postavili v polovini roka, stiskalnico v tretjini predvidenega časa! Montaža strojev je odprla še vrsto drugih vprašanj. Transportna naprava pri veliki luščilki bi pripelje iz Nemčije z veliko zamudo in še bi morali plačati za njih 40.000 mark. Odločili smo se, izdelati jih bomo sami v svojih delavnicah. Konstrukcijo 13-tonskega valjastega pogonskega mehanizma smo naredili sami v enem mesecu. Konstrukcijska skupina Marka Krstina je vložila v to velike napore in dosegla neprečelnjive uspehe. Naš stari mojster Jože Martinčič je tehnično rešil vprašanje transportnih naprav in jih s svojo skupino tudi izdelal. Prav tako je rešil vprašanje kopice drobnih delov, ki so pri montaži strojev manjkali in jih z velikimi zamudami dobili iz inozemstva.

Takale je bila kotlarna obrata vezanih plošč v Straži sredi oktobra letos. Ob njej še ni bilo dimnika, pričeli so šele montirati parni kotel. Mesece dni kasneje je bil kotel montiran, dimnik pa je slavno izbruhnil prvi oblak dima pod nebo

so s svojo pridnostjo, požrtvovalnostjo in z visoko zavestjo pripomogli, da je bil novi dolenski velikan v tako kratkem času dograjen.

PRIPRAVE NISO MINILE BREZ TEŽAV

Novi obrat ima svojo zgodovino, ki je polna težav, tako kot vse nadaljevanje. Leta 1957 odobrena investicijska vsota je bila zelo majhna, rok dograditve tovarne pa kaj kratak. Cene so od takrat do danes porasle skoraj za četrtino. Kljub temu smo uspeli prihraniti 70 milijonov od odobrenih 470 in s štiri-sto milijoni smo tovarno dogradili in opremlili. Projektanti so morali, upoštevaje nizko investicijsko vsoto, v zelo kratkih

Koporčeva mizarska skupina sestavlja pokrov za parilno jamo. V ozadju del susilnice, ki so jo nemški strokovnjaki zaradi uspešne pomoči Novolesovih delavcev montirali v roku, ki je za polovico krajši od predvidenega

POTROŠNIKE ELEKTRICNE ENERGIJE, KAKOR TUDI VSE DELOSTVO LJUDSTVO POZDRAVLJA IN ČESTITA ZA 29. NOVEMBER 1959 ELEKTRO LJUBLJANA OKOLICA

so bili mesec dni prej poklicani s prakse doma in v tujini. Pod vodstvom tovariša Koporca so že izdelali in še delajo vse potrebno leseno mizarsko opremo za tovarno, kot so razni leseni opazi, pokrovi, delovne mize, lesena tla in podobno.

VSI SO DALI OD SEBE NAJVEČ

Toda niso pridni samo naši fantje. Ekipa Elektrosignala je preobdelala velike težave in zasužili, da jo za vestno delo pohvalimo. Električne instalacije k strojem je mogoče delati šele takrat, ko so ti že postavljeni. Ker so stroji prihajali z velikimi zamudami, so za to, da bi se izognili poznejšim zastojem, delali že prej provizorične priklopnice. Njihova ekipa dela pod vodstvom mojstra Valanta načrtno, tiho in hitro. Predvideno

357 stanovanj! Pa menda ne pri nas, se boste gotovo vprašali. Res je. Pri nas, čeprav ne vsa v našem mestu in v našem okraju. Toliko stanovanj je gradilo letos SGP Pionir in dogradilo 236 stanovanj tako, da so letos bila vseživljiva. Ostala pridajo na vrsto prihodnje leto. Mogoče čakate tudi vi nanj? Vabimo vas, pojdite z nami in se spoznajete, ne z novim stanovanjem, ampak s kolektivom SGP Pionir, ki vam ga mogoče gradi.

Novo naselje v Kandiji

V Novem mestu raste na desnem bregu Krke naselje stanovanjskih blokov. Tam se stoji pet stanovanjskih blokov, štirje se gradijo, dva sta pa že predvidena. Še delovniša, gradbeni tehnik Peter Tancar nam bo povedal marsikaj. O strojih: ti, ki jih imajo, zadoščajo. Ker so zastareli, porabijo velike zneske za popravila in obnovo. Uporabljajo le majhne gradbene stroje ker večjih ne bi mogli dovolj izkoristiti. O regulaciji: skem načrta bo povedal, da je prispel prepoznati. Često, ki so jo pionirjevi zgradili za dovoz gradbenega materiala in vložili vanjo precej denarja, bodo morali zasiti, ko bodo gradnjo končali. Regulacijski načrt predvideva ulice drugod... Neurejena kanalizacija in vodovod povzročata mnogo nepotrebnih težav, tudi to na račun regulacijskega načrta. Regulacijski načrti so pogosto sprejeti z zamudo, po krivdi investitorjev, ki gledajo preveč ozko in lokalistično. Kdo bo dal za ureditev ulice sredstva, ki sicer ne bi bila potrebna, če bi bili regulacijski načrti sprejeti pravočasno in bi Pionir zgradil svoje dovozno cesto tam, kjer je ulica predvidena!

In organizacija dela? Od te je odvisno mnogo. Bolje organizirano delo ima za posledico večji uspeh. Skupinski akordi so tu mnogo pomagali. Delavec ve, da je njegova plača odvisna od učinka dela, zato aktivno sodeluje pri organizaciji dela in daje predloge.

Kaj pravijo delavci

Delovodja Ivan izlazi na bo popeljal na gradbišče. — Blato je. — Brez gumijastih skorovle ne gre, saj se udara do glave. Čeprav dežuje, delamo. Hlleti moramo, če hočemo sprejeti stavbe že letos pod streho. Delavci dobijo vsak dan za 35 dinarjev depozitanski topel obrok — enolončnico in kruh. Tudi vsa dela so eno delovno obliko dobili. Plačani so po učinku. Vsa glavna dela so akordirana. Delo po akordnem načinu jim naravnost vsak mesec 15-20% presežka od rednih plač. Nas teče starejši tesar tram. Polzkusimo se pogovoriti z njim. — Martin Kralj mi je ime. Priučen tesar sem. Doma sem na

Zalčjem vrhu pri Dožju. Vsak dan prevažim 11 in pol km od doma do gradbišča in spet nazaj. — S kolegom? — Peši! Kaj bom zdaj, star mulec kolo kupoval in se učit? Vsi so malo pa bomo sproskleni. Včasih sem hodil tesar na Ravno goro, Bukovo goro, Opavsko goro, v Mokrice in na Rog. Deseturni delavnik imamo zdaj težko gre, pa vendar, si dno zaslužim na uro. Pretekli mesec smo za 38% presegli plan. Dobili sem toliko več plače. — In na Martinovo? — Gilih prav, ga je bilo, se je zamajal zvok in se spet ločil dela. — Ta, ki pomaga polagati kamene na dovozni cesti, je Miha Može, Doma je iz Stopič. — Pomožni strojniki sem. Največ delam pri strojih, če je potrebno se lotim tudi drugega dela. Prihodnje leto se bodo ljudje vselili v te stavbe, če le ne bo letošnja zima prebuda. 17 do 18.000 dinarjev imam plače na mesec. Odkar je akord, je boljše. Vse plači pohitimo in dobimo večjo plačo.

Kamnoseki

Pozkusimo odgnati skrivnostno prodajalno mrežo na Glavnem trgu. Kaj delajo tako dolgo tam notri? Zakaj prodajalna po 3 mesecih še ni odprta? Livio Tombo in Martin Ljubi obkličata stične z marmornjem. Prvi je Italijan, leta 1948 je prebežal k nam iz Italije. Specializiran mozaikarski delavec je. — Pet nas je takrat pobegnilo skupaj. Lepo smo bili sprejeti pri vas in z bratom sva dobila obrtno dovoljenje v Ljubljani. Bil sem zelo presenečen. Naše delo je natančno, zato gre počasi. Ta marmor lomijo v Gradcu. Nato pošljejo kose v Ljubljano, kjer jih lagajo in brusijo. Merte moramo pošiljati spreti, zato gre zelo počasi. Gradski marmor je zelo lep barv. Tudi odporen je ter precej trd, ima pa to slabo lastnost, da se rad lomí. — Martin Ljubi je dopolnil: — Odkar smo plačani po učinku, je za polovico boljše. Plačani smo od doilzinskega ali kvadratnega metra, in postavke so različne z ostrorjem. Prvi je Teško je to, ker ne dobimo toplega obroka. Naše skupine so majhne in prihajajo na gradbišča šele takrat, ko so ostala glavna dela že zgošviljena. Zato nam topel obrok uide.

Centralni obrati ob šestih zjutraj

V trdni temi ob pol šestih smo prispel tja. Na bencinski črpalnik je že gorila iska, v mehaniki delavci in v pisarnah upravnega postopja so bila razsvetljena že vsa okna. Peš, s kolegi in mopedi so prihajali člani kolektiva že pred šesto uro na delo. Ob šestih

je že donel ropot iz vseh delavnic. Vrata tovarnjakov je čakala pred črpalke, Gramox, les, cement in še marsikaj bodo razpeljali na stevalna gradbišča potem, ko bodo napolnili rezervoarje z gorivom. Skupina delovodij in mojstrov je stala v poltemi okoli vodje rekonstrukcije in centralnih obratov tovariša Gabrijelčiča. Živahno so razpravljali o gradbiščih, kako usmeriti tovarnjake, da bodo izkoristeni v obli smeri, in obenem zadostiti potrebam gradbišč. Točno 6 zjutraj je. Pozkusimo najti direktorja Ivana Kočvarja. Ni iz vrst direktorjev, ki prihajajo na delo ob osmih zjutraj in tudi pozneje. Marsikaj je še pozno ponoči na gradbiščih, toda ob šestih zjutraj je kot vsi ostali na svojem delovnem mestu.

Plan podjetja bodo presegli letos za 30 odstotkov

Letošnji bruto proizvod je bil predviden na 1 milijardo 400.000 din. Do konca triletnega smo letos presegli proizvod za 18 milijonov. Do konca leta bomo predvideni plan presegli za 25-30%. Za prihodnje leto nam bo ostalo letos še nedovršenih gradenj za 637 milijonov, skupaj pa imamo še pogojenih gradenj za leto 1959 v znesku 1 milijardo 400 milijonov dinarjev. Letos smo gradili 857 stanovanj, od tega 174 v Novem mestu. Dogradili smo 250 stanovanj, od tega 102 v Novem mestu. Skupna površina teh letos začelih, še nedovršenih in še dokončanih stanovanjskih gradenj znaša približno 51.000 m². Razen tega gradimo ali smo že zgradili v letošnjem letu obrat Novolesa v Straži, umetno susilnico za Opekarno Brezice, novi obrat tovarne zdravil Krka, del termoelektrarne v Brestanici, dograjamo nekaj v tovarni papirja in celuloze Videm-Krško, tri hmeljeve susilnice, javna skladišča v Novem mestu, skladišča umetnih gnojil v Novem mestu, motele ob avtomobilski cesti, trdnico v Novem mestu, novo dvorano industrije motornih vozil in razne manjše gradnje. — Kako delite čisti dohodek v podjetju? — V prvem triletnem letu smo porabili 30% za plače, ostalih 70% pa smo dali na sklade. Sredstva iz skladov so večinoma že uporabljena. Porabili smo jih predvsem za nabavo strojev in strojne opreme. Kar bo ostalo in kar bomo še ustvarili, bomo v letu 1960 uporabili za odplačilo anuitet, za soudeležbo pri posojilih ter za družbeni standard, skupaj 80 milijonov. Zgraditi nameravamo dva samska doma za naše delavce: enega v Ljubljani in enega v Novem mestu. Vsak bo imel po 250 postelj. Čeprav smo gradbeno podjetje, je tudi pri nas stanovanjski problem pereč.

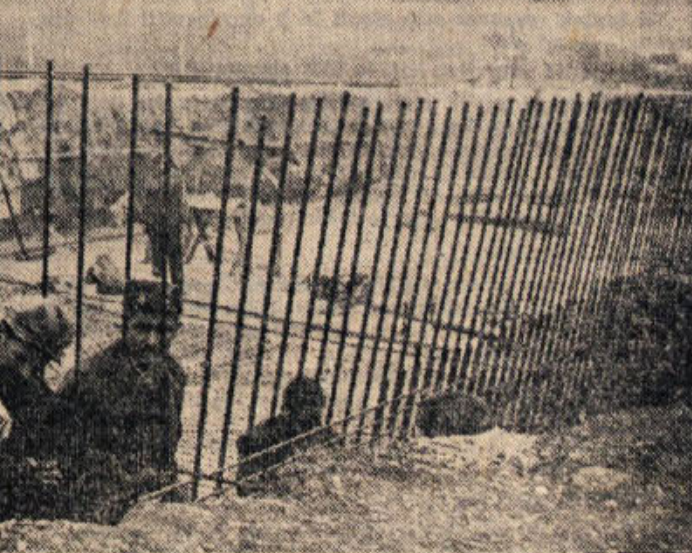
Glavobol: zaradi projektiranja

— Kaj vam povzroča največ glavobol? — Projektiranje. Naše projektiranje je še vse preveč dvije, nepopolni projekti pa nam povzročajo vrsto težav. Projektantom in investitorjem bi bilo treba svobodno omejiti. Zakasneli in nepopolni projekti nam močno otežujejo delo prav zato, ker se vsakemu investitorju strahno mudi, mi pa ne moremo izvesti pripravljanih del, ki so za hitrost gradnje pomembni. Zaradi pomanjkljivih načrtov se med gradnjo pojavljajo razne napake, ki jih stička odpravljamo. Šele ko bomo projektiranje postavili na zdravo in trdno osnovo, bomo sposobni odpraviti vse nastete pomanjkljivosti, bomo lahko dohitevali stanovanjsko gradnjo in v predvidenih rokih kvalitetno zaključevali vse ostale gradnje. In racionalizacija gradenj? — Je mogoča, toda le z urbanizacijskimi projekti, ki pa bodo morali biti res tiskopisni izdelani. Odgovor na to vprašanje vsebuje tudi nekaj elementov iz prejšnjega vprašanja. Naša gradbena industrija bi morala posredovati montažne dele. Ko bo rešeno to dvoje, se bomo lahko uspešno borili proti stanovanjski krizi z združnimi gradnjami. V te bo treba usmeriti komunalna sredstva. To bo obenem tudi bolj proti šumarstvu, ki se je močno razpaslo. Susurnjari so letos na našem področju zgradili 60 stanovanj. Na razpolago bo treba dati tudi materialna sredstva za širjenje legalne obrti ter za ustanavljanje novih obrtnih delavnic. Montažne gradnje vam bodo pomagale graditi hitreje in hkrati tudi kakovostno boljše. Obrtniška dela v stavbah dokončujemo navadno vedno zelo na hitro in prav na račun teh je vedno silnati največ pritoh. Pri tem bi poudarili, da doslej nismo imeli še nobene reklamacije na gradbeniška dela, raznih pomanjkljivosti v ostalih delih pa pogosto nismo krivi mi, ampak slabi materiali, ki jih proizvaja naša industrija.

sece, montirali v enem mesecu in pod njim že zakurili. Drugi rekord je v tem, da je naš kolektiv v Zagrebu ta kotel izdelal v 25 dneh. Upoštevali smo posebno prošnjo Novolesa, saj novi obrat brez kotlarne ne bi mogel delovati. Moja skupina je naredila na tem gradbišču res več kot je mogoče. Nekeč smo delali od sobote, pričeli smo zjutraj ob šestih do nedelje popoldan ob treh, nepretrgoma. Dokončati smo morali neko nujno delo, od katerega je bila odvisna vsa nadaljnja montaža. In še nekaj bi rad povedal. Ko smo pričeli montirati, so bili vsi v strahu, da je kotlarna ne bo do roka dograjena. Prav kotlarna je bila prvi obrat, ki je v novi tovarni bil spuščen v pogon. Le poglejte, iz dimnika se že vije dim!

J. M.

Jugoslovanska industrija bo dala do konca letošnjega leta 13 odstotkov proizvodov več kakor lani, kar pomeni (trke) kot v kmetijski) okrog 130 milijard letošnjega porasta narodnega dohodka!

Pionirjevi delavci polagajo železno armaturo za namakalni bazen obrata vezanih plošč v Straži. Pošetek je bil narejen sredi oktobra 1959

Letošnji občinski praznik proslavljamo v času, ko vse ljudstvo Jugoslavije praznuje 40-letnico ustanovitve slavne KPJ. Naš občinski praznik nas zato toliko bolj spominja na težke čase in na boje hrvaških in slovenskih partizanov na Suhorju, kjer so uničili belogardijsko posojilnico. To se je zgodilo 26. novembra 1942 in Metličani so si ta dan izbrali za svoj praznik.

Ko obujamo spomine na preteklost, smo ponosni na prehojeno pot in na gospodarske uspehe naših delovnih ljudi. Tudi naša, nekoč izrazito kmetijska občina se je začela spreminjati in že dobiva trdne temelje industrije in obrtnišva. Število zaposlenih je naraslo od prejšnjih 125 delavcev na 811. V zadnjih letih je dobila Metlika tovarno trkofače »Bele«, ki daje kruh 190 ljudem. Letošnji plan bo presežala za 100 milijonov dinarjev. Predlinita česane

volne Novoteks obrat II. Metlika bo v uvedbo tretje izmene zaposlovala 200 ljudi — tudi ta ima v proizvodnji lepe uspehe. Uspešno se razvija Lesno predelovalno podjetje, ki ima 68 zaposlenih in vse pogoje za razširitev v sodobno lesno industrijsko podjetje. Šiviljsko podjetje bo z nabavo novih strojev zaposlilo 50 ljudi, razen tega pa je v občini še več manjših podjetij in delavnic, katerim bomo morali posvečati večjo skrb in jih nadalje razvijati. Pohvaliti moramo tudi kmetijske zadruge v Metliki in Suhorju, v Gra-

hmelja, vinska klet, obnovljeni sta bili Šolj Radoviča in Suhor, železniška postaja Metlika, dograjena štiristanovaljski in šeststanovaljski blok, dijaski internat in še nekaj manjših gradenj lahko pokažejo Metličani kot delo svojih rok in so nauje upravičeno ponosni. V gradnji je devetstanovaljski blok v Mestnem logu, poslovno stanovanjska zgradba, kanalizacija v Metliki, urejanje in modernizacija cest, benoška črpalka, na občinski praznik bo pa slovesno odprt nov zdravstveni dom. To so glavne pridobitve občine v

ne volne Novoteks obrat II kot je bilo to predhodno zamišljeno. Vprašanje preskrbe s kruhom je iz dneva v dan bolj pereče, zato bo treba novo pekarijo zgraditi čimprej. Nezasedena delovna mesta v zdravstvu, prosveti in pomanjkanje ostalih strokovnjakov nas silijo, da bomo v prihodnjem letu zgradili devetstanovaljski blok, sicer omenjenega kadra ne bo mogoče dobiti v Metliko. Vedno številnejši obiski turistov so nam pokazali, da so naši gostilniški lokali premajhni, nimajo prenočišča št. zato bo treba misliti tudi na hotel in seveda uresničiti dolgoletne sanje Metličanov o modernizaciji ceste. Občinski ljudski odbor bo moral v bodoče vlagati več sredstev za gradnjo šol in za šolsko opremo, kajti naše šole so v zelo slabem stanju in jih bomo morali natančno obnoviti.

POZDRAV ZA PRAZNIK

dadu, dalje Kmetijsko posestvo Mestni log in Trgovsko podjetje Metlika, ki s svojimi poslovalnicami tudi našim občanom potrebo blagi in jim solidno postreže. V svojem delokrogu ima tudi lepo urejen bife in benoško črpalko.

Pred vojno se Metličani in okoličan niso mogli posluževati električnih naprav, ker je bila elektrika le v Metliki in v Gradcu. Z elektrifikacijo Boginje vasi in Malega Lečja pa je bila elektrifikacija podeželja zaključena. Večja sredstva so bila vižena za napeljavno vodovoda v okolici Suhorja. Pomembni objekti so bili zgrajeni na posestvu Mestni log, zgradba predlinita Novoteksa, sušilnica

zadnjih letih, da ne omenjamo manjših gradenj in investicij, ki so bile vižene za izboljšanje življenjskega standarda naših občanov. Ne bi bilo prav, če bi ob tej priložnosti prezrli velike zasluge zdravstvenih in prosvetnih delavcev pri dvigu vsestranske izobrazbe našega prebivalstva in mladega delavstva. Z nenehnim izpopolnjevanjem gospodarskih organizacij in večanjem števila delavstva pa nastajajo vedno novi in novi problemi in želje občanov.

Med najpomembnejše probleme in želje štejemo: gradnjo novih prostorov tovarne »Bele«, nabavo strojev in gradnjo barvarne. Želja občanov je tudi, da se dokonča predlinita česane

Za naše porajajoče se gospodarstvo je kadrovska politika problem, ki mu bomo morali posvetiti mnogo več pozornosti kot doslej, razen tega pa bomo storili vse, kar se da, za delavsko samoupravljanje ter izobraževanje delavskega in kmetijskega prebivalstva. Izvenšolska vzgoja mora postati ena izmed najresnejših oblik izobraževanja našega prebivalstva, ki bo nadomestila tisto, kar jim predelovalni študij, kar bodo delavci dobili spoznalno proizvodne odnose, bomo dosegli to, da bo naš mladi proizvajalec družbi potrebnih dobrin videl, kakaj dela in v čigavo korist se vlagajo sredstva in trud naših delovnih ljudi.

FRANC VRVIŠČAR
predsednik Oblo Metlika

Proizvodnjo moramo povečati

— Naglo pot navzgor smo pričeli letos marca, ko smo prebrali težave, ki so doslej pretresale kolektiv.

Tako je povedal predsednik delavskega sveta BETI Martin Štefančič in nadaljeval:

Kalkulacije in norme so bile naša slabost. Norme smo dvignili, izdelke, ki niso dali zasluga pa prenehali izdelovati. Računovodja vam bo lahko postregel s številkami.

— Kako nagradite delavce?

— Zdal je 60% del normiranih, vse ostalo pa plačamo na uro v razponih. Upravni odbor in delavski svet vsak mesec posebej ocenjujeta na uro plačana delovna mesta po podatkih, ki jih zbira tehnični vodja.

— Takšen način nagrajevanja povzroča mnogo nepotrebnega dela. Tudi dočela točen ne more biti. Ste o tem že razmišljali?

— Smo in celo prečeli. Nagrajevanje po ekonomskih enotah bi bilo za nas najprimernejše. Ker imamo obrate še raztresene po Metliki in Gradcu, tega zadržek ne zmoremo. Prostori nam tudi sicer povzročajo težave. Blago je sproti razprodano. Proizvodnjo bomo morali razširiti. To zahteva od nas povečevanje, ki je vsak dan večje. In tudi razvoj nas silijo k temu. Konkurenčna podjetja se širijo, torej se moramo tudi mi. Topel obrok bi pripomogel k dvigovi storilnosti. Tudi s tem smo po-

izkusili, zaradi pomanjkanja prostorov smo morali prenehati.

— Sredstva, ki nam jih je odkraj odstopil iz sklada za kadre, smo večinoma porabili za izobraževanje delavcev. Stipendijamo tudi tri dijake na Tekstilni šoli v Kranju in dva na Srednji ekonomski šoli v Ljubljani.

— Vas anužete močno težijo?

— Ne več. Letos smo ustvarili toliko sredstev, da jih bomo lahko plačali za leto 1959 in za leto 1960 vnaprej. Zdal največ razmišljamo o novih prostorih, rešitev smo že našli. Nekdanja vojaška skladišča so naš up. Tam bi se lahko nemoteno širili naprej. Pogajanja so že v teku in upamo, da bomo uspeli. Ko bo to uresničeno, bomo imeli vse možnosti in pokazali bomo, kaj je moč narediti.

Računovodja podjetja mi je postregel z razveseljujimi številkami. Lanski bruto proizvod na enega člana kolektiva je bil 872.000 din, neto dohodek pa 250.000 din. Zaposlenih je bilo povprečno 173 ljudi, ki so opravili približno 270 tisoč delovnih ur. 83% čistega dohodka so porabili za osebne dohodke in 17% ali 3 milijone 600.000 din za sklade. Letos je silna močno spremenjena. Povprečno 185 ljudi dela v tovarni. Opravili so 287.000 delovnih ur, bruto proizvod na posameznika znaša 1 milijon 341.000 din, neto dohodek 323.000 din, torej je obtelega

za polovico več kot lani. Tudi delitve v podjetju so letos opravili boljše. 76% čistega dohodka so porabili za plače in 24% ali 10 milijonov za sklade. Produktivnost je po približnem računu letos za 30% večja kot lani. V prvem tritričetletju so letos uresničili letni plan s 107% kar znaša 160% lanskega plana tega razdobja. Vse številke so iz primerjave prvega tritričetletja lanskega leta s prvim tritričetletjem letinskega.

Pogovoril sem se še z Danico Hočevarjevo, vodjo šivalnice svile, ki je na vprašanje, kaj misli o nagrajevanju po učinku, povedala:

Delo imamo razdeljeno na faze, tako da gre izdelek kot po traku iz stroja v stroj. Norme so določene ljudje so plačani po učinku. Če narediš več, prejmeš več. To je najbolj pravično. Delavke so zadovoljne, vsaka dela rajše po normi kot uro merdo, nje je čutili to tudi v proizvodnji.

— Proizvodnja se je, odkar smo letos popravili norme, močno povečala. Pri plačevanju po učinku seveda še nimamo dovolj izkušeni. Marsikaj popravljamo sproti, izboljševanje in popravljati pa bomo morali način nagrajevanja tudi vnaprej.

Leno predelovalno podjetje Metlika je nastalo — z združitvijo Mizarstva Gradac in Zage Suhor. Ze v prvem letu po združitvi na široko razpravljajo o razširitvi dejavnosti, o potrebah po sodobni strojni opremi in prostorih. Toda ne je razpravljajo, te načrte že dan za dnem uresničujejo. Vzroki za to so kaj preprosti in gospodarsko močno utemeljeni.

Mizarstvo Gradac je kot vsi ostali leno predelovalni obrati težko dobivali surovine in jih drago plačevalo. Zaga Suhor je kot samostojno podjetje rezala les in ga prodajala v obliki desek. Zakaj ne bi teh desek prodajali dražje, če predelanih in pohištvo, so razmišljali skupno razmišljanje je privedlo do združitve obeh podjetij. S tem so rešili vsak obeh je osnovno vprašanje in se skupaj lotili novih problemov.

Zaga na Suhorju ima tudi leno galanterijski obrat, 20 delavcev izdeluje noge za mize, razne ro-

Ljudje med prejo in vreteni

Kako delajo v metliškem obratu NOVOTEKSA

Lani so zabrneli v metliški predlinitni stroji. Tisoče vreten se je zavrtelo in pričelo navijati volneno nit. Prvi del velikega načrta je bil uresničen. Potrebe po volneni preji pa rastejo mnogo bolj kot smo pričakovali. Zato kaže izpremeniti prvotne načrte in se odločiti za povečanje števila vreten, torej za povečanje druge faze pred voje. Dograditi bi bilo treba poslopja in postaviti v njih nove stroje. Metličani si tega žele, saj pomeni to novi kos kruha za ta še nerazvit, pred vojno popolnoma pozabljeni predel. Zdal pa pogledimo v prostorni in svežli Novoteksov obrat II in prisluhnimo kako živi in diha.

Marica Turk je bila prva predica, na katero sem nalezel.

— Zelo sem zadovoljna, je povedala. — Ne bi šla rada iz tovarne za noben denar. Zdal delamo po kolektivnih normah. Septembra smo jih presegle za 12 odstotkov.

— Se vam zde kolektivne norme boljše kot individualne?

— Mnogo boljše so. Dokler smo imele vsaka svojo normo, smo se trudile doseči jih. Toda ene bolj, druge manj. Stroj je treba čistiti. Če se potruditi, je očistiti v eni uri. Če se čistilkam ni dalo, so mi ga čistile 4 ure. Naj sem se nato še tako trudila, tisti dan norme nisem dosegla. Ali pa imas smolo, da se ti kaj zatakne in se trudiš preden najdes napako. Odkar so uvedli kolektivne norme, je lažje. Ves kolektiv mora norme doseči. Zato priganjamo ena drugo in si med delom tudi pomagamo. Kolektiv oddelka z zanimanjem sledi proizvodnji, saj je plačan od tega koliko naredi.

— Kaj pa kvaliteta?

— Tudi za to je preskrbljeno. Sproti jo ugotavljamo. Imamo svoj laboratorij. Za nižjo kvaliteto nam odbijejo penale. Približno enako so odgovorile še Milka Nemanjš, Kristina Škof in nekatere druge.

Na kratak razgovor sem stopil še k obratovodji Andreju Smuku.

— Težav ne zmanjka, kaj, tovariš obratovodja?

— Skladišče! To je naša težava. Zgrajeno je, toda ni stekla za zastelitev. Zato kot zastilno skladišče uporabljamo hodnik in ostale prostore, namenjene za oblačilnice, umivalnice, obratno kuhinjo in drugo. Ko bo skladišče zgrajeno, bomo takoj odprli obratno kuhinjo za enolončnico in kosilo. 184 ljudi dela v obratu, zato je takšna kuhinja res potrebna.

— Kako pa norme?

— Letos smo uvedli kolektivne norme, prej smo delali po individualnih. Kolektivne se mnogo bolj obnesejo, ker je proizvodnja v obratu povezana. Individualne norme smo na nekaterih mestih še zadržali. Blizu 84 odst. delavk dela po normah. V septembru smo kolektivne norme dosegli povprečno 107 odst., individualne pa povprečno 105 odst. Prednost kolektivnih norm je predvsem v tem, da se delavci medsebojno izpodbujajo in priganjajo lenhne k delu. O tem so vam najbrž že delavke same kaj povedale.

— Dela je torej dovolj?

— Dovolj, dovolj. Pripravljamo se na tretjo izmeno. S 1. decembrom, najpозnejše pa pred novim letom jo bomo uvedli. Stari delavci so že priučeni, ko bodo prišli novi, bodo spet težave z njimi, dokler se ne priučijo. M. J.

Zleđu metliškega bombaša, junaka-partizana, sledi skupnost tega starodavnega, prikupnega mesteca nad Kolpo. Vsa je usmerjena v napredek in vedno večjo rast svojega gospodarskega in kulturnega življenja, ki bo danes spet javno manifestirana

REŠITEV JE V MEHANIZACIJI

Leno predelovalno podjetje Metlika je nastalo — z združitvijo Mizarstva Gradac in Zage Suhor. Ze v prvem letu po združitvi na široko razpravljajo o razširitvi dejavnosti, o potrebah po sodobni strojni opremi in prostorih. Toda ne je razpravljajo, te načrte že dan za dnem uresničujejo. Vzroki za to so kaj preprosti in gospodarsko močno utemeljeni.

Mizarstvo Gradac je kot vsi ostali leno predelovalni obrati težko dobivali surovine in jih drago plačevalo. Zaga Suhor je kot samostojno podjetje rezala les in ga prodajala v obliki desek. Zakaj ne bi teh desek prodajali dražje, če predelanih in pohištvo, so razmišljali skupno razmišljanje je privedlo do združitve obeh podjetij. S tem so rešili vsak obeh je osnovno vprašanje in se skupaj lotili novih problemov.

Zaga na Suhorju ima tudi leno galanterijski obrat, 20 delavcev izdeluje noge za mize, razne ro-

čaje in držaje iz odpadnega lesa. Bolje bi rešili iz lesa, ki bi sicer veljal za odpadnega. Toda strojev je premalo. 3000 m3 hlodovne se zagajajo na leto in le 240 m3 od tega porabijo v svoji proizvodnji. Vse ostalo gre na trg v surovi obliki, kot deske. Zato pripravljajaj načrte ki bodo, ko jih bodo uresničili, postavili dosedanje številke na glavo. Galanterijski obrat bodo povečali in ga prenestili v Metliko. Enkrat več ljudi bo delalo za novimi stroji. Tudi Mizarški obrat v Gradcu bodo razširili. Prostore že adaptirajo. V obeh obratih bodo s pomočjo novih strojev uvedli serijsko proizvodnjo, 1200 m3 lesa bodo porabili takrat za proizvodnjo pohištva, pohištva in stavbnega pohištva. Produktivna vrednost dela se bo dvignila. Namesto dosedanjih 72 ljudi jih bo v novih obratih delalo 150.

Pri nas trošimo les še zelo negospodarsko. Marsikaj, kar bi bilo

sicer uporabno za izdelavo rezanega lesa, gre zdaj na trg kot jamski les, celuloza ali drva. Zato v leno predelovalnem podjetju Metlika razmišljajo tudi o strojih, ki bi rezali v desice celo cepalnice in iz teh desic nato proizvajali razne izdelke. V novih strojih, v mehanizaciji obrata je rešitev, so ugotovili. Prihodnje leto se bodo udeležili investicijskega natečaja, v kolikor ne bo za razvoj leno predelovalne industrije in obrti na razpolago sredstev drugod.

Ceprov so — lahko bi rekli — še v izgradnji, niso pozabili na nagrajevanje po učinku. Skupinski akord po ceniku je njihov način plačevanja. Skupina dobi za vsak izdelek določeno znesek, ki ga deli po mesečnem obraturni, proporcionalno s tarifnimi postavkami na posameznike. Določene skorde so v začetku dosegli le 80%, nato 85%, danes pa jih nekatere skupine dosegajo že s 112%.

„Tudi za nas bo bolie!“

Sto hektarov meliorirane zemlje bo pridobilo metliško Kmetijsko posestvo

Inženir Janez Gačnik, upravnik Kmetijskega posestva Metlika, mi ni mnogo govoril. Obujala sva gumljaste škopnje in odšla na močvirje proti Kolpi, ki ga posestvo meliorira.

— Ob Kolpi smo 50 ha že meliorirali, letos smo pričeli še naslednjih 50 ha, tako da jih bo skupaj 100. Ta ravnica je bila nekoč močvirje. Posestvo preusmerjamo v živinorejsko. Potrebujemo travnike in pašnike, za poljedelstvo imamo že dovolj zemlje. Od leta 1947, ko je bilo posestvo ustanovljeno, so se upravniki mnogokrat menjali. To se pozna še danes. Gospodarska poslopja so bila v tem obdobju zgrajena. Letos se nam je priključil še Vinogradniški obrat Vinomer s trsnico in drevesnico.

Medtem sva preko potočkov, mlakuž in blata prispela do goilave, prekrite z izravnanimi štori.

— Tu so nam Prekmurci izkrčili gozd. Zdal trebijo štore. Zelo so pridni pri delu.

— Kako gre, možaki? Kakšna je plača? — sem jih pozdravil.

— Delamo, mora se! Zmenili smo se na čez. 66.000 od hektara.

— Kako si delite? Povsod je tako, da delajo eni bolj, drugi manj?

— Ogovorjeni Prekmurec, Janez Juretič, se je nasmehnil:

— Lenuhov med nami ni. Te smo poslali domov že prvi teden. Delamo od zore do mraka. Tudi ob nedeljah in praznikih. Le nekaj dni, ko je res močno deževalo, smo prenehali. Avgu-

Ob metliškem občinskem prazniku

V okviru metliškega občinskega praznika so bile od 20. novembra dalje po vseh predstavah slovenskega filma »Trenutki dločitve«. 21. novembra je uvela metliška godba na pihalni koncert v Gradcu, naslednji večer pa v Metliki. 22. novembra je bil tudi svečan zaključek obnove šole na Radovici.

Danes 26. novembra, na sam praznik metliške občine, bo ob 8.30 v Belokrajskem muzeju odprta razstava »40 let KPJ«, ob 9. uri bo slavnostna

seja občinskega ljudskega odbora v kino dvorani.

— ob 10. uri slavnostno zborovanje na Trgu Svobode.

— ob 11. uri otvoritev novega zdravstvenega doma.

Na večer pred Dnevom republike 28. novembra bo ob 19.30 v Domu Partizana svečana akademija.

Pozdrav, ki je prebivalcem metliške občine posebno ljub: tako se trgali letošnje jesen, čeprav je bilo prideika precej manj kot lani

Staro, razpadlo Ribičevo hišo

Na koncu Partizanskega trga so prejšnji mesec porušili mestni delavci. Ker ta prostor ni primeren za nobeno gradnjo, bodo tam zaradi višeelega sveta napravili opornik in uredili majhen nasad. V kratkem bodo odstranjene tudi razvaline bivše Jerinove hiše ob Cesti bratstva in enotnosti. To bo samo uvod v tako občudovana dela, kajti asfaltna cesta, ki bo drugo leto stekla skozi Metliko, bo zahtevala še marsikatero korekturo obstoječe ceste in seveda tudi odstranitev nekaterih posojil, ki uterjajo celo ali ji jemljejo preglednost.

vanjska se še nismo odločili. Dobili smo sredstva, to je najvažnejše. Stipendijamo enega gojenca na srednji kmetijski šoli Grm in dva na nižji kmetijski šoli Mala Loka. Stanovanj in kadri, oboje je potrebno. Sele nato bomo lahko dobili kaj s tega površnin, ki so bile doslej zamočvirjene. J.

Legalna pot tovariša Kardelja skozi Metliko

V letošnjem razgovoru s sodelavci »Mladost« je vodpredsednik Zveznega izvršnega sveta tovariš Edvard Kardelj omenil tudi svoje ilegalno potovanje v začetku marca 1942 iz Zagreba preko Metlike v Ljubljano. Dogodka, kako je tovariš Kardelj prišel v Metliko, kje se je zadrževal in kako je odpotoval dalje v Ljubljano, se tisti, ki so pri tem sodelovali, še dobro spominjajo. Belokranjski muzej v Metliki pa hrani dokument na ta dogodek — klubok, ki ga je tovariš Kardelj takrat pustil v Metliki.

»Radevolje smo ga sprejeli, čeprav nismo vedeli, kdo je. Sele po vojni smo zvedeli, da je bil to tovariš Kardelj. Takoj pa sem spoznala, da je neznan mo želo inteligentjen.

Pri nas je tovariš Kardelj ostal kakie tri dni. Bil je zelo skromen. Če sem mu ponudila kaj boljsega kot gostu, je rekel, da ni treba, da je vsemu vajen. Spal je na zofi v srednji sobi. Ves dan je ostajal v sobi in bral knjige. Imela sem precej knjig sokolske knjižnice. Kardelj se je zanimal za »Doberdobe«, vendar te knjige takrat ni bilo doma. Odločil se je za knjigo »Pesnik in banditi«. To knjigo imam še danes. Ob večerih je sedel z nami v kuhinji in smo igrali karte za kratek čas. Kardelj je rekel, da rad igra karte, toda ne za denar. Spominjam se, da je neki večer odšel v mesto, menda na sestanek k Ivčevim, pa se je kmalu vrnil.

»Bilo je neko nedeljo zjutraj,« pripoveduje dalje Pepca Hočevar, »ko je prišel k nam v spremstvu brata neki železničar in se predstavil za »Viktorjars«. Ta je prinesel s seboj železničarsko uniformo in osebno izkaznico na ime Albin Klančar. Bila je izpolnjena s strojem, toda brez podpisa »uradnika«, ki jo je izdal. Na prošnjo sem jo potem podpisala jaz.

Kardelj se je preoblekel v železničarsko uniformo. Nerodno je bilo zaradi zimskega plašča, ki ga je prinesel s seboj. Bilo je namreč še precej hladno, vendar civilnega plašča ni mogel obleči skupaj z uniformo. To smo potem uredili tako, da je moj sin nesel za njim plašč na po-

stajo in ga vrgel v vagon, ko je vlak že potegnil. Klubok je ostal v hiši. Spominjam se, da je imel znotraj etiketo nekega podjetja iz Sarajeva. To sem jaz odstranila za vsak primer, klubok pa je sedaj v našem muzeju. Sele po vojni sem zvedela, kdo je bil mož, ki smo mu dali zavetje.«

Ivan Petric, postajenačelnik v Rosnicah, se ne spominja natanko, kako je spravil tovariša Kardelja v Metliko. Bolj kot to mu je ostalo v spominu, kako je šel s tistim »železničarjem« ponj k Hočevarjevim. Pravi, da jih je po istem kanalu potovalo veliko, večkrat tudi skupine po deset do petajšt ljudi, pa se vsega ne more več spomniti. Ve, da so prihajali iz hrvalske strani s čolni ali pa kar po jezu pri Bubnarjih ali v vagonih. Spominov na številne akcije železničarjev v Metliki, Rosnicah in Bubnarjih bi Petric lahko povedal za debele knjige. Dogodka tiste nedelje marca 1942 pa se spominjajo takole:

»Jože Borštnar, ki je bil prometnik na metliški postaji, mi je naročil, da grem z nekim železničarjem v Metliko po tistega moža. Ko ga privedemo na postajo, naj mu takoj sporočim.

Odšla sva v Metliko in po dolgem času našla Pavloviča. Ta je šel k sestri po »legalca«, jaz pa sem šel kupovat jajca za izgovor. Kmalu smo se dobili, tokrat trije železničarji z enim kovčkom. Nič mi ni bilo do smeha, ko smo se bližali rampi pri Bračuku. Vendar Italijani na rampi so me poznali. Napravil sem se vinjenega, kazal kovček, češ malo jajce smo kupili, in tako smo kar dobro prišli skozi in na postajo.

»SFABRICIRAN« ŽELEZNIČAR

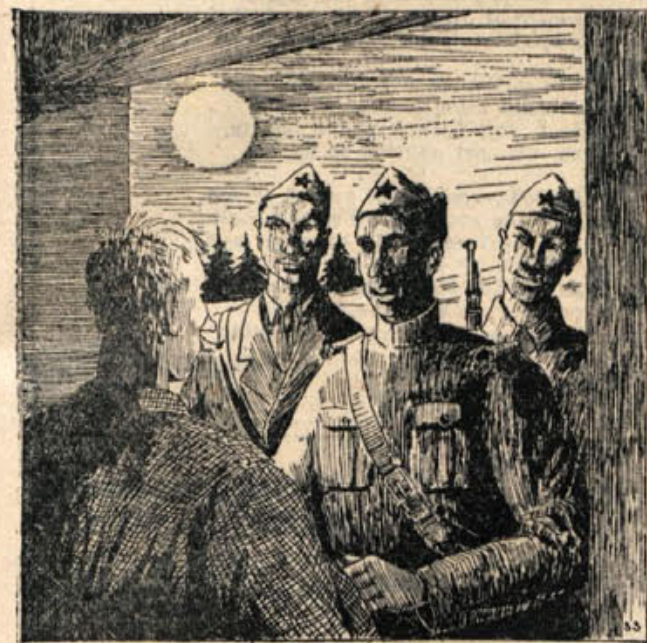
Na postaji je bilo fašistov kot lista in trave. Oba »železničarja« sem pustil za barako in šel povedat tovarišu Borštnarju, da je tisti prispel. Naročil je, naj kar tam počaka, dokler ne bo šel vlak naprej. V tem času pa se je zgodilo nekaj, kar bi lahko imelo hude posledice. Neki naš železničar je gledal Kardelja, ki mu uniforma gotovo ni bila po meri krojena, ne misleč nič hudega, je pripomnil: »To je tudi en sfabriciran železničar!« »Da bi te...« sem zaklel in pogledal tisto našo nerodo, da se je kar vgriznil v jezik in takoj skušal popraviti, kar je bleknil. Na srečo, fašisti niso slišali njegove pripombe in tako se je vse srečno izteklo. Takoj ko je bil vlak pripravljen za odhod, je tovariš Kardelj vstopil v službeni vagon in pričel prekladati blago. Vem, da se je odpejal kot kurjač pri strojevodji. Ne vem pod kakšno šifro smo spremljali njegovo potovanje vse do Ljubljane in tako zvedeli, da je srečno dopotoval. Ne, tudi jaz nisem vedel, kdo je, mislim pa, da je tovariš Borštnar vedel. Spominjam se le, da je neko izmed sodelujočih omenil, da je to »težka riba«.

Organizacija OF je bila v Metliki zelo močna in delavna od pričetka okupacije. Vodil jo je vse do odhoda v partizane, menda junija 1942, narodni heroj Jože Borštnar, ki je zbral okoli sebe zavedne Metličane in jih povezal v trdno organizacijo, ki je delovala ves čas okupacije ter tako kot tovariš Kardelj pomagala še drugim številnim aktivistom in veliko pripomogla k zmagi naprednih sil.

Peter Romanič

NEPOKORJENI BREGOVI

PIŠE: *Thilam Baškovič* RIŠE: *Mire Cetin*

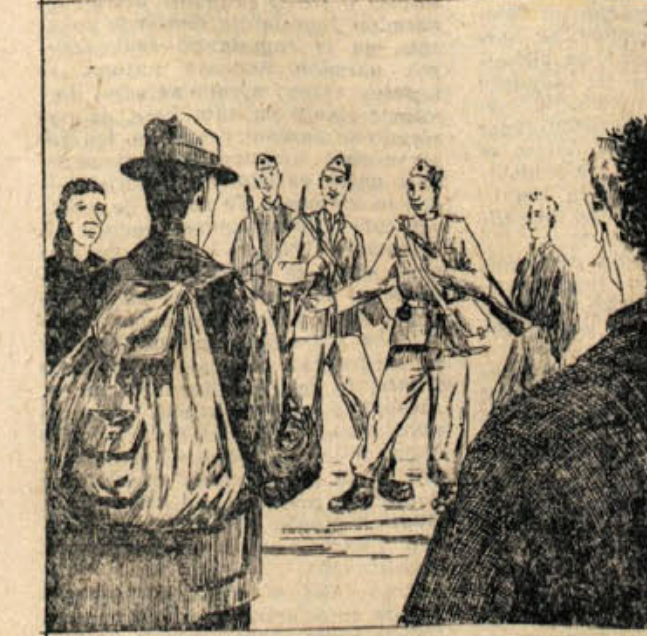
33. V hipu je bila vsa družina pokonci. Miha ni bil sam. Z njim sta bila še dva partizana. "Kaj je novega fantje, da nas mečete iz postelj, ko se komaj svitva?" je vprašal Mohor. Miha je pomirjujoče pogledal domače, nato pa je sedel na klopi pri peči in spregovoril.

34. "Nič posebnega za nas, za vas doma pa utegne biti varno. Italijani in beli gredo v ofenzivo. Od vseh strani prihajajo. Najbrž bodo spet požigali in pobijali nedolžne ljudi. Zadržite čase na veliko odvažajo moške v internacijo. Če se jim zdi, jih pa kar postrelijo, potem se pa hvalljo, da so v boju pobili partizane!"

35. "Glejte, zato mislim, da bi bilo dobro, če se vsi skupaj te dni umaknete v gozdove. V goščavi si boste že kako uredili skrivališče. Doma ne bo varno. Molki je zavlada v izbi. Prvo svitanje je zarisalo resne sence v obraze treh partizanov. Iz doline so nekje daleč udarili strel.

36. Jože se je takrat spet pojavil v izbi, oblečen in v škornje obut, za nahrbtnikom preko ramen. Miha je pogledal spremljevalca. Oba sta prizimala. "Seveda, takih potrebujemo!" Oče Mohor, mati in Janez so stali na pragu in gledali za njimi, ki so v ranem jutru utonili v gozdu.

OB LOTERIJ Ljudske Tehnike

V rokah naših ljudi v okraju so že srečke prve denarne loterije OOLT v Novem mestu, katere zbranje bo v petek, 4. decembra na Glavnem trgu v Novem mestu. Dobro vemo, da je bil smel korak in odločitev OOLT prireditelj denarno loterijo, toda zavedel pa smo se, da bo to naša javnost razumeja in podprla akcijo, v kateri bodo predvsem pokazale vso svojo prizadevanost in mobilizacijsko vneto naše organizacije Ljudske tehnike, ker se bo čisti dobiček končno le njim obrestoval in povrnil. Prireditelj je hotel s tem tudi pridobiti nove prijatelje, žlane, simpatizerje, zlasti med prebivalstvom in še mladi. In ko sedaj zbiramo podatke te akcije, lahko ugotovimo reke lepe in pohvalne primere. Tako je do srede novembra bilo že prodanih 24.000 srečk v vsem okraju. Tu so se izkazali posebno pionirji, ki so vnovčili dobro tretjino srečk. Omenimo zlasti pionirje iz oddreda "Crnih rudarjev" na Senovem, kjer je 650 pionirjev izvršilo svojo dolžnost in s tem tudi potrdilo, da zaslužijo vso pohvalo enako kot na tehničnem polju med šolskim letom. V novomeški občini so tudi pionirji že prodali nad 1000 srečk. Posebno so se izkazali pionirji iz Drganjih sel, ki so vnovčili kar 100 srečk. Drča 30 in Smarješke Toplice 45. Tu-

di novomeški vajenci so vzeli kar 100 srečk in še izjavili, da se hočejo čimprej vključiti v tehnične krožke.

Razveseljive podatke smo prejeli tudi iz Metlike, kjer je 1500 prebivalcev nabavilo kar 1000 srečk! Zlasti so tu pripomogle kmetijske zadruge v Suhorju in Metliki, ki že ves čas prav pridno podpirajo tehnično dejavnost pionirjev. V Brežicah so prevzele razpečavo gospodarske organizacije — KZ in druga podjetja in le škoda, da ni zajelo tudi ostalih množičnih organizacij ter prebivalstva. No, pionirji pa so celo pisali nalogo o Ljudski tehniki. Tudi Zuzemberk in vsa Suha krajina so se potrudili in kar v začetku zasigli že vso kvoto, kar je dokaz dobre organizacije LT in vseh organizacij, ki so to poprie tako množično!

V trebanjski občini skušajo le posamezni člani LT, osebno.

vendar gospodarske organizacije in šole — pionirji še niso začeli, zato pričakujemo, da bo tudi znana partizanska Mirenska dolina dala vsaj ob zaključku svoj doprinos.

Naštel smo le nekaj primerov, ki samo potrjujejo, da bo loterija dosegla svoj smoter ter zato vabimo, da še v teh dneh pomagata vsem članom LT, da bomo vnovčili vse srečke. Te dni je naročila naročnica Dolenjskega lista iz Niša nekaj srečk z željo, da tudi ona s tem podpre LT in ji zaželi velik uspeh pri tem delu.

-mtr-

Cestitka vojaka

"Pozdravite vse bralce Dolenjskega lista, fante in dekleta iz šentjernejske doline, vse domače in vse Dolenjce, ki so pri vojaki. Hkrati želimo mnogo uspeha Vašemu listu in napredku na Dolenjskem. Alojz Prah, vojak iz Vipave."

Zbori volivcev v sevniški občini

Zbori volivcev in predvolilni sestanki Socialistične zveze po vsej sevniški občini so v polnem teku. Do sedaj je bilo že nekaj manj kot polovica zborov volivcev. Ljudje so največ razpravljali o zakonu o šolstvu, delu občinskega ljudskega odbora, volili pa so tudi poravnalne svete in nove šolske odbore. V nadaljevanju so se marsikje zmenili še za perspektivni plan razvoja svojega kraja. Drugi del zborov je bil kot predvolilni sestanki Socialistične zveze, kjer so državljani v glavnem poslušali poročila dosedanjih vodstev vaskih odborov Socialistične zveze in o njih razpravljali. Postavljali so kandidatne liste za nova vodstva osnovnih organizacij Socialistične zveze. Skupne volitve vseh vodstev bodo drugo nedeljo v decembru na področju cele občine Sevnica.

Obah podjetij. Po večih pripravljajlnih sestankih, na katerih so razpravljali o ekonomskih prednostih, ki bi jih taka združitev imela za stanje trgovinske problematike v Sevnici, so bili za združitev najboljši izgledi. Mnenje obah predsednikov potrošniških svetov je bilo tako, da naj bi do združitve prišlo, če bi od nje imel korist potrošnik. To so na vseh sestankih ugotovili. Zalostna je pa bila ugotovitev na tej skupni seji, da se kolektivna obah podjetij ne razume, da nista sreča za skupno pot in druge take ugotovitve. Prisotni so se nato zedinili za sklep, da ostaneta obe trgovski podjetji še naprej samostojni.

V soboto je zasedal v Sevnici svet za družbeni plan in finance občinskega ljudskega odbora.

Obraunavali so 11 zadev s področja financ. Med najvažnejšimi so odobrile kredita gasilskemu društvu. Veležitarju in STP Sevnica in vrsta garancijskih izjav za druge kredite. Konfekcijski "Liseca" so dokončno odobrile 5 milijonov dinarjev za nabavo šivalnih strojev odklonili do takrat, da bo podjetje bolje obrazložilo namen uporabe znatnih letnih sredstev za investicije. Splošnemu trgovskemu podjetju so načelno odobrili sredstva za nabavo domače in uvožene opreme za nove lokale pri postaji.

Podjetju Jugoslavina je bil pretekli teden odobren tudi idejni projekt za glavno proizvodno haljo za proizvodno lesnihtni plošč iz Izuženega taninskega lesa. Podjetje planira dnevno

proizvodnjo 50 ton teh plošč, a čimer bi na leto rešilo okoli 20 tisoč ton lesne mase kostanja in hrasta, ki jo zdaj pokurijo.

Danes bo v sindikalni dvorani plenium občinskega odbora SZDL Novo mesto, na katerem bodo razpravljali o nalogah pri uveljavljanju stanovanjske reforme, o izvajanju zakona o izkoriščanju kmetijskih zemljišč in o pripravi na občne zbere osnovnih organizacij SZDL, ki bodo v decembru.

Po nepopolnih podatkih so kmetijske zadruge v našem okraju do 15. novembra sklenile za 277 ha travnikov, 102 ha deteljišč, 110 ha krompirja, 103 ha koruze in 21 ha okopavnih pogodb za proizvodno sodelovanje v spomladanski setvi. Najboljša je trenutno KZ Crnomelj. V jesenski setvi pa so KZ v našem okraju po zaključnih podatkih posejale v kooperaciji z italijanskimi vrstami pšenice 2138 ha površin od predvidenih 3065 ha ali 70%.

Včeraj je bila v Vidmu Krškem skupna seja občinskega komiteja ZKS in občinskega odbora SZDL, na kateri so prisotni poslušali poročilo o izpolnitvi načrta pogodbene proizvodnje in se pogovorili o nalogah pri spomladanski setvi, o izvajanju zakona o ekonomskih najemninah in o pripravi na občne zbere osnovnih organizacij SZDL.

Okrajni zavod za izobraževanje odraslih v Novem mestu je organiziral seminar za upravniške obrtnih podjetij, kateri so se udeležili 25 upravnikov iz različnih obrtnih podjetij v okraju. Prišel se je v ponedeljek in bo trajal do petka zvečer. Na seminarju se bodo seznanili predvsem z modernjšimi metodami dela in boljšo organizacijo dela v obrtnih podjetjih. Predavajo domači predavatelji, za nekatere teme pa so dobili predavatelje iz Ljubljane.

V Zuzemberku je bila v torkel seja komisija za delo med ženami pri občinskem odboru SZDL, na kateri so se pogovorili o organiziranju gospodinjstkih in drugih tečajev v zimski sezoni.

V soboto so se na sestanku sindikalne podružnice Tovarne pohštva v Brežicah pogovorili o izvrševanju letošnjega proizvodnega načrta in o resoluciji s plenuma Zveze sindikatov Slovenije.

Jutri bo v Brežicah plenium občinskega sindikalnega sveta, na katerem bodo razpravljali o izpolnjevanju proizvodnih načrtov v podjetjih breziške občine, o nagrajevanju po učinku, o bližnjih občnih zbiorih sindikalnih podružnic in drugem.

Na področju sevniške občine so bili prejšnji teden zbori zavarovalcev, na katerih so razpravljali o delu skupščine zavoda za socialno zavarovanje in o problemih socialnega zavarovanja na sploh.

Včeraj je bil na okraju sestanek s predsedniki občin in načelniki oddelkov za gospodarstvo pri občinskih ljudskih odborih na področju našega okraja. Pogovorili so se o stanovanjski reformi in blagom nem prometu.

Pozdrav iz Bileče

Dolenjski fantje, ki služimo vojaški rok v Bileci, pozdravljamo vse domače prijatelje in prijateljice. Hkrati čestitamo vsem bralcem Dolenjskega lista za dan republike 29. november: Vinko Blatnik, Pavel Car, Jože Fabjan, Anton Srebrnjak, Ivan Santej.

Tile pa pozdravljamo tudi svoje nekdanje učence: Miro Bavdek, Roman Čelesnik, Vlado Cop, Janez Draguš, Viktor Gerdin, Tone Janko, Andrej Koce, Bogdan Kumina, Martin Lešnjak, Ivan Nemanic, Franc Pleterski in Frane Vidčnik.

Za dan republike čestitajo

Tone Sever, Miha Maver, Stane Jurečič, Martin Metelko, Stane Sivec, vojaki iz Boko Kotske, hkrati pa želijo vse najboljše svojim domačim, znancom in prijateljem.

Na skupni seji Delavskih svetov Splošnega trgovskega podjetja in Trgovskega podjetja Slova so pretekli teden člani obraunavali možnost združitve

O našem šolstvu

V občini Zuzemberk, ki je gospodarsko pasivna in na splošno nerazvita, skrbe predstavniki oblastnih in političnih organov za šole kolikor le morejo. Stanovanja so za prosvetne delavce še kar primerno urejena, vendar pa si morajo v oddolnih krajih sami kuhati. Na vseh osmih šolah manjka sedem učnih moči. Zaradi odmakljenosti krajev in precejšnje kulturne nerazvitosti so težnje za odhajanjem tudi v tej občini precej močne. Po ves dan poučuje pet učnih moči.

Potemtakem poučuje v našem okraju na osnovnih šolah po ves dan 118 učnih moči. Stanje učnega kadra na osnovnih šolah je sledeče: imamo 209 učiteljev pripravnikov, 438 učiteljev s strokovnim izpitom, 7 strokovnih učiteljev pripravnikov, 7 strokovnih učiteljev, 18 predmetnih učiteljev pripravnikov, 45 predmetnih učiteljev, 14 profesorjev pripravnikov, 12 profesorjev, 26 honorarnih absolventov srednjih šol in 10 honorarnih upokojevcem, skupaj torej 786 učnih moči. Čeprav učitelji pripravniki prizadevno skrbje za strokovne izpite, je vendarle število pripravnikov vsako leto zelo veliko, ker odhajajo kvalificirani učitelji iz okraja, dobivamo pa v pretežni meri le novince.

Gimnazije imamo v okraju tri: v Brežicah, Črnomlju in Novem mestu. Zasedba z učnim kadrom je sorazmerno dobra, prav tako na novomeškem učiteljskem. Ponekod imajo prosvetni delavci na teh šolah tudi nad 40 ur učne obveznosti na teden. Na ostalih srednjih strokovnih šolah (ESS Novo mesto, administrativna šola Novo mesto, TSS Videm-Krško) manjka le nekaj učnih moči.

Na drugih prosvetnih ustanovah je zasedba še kar zadovoljiva. Na vajenskih šolah raznih strok ni mogoče imeti za vsak predmet posebnega učitelja, zato poučujejo na teh šolah predvsem honorarci. V vajenski šoli Sentjerne in Brežice bo treba namestiti po enega stalnega učitelja.

Torej vidimo, da manjka učnih moči predvsem na nerazvitih osnovnih šolah.

LETOS: 25.929 OTROK V 178 ŠOLAH

V šolstvu je naš okraj zaostajal že pred prvo in drugo svetovno vojno. Ze Avstrogrski v naših krajih ni gradila industrije, gospodarjenje v stari Jugoslaviji pa je temeljilo na kapitalističnih načelih, zato je kulturni razvoj na slabi gospodarski osnovi le životartil. Pokrajina brez industrije in brez urejenega prometa je imela zelo skromne šole v mežnarjah, župniščih in raznih zasebnih stavbah. Le malo je bilo šol, ki bi ustrezale zdravstvenim in pedagoškim zahtevam. V letih NOB pa je bilo treba iz marsikatero šole pognati okupatorsko drhal in razbiti gnezda domačih izdajalcev, ki so zasedli šole. Dediščina ob osvoboditvi 1945 je bila borna in nič kaj razveseljiva. Izmed 143 osnovnih šol jih leta 1945 kar 72 ni imelo lastnih stavb — polovica vseh šol je torej bila brez najosnovnejšega! Od teh 72 šol je bilo 36 šol požganih ali porušeni, 14 šol je bilo močno opustošenih, 22 šol pa takrat sploh še ni imelo lastnih stavb.

Letos imamo v 178 šolah v okraju 25.929 otrok. Zanimiv je pregled, koliko otrok je v posameznih šolah: 143 osnovnih šol obiskuje 22.920 otrok, v treh gimnazijah je 429 dijakov, na učiteljsku 230, v srednji ekonomski šoli 92, v srednji tehnični šoli 234, v administrativni šoli 85, v petih vajenskih šolah raznih strok 766, v vajenski šoli trgovske stroke 122, v treh glasbenih šolah 339, v dveh nižjih kmetijskih šolah 48, v oddelku mariborske srednje kmetijske šole 100, v 11 otroških vrtcih 440, v dopolnilni šoli 41, v bolničarski šoli 30, v pomožni šoli Smihel 29 in v novomeški poklicni gospodinjstki šoli 24 učenec. Število otrok hitro narašča, zlasti v industrijskih središčih, večje pa je tudi v kmečkih predelih, kjer se poljedelstvo hitro razvija. Za to razliko, ki je iz leta v leto večja, nimamo dovolj učilnic, saj še sploh nismo dosegli števila šol in učilnic, ki so bile med vojno uničene. Naslednje številke nam glede gornje ugotovitve veliko povedo. Tako smo imeli leta 1945 v okraju 36 požganih, oziroma porušeni šolskih stavb, 14 opustošenih šol, 22 jih ni imelo lastne stavbe, v primernih stavbah je bilo 58 šol, v neustreznih stavbah pa 13 šol. Strinjati let pozneje, se pravi letos, pa imamo v okraju še vedno 2 požgani oziroma porušeni šoli, 20 šol nima lastne stavbe, 58 jih je v primernih stavbah, 13 še vedno v neprimernih poslopjih, medtem ko smo jih v teh 14 letih 38 obnovili, 12 šol pa je bilo na novo zgrajenih.

Nov mladinski aktiv v IMV

V torkel, 17. novembra, je bil v Sindikalni dvorani v Novem mestu ustanovljen sestanek aktivna Ljudske mladine Industrijske mehanizacijske organizacije in v organizaciji razvijajočem se podjetju pojavlja precej težav, ki jih bo pomagala reševati tudi mladina, pa tudi, da bi bilo treba, da bi prav mladina bolje pazila na orodje in stroje.

Na sestanku so izvolili M-lanski odbor, ki bo vodil in usmerjal delo novega aktiva.

Pismo iz Bijeljine

"Sporočam Vam, da težko pričakujem domači list in z veseljem prebiram novice iz naših krajev. Iskreno pozdravljam kolektiv Tovarne šivalnih strojev na Mirni, aktiv LMS Sentrupert in želim še mnogo delovnih uspehov vsem delovnim ljudem." nam piše Peter Kurent, vojak iz Bijeljine.

Skromno, toda prsrčno

Duhovniki, člani CMD, so proslavili dan republike

Pokrajinski odbor CMD za Dolenjsko je 24. novembra v Domu ljudske prosvete v Novem mestu priredil proslavo Dneva republike. Udeležili so se je polnoštevilno vsi člani.

Proslavo so pričeli s Pesmijo republike, ki jo je zapel teret Cirilmetodovec ob spremljavi klavirja. Nato je predsednik pokrajinskega odbora CMD Alojz Kurent pozdravil navzoče ter goste: predsednika okrajnega odbora SZDL Franca Pirkoviča in predstavnika centralne CMD iz Ljubljane Ivo Belopavličeviča pozdravno pismo. Proslavo so vsi prisotni zaključili s petjem državne himne.

Kupujte srečke denarne loterije

OKRAJNEGA ODBORA LJUDSKE TEHNIKE NOVO MESTO!

Zbranje bo 4. decembra 1959 v Novem mestu. — 50.000 srečk po 100 din bo prodala LT. Skupna vrednost dobitkov, ki jih je 6725, je

2.550.000 dinarjev	
1 premija 300.000 din	
1 premija 200.000 din	50 dobitkov po 5000 din
1 premija 100.000 din	100 dobitkov po 2000 din
5 dobitkov po 50.000 din	500 dobitkov po 500 din
10 dobitkov po 20.000 din	1000 dobitkov po 200 din
10 dobitkov po 10.000 din	5000 dobitkov po 100 din

Kupujte srečke denarne loterije Ljudske tehnike, ker boste s tem omogočili dohajati razvoj tehnike šolskih, kmečkih in mestni mladini, torej svojim otrokom!

Metliški grad - muzej!

Jože Smilj: NA NOVO KROV DOMAČI SEM PREKRIL

Na novo krov domači sem prekril, ki ga je vihra časa razmajala, zamenjal bruna, ki jih je ožgala, z opaži v stenah špranje zamajali.

Vso pajčevino v kotih sem omel, prebeli sobe, oknice in vrata, spet moja hiša je podob bogata, na mizi prt dobrika se mi bel.

Le rož jesenskih bi nabral še rad, za rajne svoje, da bi mirno spali v domači zemlji, ki so zanjo pali,

ko jaz ves žit, prepeln vseh sil in nad pozabim njih izgube bolečino, in vse povabim vas na ženitino.

(Iz Venca XI.)

Za današnji občinski praznik Metlike smo naprosili ravnatelj Belokranjskega muzeja prof. Jožeta Dularja, da je za naše bralce odgovoril na tri vprašanja. Ker ima metliški muzej širši pomen, bodo odgovori prav gotovo zanimali vse, ki redno berejo naš tednik.

Pred kratkim je naš list poročal, da je Muzejsko društvo v Metliki slavilo svojo desetletnico. Prav to društvo je leta 1951 ustanovilo Belokranjski muzej. Zanima nas delo vaše ustanove in vaši načrti?

stainimi zbirkami, razstavami, predavanji, publikacijami in podobnim nujno dopolnilo izobrazbe našega socialističnega človeka.

Kot drugi muzeji to zadnjo nalogo tudi Belokranjski muzej dovolj uspešno opravlja, kar

Torej štejete vaš muzej v zadnje vrste?

Da, brez potrebe bi se hvalili, če bi trdil, da je drugače. Slučajno so objektivne težave, zlasti finančne, ki jih mora vsakdo razumeti, kakor je človek nazadnje primoran razumeti to da so še ljudje, ki smatrajo muzej za bolj ali manj nepotreben ustanovo, ki je morda samo zato, da finančno bremeni občino. No, z novim zakonom o

današnje stanje ljudske kulture, nastanek in razvoj tehniških panog, zgodovino in razvoj narodne revolucije, osvoboditve in socialistično izgradnjo. K vsemu temu bi se morala pridružiti še lokalna umetnostna galerija. Da pa se vse to ne da stisniti v tri, štiri sobe, je jasno kot na dlan. Za vse to bi skromno zaželel komaj ves metliški grad. Tu je perspektiva, ki bi jo morali vsi odločujoči imeti pred očmi. Naj za lep primer navedemo mnogo večje gradove, ki jih v celoti zasedajo muzeji v Mariboru, Ptuj, Gorici in letos v Skofji Loki, kjer je notranja uprava izpraznila močnega dvonadstropni grad in na desetino

sob izročila upravi temkajšnjega muzeja. In kljub temu vem, da ni nikogar, ki bi si upal trditi: da pri tej velikodušnosti do muzejev v teh mestih ni poredkih stanovanjskih vprašanj.

Ce vse to pregledamo, mislim da ni vzroka, da bi Bela krajina morala izgubiti svoj muzej. Prihodnji rodovi bodo verjetno bolj kot mi, znali ceniti vrednote, ki jim jih bomo ohranili in tako prispevali svoj belokranjski delež v skupno narodno zakladnico. Zato pa je prav, da se vsi te svoje naloge in odgovornosti do sedanosti in do prihodnjih rodov tudi v polni meri zavemo.

OB DANŠNJEM OBČINSKEM PRAZNIKU METLIKE

pričajo razne občasne razstave in znaten porast muzejskih obiskovalcev v zadnjih letih. Seveda pa so večji ali manjši uspehi muzejev odvisni od različnih okoliščin, tako od strokovnega kadra v ustanovi, od gradiva, ki je razstavljalcem na razpolago, od prostorov, vitrin, denarnih sredstev in podobnega. Drugače lahko uredi razstavne zbirke muzeji, ki imajo na razpolago, od prostorov, vitrin, denarna sredstva, kot pa tisti, ki se stiska v treh, štirih prostorih, ki ima proračun omejen na najnujnejše izdatke, ki ne sme mlajši na nikak večji nakup muzejskih, skratka, ki ima na vseh straneh vezane roke.

muzejih, ki govori med drugim tudi o vzdrževanju posameznega muzeja s strani občin in okraja, pa bo tudi za naš muzej denarja stran verjetno zadovoljivo rešena.

Torej perspektive so?

So, oziroma bi vsaj morale biti, če hočemo, da bo Belokranjski muzej uspešno opravljal svojo ljudskoprosvetno, znanstveno in, lahko bi rekli, tudi turističnopropagandno nalogo. Kot muzej kompleksnega tipa bi moral metliški muzej prikazovati razvoj in stanje prirode v Beli krajini, razvoj človeške družbe od paleolitika dalje do današnjih dni, razvoj in

Zgledna skrb za učiteljstvo

Učiteljski dom v Kostanjevici napreduje posebno v zadnjem času. Drugo nadstropje bo vsek čas zraslo in tako je verjetno, da se bodo naši pro-

svetni delavci že prihodnje jeseni vselili. Tako bo za nekaj časa rešena peča problema: tika prosvetnih delavcev, ki se zdaj stiskajo v povsem neprijetnih stanovanjih. Sola v Kostanjevici je zadnja lada zabeležila nekaj prav vidnih uspehov, ki pa so doseženi spričo dejstva, da ima zavod že več kot šest let stalen prosvetni

kader. V tem in v delavnosti prosvetnih delavcev so glavni vzroki za dosežene uspehe, ne smemo pa tudi pozabiti velike povezanosti šole in domov, saj stariš prav vzgledno sodelujejo s šolo svojih otrok.

Tudi na Senovem lutkovni oder

Ze pred enim letom so na Senovem na pobudo Društva prijateljev mladine ustanovili lutkovni oder, ki ga uspešno vodi Elfi Ambrožičeva.

V preteklih dneh je bila uprizorjena igra - Vragov svak, ki je vzbudila pri odraslih in malih prijateljih lutk toliko zanimanja, da so jo morali igrati kar štirikrat na domačem odru. Solarji in predšolski otroci pa že sprasujejo, kdaj bodo spet lutke.

Tudi na deželi so ljudje navdušeni za take predstave, zato bodo morali senovski lutkarji čimprej pripraviti novo igrice. NA.

Posvetovanje srednješolcev v Novem mestu

Okrajni komite LMS Novo mesto je organiziral posvetovanje predsednikov aktivov LMS na srednjih, obrtnih in vajeniških šolah ter predsednikov šolskih skupnosti. Posvetovanja sta se udeležila tov. Boris Lipušič, pomočnik republiškega sekretarja za šolstvo, in tovaršica Ema Musar, članica OK ZKS Novo mesto.

Posvetovanje je vodil predsednik komisije za šolstvo pri OK LMS Slavko Pavlin, ki je v uvodnem referatu nakazal, kakšen naj bi bil delež mladinskih organizacij na šolah pri izvajanju nove šolske reforme in pomoč, ki bi jo mladina lahko nudila izvedbi ciljev reformnih prizadevanj je vsem znan in ta je, da bi mladina na šoli vsi pomagali, da bi si pri svojem študiju čimbolj olajšala delo in da bi v času svojega študija čimveč pridobila.

Posvetovanja so se udeležili zastopniki iz Novega mesta, Črnomlja, Brežic, Vidma-Krškega in Sevnice. Vsi prisotni so sodelovali v razpravi, ki je rodila dobre zaključke. Ti bodo osnova za delo plenuma Okrajnega komiteja LMS Novo mesto, ko bo v decembru obravnaval šolsko vprašanje.

Za Sentjernečane

Kolektivno Mzarskega podjetja Podgorje, vsem Sentjernečanom, zlasti pa domačim, čestita za 29. november - Dan republike Jože Gregovič, vojak iz Beograda.

Delovni obračun

sveta Svobod in prosvetnih društev občine Črnomelj

Preteklo soboto je bila letna skupščina občinskega sveta Svobod in prosvetnih društev. Skupščine so se udeležili tudi član CK ZKS Ivan Regent, tajnik glavnega odbora Zveze Svobod Vinke Trzin, predsednik okrajnega sveta Fedor Tomičič, podpredsednik okrajnega sveta Tatjana Belopavlič, predsednica ideološke komisije pri Okrajnem komiteju ZKS Ema Musarjeva in predsednik Zveze kulturno-prosvetnih društev OLO Karlovca Anton Barčič in predsednik kulturno-prosvetnega društva »Slovenski dom - Triglav« v Karlovcu Josip Gradca.

Skupščina je ugotovila, da je bilo v preteklem letu v Beli krajini uspešno opravljeno obsežno in koristno delo na področju kulture in prosvete. Dve Svobodni in 20 prosvetnih društev, kolikor jih združuje občinski svet, je ob majhni finančni pomoči z veliko dobre volje in prizadevnosti skrbelo za duševno razvedrilo ter prispevalo k izpolnitvi nalog, ki jih nastavlja današnji čas kulturno-prosvetnim društvom.

Število društev kaže, da je prosvetni aktiv osnovan v vsakem večjem naselju. Aktivno deluje v društvi skupaj 1.032 članov, iz česar sledi, da je v zadnjem letu poraslo število za 330 članov. Kot primer, kaj se lahko doseže s čvrsto organizacijo in dobro voljo, služi prosvetno društvo iz Starega teča ob Kolpi. To društvo je bilo ustanovljeno komaj pred dvema letoma, danes pa že prekaša mnoga društva. Med člani je razmeroma veliko odraslih.

Povsem razumljivo je, da leži glavno breme za prosvetno delo v občini na učiteljskem kadru. Temu je skupščina dala vse priznanje. Za Črnomelj sam je bilo ugotovljeno, da je bilo prejšnja leta kulturno-prosvetno življenje bolj razgibanost. Da se delo poživiti in zajame širše družbene interese, bo potrebno v bodoče pridobiti zanj več tehnične in zdravstvene inteligence in predvsem delavske mladine iz črnomaljskih podjetij. Ko širimo proizvodne zmogljivosti obstoječih industrijskih podjetij, ko odpiramo vedno nove obrtne obrate, pritegujemo iz dneva v dan več mladine s podeželja. Toda vse premalo se brigamo za njen razvoj in vzgojo v prostem času zunaj podjetja.

Hvale vredno je, da so do letne skupščine izdelala vsa društva delovne načrte za prihodnje leto in zato so lahko na skupščini obravnavali in sprejeli dobro obdelan in pester program dela občinskega sveta za obdobje 1959-60. Za uspešno izvajanje programa bo pa vsekakor potrebno zagotoviti potrebna finančna sredstva deloma v proračunu občine deloma pa kot pomoč podjetij, sindikalnih organizacij in Kmetijskih združenj. Dosedanja sredstva, s kateri

jo, deloma pa tudi manjka strokovno vodstvo.

7 DIPLOM IN 12 POHVAL

V znak priznanja za uspešno delo v preteklem letu so bili nagradjeni s diplomami prosvetni društvi iz Semčič in Vinice, črnomaljski očetki ter posamezniki: Franc Cerk iz Kanižarice, Milena Falasikini iz Črnomlja, Marija Strojina iz Dragataša in Martina Videtič iz Doblja. Razen teh je bilo 12 članov pohvaljenih.

Da se v bodoče zagotovi uspešno delo občinskega sveta, bodo organizirani širje svetovi in to: za izobraževanje, dramatik, glasbo in folkloro ter za pionirje. Sosvet za izobraževanje bo pri svojem delu sodeloval z občinsko Ljudsko univerzo ter ostroma za strokovno vzgojo v tovarni BELT in Rudniku Kanižarice.

Gostje in delegati so toplo pozdravili besede, ki jih je na skupščini izrekel tov. Regent. Poudaril je pomen dosedanjega kulturno-prosvetnega delovanja v Beli krajini ter opozoril na važna vprašanja, ki jih bo moral reševati novozvoljeni svet.

Spodbudne so bile tudi besede obeh gostov iz Karlova, ki sta poudarila potrebo, da društvi iz Karlova tesneje sodelujeta z Belo krajino z medsebojnimi gostovanji.

Ing. Branko Peterneč

V Novem mestu mladinska gledališka sekcija

Ze dolgo smo opažali, da pri naših kulturno-prosvetnih društvih manjka predvsem mladih šolanih kadrov. Res je, da imamo v društvih precej mladine, ki jim talent omogoča delo. Nadarjenost pa se da še izpopolniti. Na ta način bi dobili mlade kulturno-prosvetne delavce, ki bi imeli razen talenta tudi teoretično in praktično znanje.

Tako bosta Občinski komite LMS Novo mesto in gledališka sekcija PD Dušan Jereb skupno ustanovila gledališko sekcijo, ki bo vključila čim več mladincev in mladnic, ki imajo veselje do igranja in nastopanja na odru.

Zato prosimo vse mladince, ki se žele vključiti v to dejavnost, da se prijavijo na Občinskem komiteju LMS Novo mesto, Jenkova ulica 1/II (zdravstveni dom).

Združitev društev v Novem mestu

V ponedeljek zvečer so se v prosvetnem domu zbrali predstavniki prosvetnih društev Dušan Jereb iz Novega mesta in Svobode iz Braljana. Razpravljali so o združitvi obeh prosvetnih društev v eno močnejše društvo, ki naj bi se imenovalo DPD Svoboda Dušan Jereb Novo mesto. O tem bodo odločili še člani obeh društev na svojih občinskih zborih.

France Mihelič MOST

ZORAN POLIČ: Resnično bratstvo naših narodov

Ko govorimo o jugoslovanstvu, o jugoslovanski skupnosti in misli, ni dovolj beseda. Vse to je treba doživeti, je treba ustvariti. Tudi OF je napisala v svoj osnovni program že leta 1941: »Stoječ na stališčih naravnih in usodne skupnosti jugoslovanskih narodov, OF ne priznava razkosanja Jugoslavije in deluje z vsemi silami za slogo in enotnost njenih narodov...« Vse to ne bi pomnilo nič, če bi prav dejstvo, da je bila ta izpoved v temeljnih točkah, ne narekovalo trdo in postrtovalno delo za njegovo uresničitev.

V borbi se je kovala nova enotnost, tam so se brisali nasilno postavljeni mejniki med razkosane dele Jugoslavije. Partizani so z milijoni nitk povezali razbite dele svoje domovine in s svojim skupnim delom in borbo ustvarjali nove, trdnije vezi.

Ko so se pričeli l. 1942. prvi stiki slovenskih in hrvatskih partizanov, smo prvič doživljali pravo bratstvo. Ko so prišli leta 1943 k nam prvi oficirji - Srbi in Črnogorci ter umirali za našo zemljo, smo znova doživljali vso globino novega bratstva in enotnosti. Potem so prihajale brigade in končno divizije. V njih so bili naši preprosti fantje, delavci in kmetje, ki so prihajali iz hratskega juga, da pri nas branijo svoje pravice, da ustvarjajo nogoje tudi za svoje novo življenje. Bili so iz srbskega, hrvatskega, črnogorskega, bosanskega in makedonskega ljudstva in so zato kmalu našli stik z našimi ljudmi. Razbili so odpor in nezaupanje. Slovenski kmet je prav tako iskreno pomagal srbskemu borcu, kakor svojnemu sinu.

Posredno iskreno in resnično bratstvo je doživela slovenska delegacija na poti v Jajce l. 1943. med hrvatskimi in srbskimi kmeti. Va-

bili so Slovence v svoje na pol porušene hiše, gostili jih kljub pomanjkanju z vsem najboljšim, pri tem pa niso tarnali, temveč prosili vesti, ne morda iz zunanje sveta, ampak z naših, s slovenskih bojišč. Govorili so o svojih sinovih, ki se bijejo v Sloveniji za svojo Hrvatsko, za Liko, Kordun, za naše skupne pravice, za svobodo in novo življenje. To je bil nov duh, ki so ga zasejali prvi borci, ki ga je ustvarila Komunistična partija s svojo nesebično borbo, in ki edina jamči, kakor je dejal tov. Tito, da bosta resnično izvojevani svoboda in neodvisnost naših narodov.

Ko smo hodili po hrvatski in bosanski zemlji, ko smo bili na zasedanju v razgovorih z brati iz Srbije, Makedonije, Črne gore, in ko smo postajali tov. Tito, smo šele videli, kaj je ustvarilo novo bratstvo, kaj je ustvarilo pravo jugoslovanstvo. Vse to je bilo mogoče doseči le zaradi tega, ker je tako pot odgovarjala ljudskim čustvom, ker je ljudstvo samo videlo edino v tej poti svoje rešitve in ker je dalo iz sebe najboljšo ljudi za uresničitev te poti. Tov. Tito je dejal na zasedanju v Bihaču: »Zbrani so na zasedanju narodni predstavniki, ki so v tej nadlonečiji borbi zrasli iz svede ljudstva, to so ljudje, ki so bili v borbo pripravljani, da dajo tudi svoje življenje.« Prav zaradi tega so uspeli! Prav zaradi tega se je rodilo pravo jugoslovanstvo naših narodov, pravo bratstvo in enotnost, ker moramo danes najbiti čuvati in ohraniti. Tov. Tito je dejal: »Mi imamo - to je naša največja pridobitev - hrvatsko in enotnost naših narodov.« Zato, ker se to naša največja pridobitev, ker so teki zeno potokovi krvi, ker je samo ta pridobitev rešila usodo naših narodov, zato je

tudi njej posvečena naša prva in največja skrb. Prav zaradi tega je deklaracija nove jugoslovanske vlade maršala Tita poudarjala, »da bo vlada delala na okrepitevi bratstva med narodi, ker se zaveda, da je to temeljni kamen srečnejše bodočnosti, blagostanja in mira za vse narode...« Zato je Osvobodilna fronta postavila v svoj razširjeni osnovni program, da je: »varovanje, utrjevanje, poglobljanje bratstva in enotnosti jugoslovanskih narodov - ena najplemenitejših, najvišjih pridobitev naše narodno-osvobodilne borbe - obvezna zapoved za slehernega državljanja in je Ljudska fronta Jugoslavije poudarila, da »bratstvo in enotnost narodov Jugoslavije je svatinja, zoper katero se ne sme nihče pregrešiti, je pridobitev, katero mora čuvati in braniti vsak rodoljub, posebno pa pripadnik Ljudske fronte...«

Danes mnogi, skorajda vsi, vedo, kaj predstavlja novo jugoslovanstvo, novo bratstvo naših narodov. Prav dobro vedo to naši sovrainiki. Lahko se je izgrajvalo bratstvo v starih prilikah, v starih strankarskih prepričjih, ko ljudstvo samo ni bilo udeleženo. Težko pa je to danes, ko je ljudstvo samo postalo nosilec novega bratstva. Tudi prej ni srbski kmet sovražil slovenskega, ali hrvatski delavec črnogorskega in ni prepričali Bosence žele zatiranja Makedonca. In vendar je bil takšen videt. Še danes mislijo mnogi ljudski sovrainiki, da je ta videt iz preteklosti lahko resnica danes. Tada oni samo v svojem sovražstvu do narodov Jugoslavije ne vidijo prave resnice, nečije priznati narodom zvestosti, pravice do samostojnega in svobodnega življenja in nečije upoštevati ljudske volje. Zato njihova govorjenja zoper našo oblast, zoper

svobodne volitve, zoper zatiranje špekulantstva in zoper nešteto drugih ukrepov, ki naj dokončno zbrisejo ostanke stare pokvarjenosti in grade na novih temeljih nove odnose in zato novo bodočnost.

Vera ljudstva v prve borce je ustvarila brigade, vera v moralno moč našega ljudstva je premagala okupatorja, vera v resnično bratstvo naših narodov je ustvarila nerazrušne vezi, ki spajajo novo Jugoslavijo v trdni skupnost prerojenih narodov Jugoslavije. Borba je pokazala, da je Jugoslavija enakopravnih narodov naravna nužnost za uspešen razvoj njenih narodov. Današnje stanje pa nam kaže, da obstajajo še posebni pogoji, po katerih je mogoče bratstvo in enakopravnost naših narodov še nadalje graditi in utrjevati. Te pogoje je nakazal tov. Tito v svojem govoru 12. septembra 1945, ko pravi: »Razumljivo je, da se Ljudska fronta zaveda tega, da more vse te naloge izvršiti samo na ta način, da se ustvari taka notranja ureditev, kakršna je predvidena v programu Ljudske fronte, to je republikanska oblika, zasnovana na federativni skupnosti popolnoma enakopravnih narodov Jugoslavije, na resnični demokraciji, ki je osnovana na socialnih in političnih pravicah najširših oblik ljudskih množic. O tem pa bo odločilo ljudstvo samo pri volitvah v konstituinto.«

Pred nami so velike gospodarske naloge, so še neizvršena dela obnove. Uspeli bomo, kakor smo v preteklosti, če bomo našo največjo svatino, bratstvo naših narodov, zvesto gojili in plemenitili ter čuvali pred vsemi domačimi in tujsimi sovražniki.

(Iz slovenskega zbornika 1948)

Rudi Dim — peditsetletnik

Včeraj je dopolnil petdeset let Rudi Dim, znani ljudskoprosvetni delavec iz Gradaca v Beli krajini. Rojen je 25. novembra 1909 v Smihelu pri Novem mestu, od kod se je njegovo oče za delom preselil v Gradac, kjer se je z družino stalno naselil.

Mladi Rudi, ki je obiskoval šolo v Podzemlju in Črnomlju, se je zgozaj vključil v ljudskoprosvetno delo pri gradaciškem Sokolu. Sodeloval je pri pouskumnem zboru in zlasti pri dramski družini, kjer je prejel lepo število vlog.

Med zadnjo vojno je sprva delal kot aktivist, nato pa je

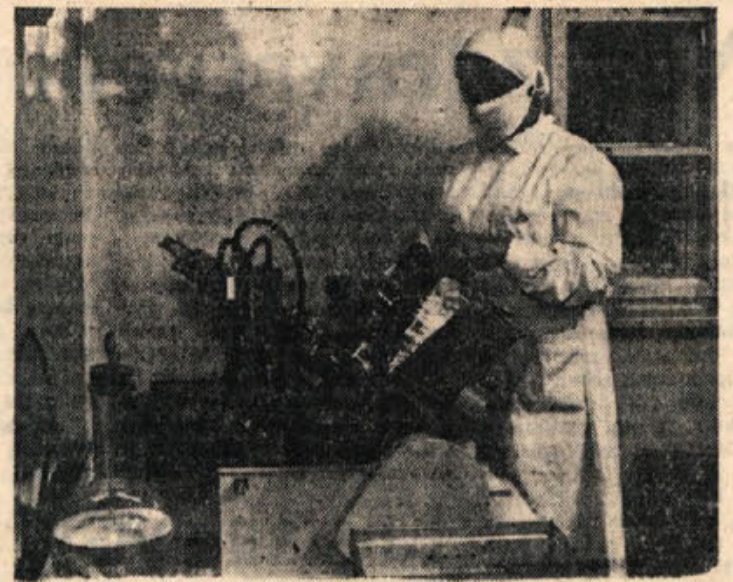
šel v partizane, kjer je bil do osvoboditve. Po vojni je postal eden glavnih stebrov ljudskoprosvetnega dela v Gradacu in sodeloval pri vsaki igri, bodisi kot igralca, režiser ali masker. Njegova velika skrb je bila tudi ureditev prosvetnega doma v Gradacu, zlasti njegovega odra.

Rudi Dim je po vojni opravljal vrsto služb na okraju v Črnomlju, pri »Marmorju« v Gradacu in Novem mestu, danes pa je v službi v Lesnogradu, delovalnem podjetju v Metliki.

Delovnemu ljudskoprosvetnemu delavcu želimo v njegovem življenju še mnogo uspehov!

Za dan republike čestitajo:

KRKA

TOVARNA
ZDRAVIL

NOVO MESTO

POZDRAVLJA VSE ZDRAVNIKE IN ZDRAVSTVENE USTANOVE IN
JIM PRIPOROČA SVOJA KVALITETNA ZDRAVILA.

POZDRAV AVANTGARDI DELAVSKEGA RAZREDA NAŠE DEŽELE,
SLAVNI ZVEZI KOMUNISTOV!

UPRAVA ZA CESTE LRS, TEHNIČNA SEKCIJA

NOVO MESTO

POZDRAVLJA VSE CESTARJE, CESTNE DE-
LAVCE IN VSE DELOVNE KOLEKTIVE TER
JIM ČESTITA K DOSEŽENIM USPEHOM,
HKRATI PA ŽELI, DA BI Z NEZMANJSANIM
POLETOM NADALJEVALI IZGRADNJO SO-
CIALIZMA V NAŠI DOMOVINI.

DELOVNI KOLEKTIV MIZARKEGA PODJETJA

PODGORJE ŠENTJERNEJ

OBLJUBLJA OB DNEVU REPUBLIKE, DA
SE BO SE NADALJE TRUDIL IZDELOVATI
SOLIDNO IN KVALITETNO POHIŠTVO IN
ZADOVOLJITI POTROŠNIKE!

PRIPOROČA SE
KUPCEM
IN DOBAVITELJEM

PODJETJE
ZA PREDDELAVO LESA

»LIPA«

D. PREKOPA
PRI KOSTANJEVICI

PROC Z ZAOSTALOSTJO IN STARO MISEL-
NOSTJO! Z NAPREDNIM KMETIJSTVOM IN
SOCIALISTIČNIMI ODNOSI MED LJUDMI BOMO
TUDI NA VASI DOSEGLI LEPŠE ŽIVLJENJE!

KMETIJSKA ZADRUGA PODBOČJE OB KRKI

POZDRAVLJA ODJEMALCE IN DOBAVITELJE
TER SE PRIPOROČA.

OKRAJNI ZAVOD ZA SOCIALNO ZAVAROVANJE V NOVEM MESTU

POSILJA ZA DAN REPUBLIKE TOPLE
POZDRAVE VSEM ZAVAROVANECM,
NJIHOVIM SVOJCEM IN UPOKOJENCEM.

NAJ ŽIVI 29. NOVEMBER — DAN USTANOVITVE
NOVE JUGOSLAVIJE!

PRI TRGOVSKEM PODJETJU

„GORJANCI“

v Šentjerneju

BOSTE HITRO IN SOLIDNO POSTREZENI

● KONKURENČNE CENE!

AVTOMOBILISTI
IN MOTORISTI,

OBISČITE

Gostišče Mokrice

KJER DOBITE PO NA-
ROČILU VSAKOVRSNA
JEDILA IN PIJACE.

Kmetiška zadruga Kostanjevica na Krki

● ŽELI

ZADRUŽNIKOM
IN KOOPERANTOM
MNOGO DELOVNIH
USPEHOV
TER HKRATI
POZDRAVLJA
SVOJE ODJEMALCE
IN DOBAVITELJE!

ČESTITKAM OSTALIH DELOVNIH KOLEKTIVOV SE PRIDRUŽUJE TUDI

Konfekcija LISGA Sevnica

Opekarna Brežice

SI PRIZADEVA ZADOVOLJITI GRADITELJE
S PRVOVRSTNO OPEKO.

Industrija obutve

IZDELUJE VSE VRSTE CEVLJEV: OTROŠKE,
ZENSKE, MOŠKE V FLEX LEPLJENI IN ZBITI
IZDELAVI, GOZERJE IN DELOVNE CEVLJE.

SVOJE USLUGE

priporoča

VODOVODNO INSTALATERSKO IN KLEPARSKO PODJETJE

NOVO MESTO

CENJENIM STRANKAM,
POSLOVNIM ZNANECM
IN DOBAVITELJEM

SE SE NADALJE PRIPOROČA

KMETIJSKA ZADRUGA MIRNA NA DOL.

VSE SILE ZA MIR,
SVOBODO
IN SOCIALIZEM!

NOVO MESTO

Prebivalcem brežiške občine

ČESTITAJO ZA 29. NOVEMBER — DAN
USTANOVITVE NOVE, SVOBODNE
IN SOCIALISTIČNE JUGOSLAVIJE:

OBČINSKI LJUDSKI ODBOR
OBČINSKI KOMITE ZKS
OBČINSKI ODBOR SZDL
OBČINSKI KOMITE LMS
OBČINSKI ODBOR ZVEZE BORCEV

Elektro

NOVO MESTO

SI Z VSEMI MOČMI PRIZADEVA ZADO-
VOLJITI POTROŠNIKE ELEKTRIČNE
ENERGIJE IN JIM ČESTITA ZA

29. NOVEMBER!

SOCIALIZEM SPREMINJA PODOBO SVETA.
KAPITALISTIČNI SVET IN SAMEGA SEBE.
UVELJAVIL SE JE KOT DRUŽBENO-EKO-
NOMSKI SISTEM, KI LAHKO NAJHITREJE
RAZVIJE PROIZVAJALNA SREDSTVA IN
DOSEŽE NAJHITREJŠI TEMPO POVEČANJA
NARODNEGA DOHODKA!

PODJETJE

»ŽITO«

LJUBLJANA

SKLADIŠČE

NOVO MESTO

POSILJA ZA DAN REPUBLIKE ISKRENE
POZDRAVE Z NAJBOLJŠIMI ŽELJAMI VSEM
SVOJIM KUPCEM IN DOBAVITELJEM, POSLOV-
NIM ZNANECM IN PRIJATELJEM!

Agroservis Brežice

TELEFON 74

PRIPOROČA SVOJE USLUGE IN ČESTITA ZA
DAN REPUBLIKE!

Brežice

TRGOVSKO
PODJETJE

„Potrošnik“

Crnomelj

● VELIKA IZBIRA
● NIZKE CENE!

ZA OBISK
SE PRIPOROČA

KOLODVORSKA RESTAVRACIJA

NOVO MESTO

DELOVNI KOLEKTIV

PODJETJA ZA POPRAVLJANJE VOZ DOBOVA

pozdravlja vse

ZELEZNIČARJE:

delavce,
ustužbenice
in strokovnjake

TER JIM ČESTITA

OB OBLETNICI

★ USTANOVITVE FLRJI

VSEM RUDARJEM NAŠEGA RUDNIKA, KAKOR TUDI OSTALIM ČLANOM DELOV-
NEGA KOLEKTIVA IN NJIHOVIM SVOJCEM ČESTITAMO IN JIM ŽELIMO SE
MNOGO DELOVNIH USPEHOV

Rudnik rjavega premoga

Kanižarica

ZA 29. NOVEMBER — DAN REPUBLIKE ČESTITA
SVOJIM DELAVCEM, USLUŽBENCEM,
ODJEMALCEM IN DOBAVITELJEM

Novomeška opekarna

ZALOG

Tople pozdrave Zvezi komunistov
Jugoslavije, ki nadaljuje drago-
cena prizadevanja za mir in kre-
pitev mednarodnega sodelovanja!

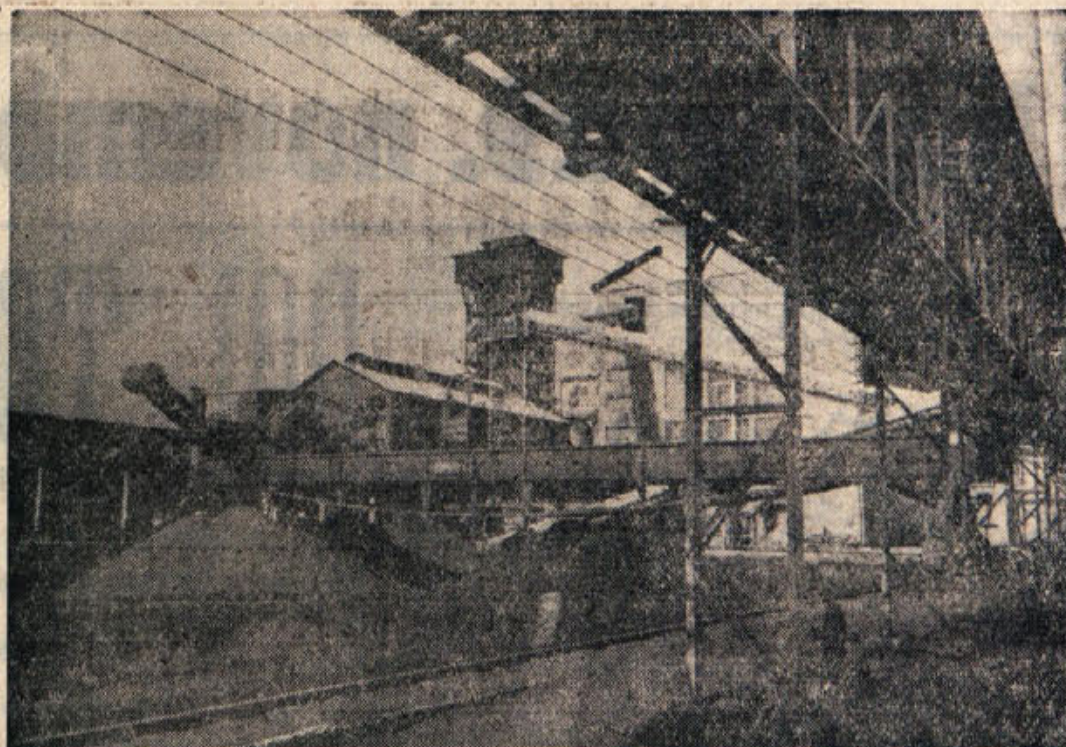
**GOSTINSKA ZBORNICA
NOVO MESTO**

ČESTITA OB SLAVNI OBLETNICI VSEM
GOSTINCEM DRŽAVNEGA, ZADRUŽNEGA IN
PRIVATNEGA SEKTORJA Z ŽELJO, DA BI SE
DALJE VLAGALI VSE SILE ZA DVIG TURIZMA
IN GOSTINSTVA V OKRAJU

SVOJIM STRANKAM ČESTITA

Projektivni biro
NOVO MESTO

Opekarna Prečna

TOPLO POZDRAVLJAMO DAN REPUBLIKE V SLAVNEM JUBILEJNEM LETU
ZVEZE KOMUNISTOV JUGOSLAVIJE IN ŽELIMO VSEM DELOVNIM KOLEKTIVOM
KAR NAJVEČ NOVIH ZMAG NA POTI V SOCIALIZEM!

Tudi vnaprej bomo vlagali vse naše sile in sposobnosti v nenehno zviševanje proizvodnosti
dela, skrbeli za prehod k čim večji mehanizaciji in avtomatizaciji ter dvigali raven naše
proizvodnje s strokovnim usposabljanjem kolektiva, z najboljšo uporabo delovnega časa,
s krepitvijo delovne discipline in z izkoriščanjem vseh rezerv. Tako bomo prispevali naš
delež v razvijanju materialnih sil socialistične skupnosti, z našimi proizvodi pa bomo
pomagali dvigati življenjsko raven delovnega ljudstva nove Jugoslavije!

POSILJAMO TOPLE IN PRISRČNE TOVARIŠKE POZDRAVE VSEM DELOVNIM
LJUDEM SOCIALISTIČNE JUGOSLAVIJE!

Tovarna celuloze in papirja

**»DJURO SALAJ«
VIDEM-KRŠKO**

Za socialistično skupnost proizvajamo:

- beljeno, nebeljeno in posebno sulfitno celulozo — lesovino — lomspapir
- — časopisni, srednje fini in ovojni papir

OBRTNA DELAVNICA

»TAPETNIK«

NOVO MESTO

CESTA TALCEV ŠT. 1

IZDELUJE VSA V STROKO SPADAJOČA DELA
HITRO, SOLIDNO IN POCENI!

ZA NAŠ NAJVEČJI PRAZNIK — DAN REPU-
BLIKE ČESTITAMO SVOJIM STRANKAM IN
SE SE NADALJE PRIPOROČAMO!

POZDRAVLJAMO
VSE DELOVNE
LJUDI NAŠE
SOCIALISTIČNE
DOMOVINE,
ZLASTI PA
ČLANE SVOJEGA
KOLEKTIVA IN
NJHOVE SVOJCE!

NAJ ŽIVI
29. NOVEMBER —
DAN REPUBLIKE!

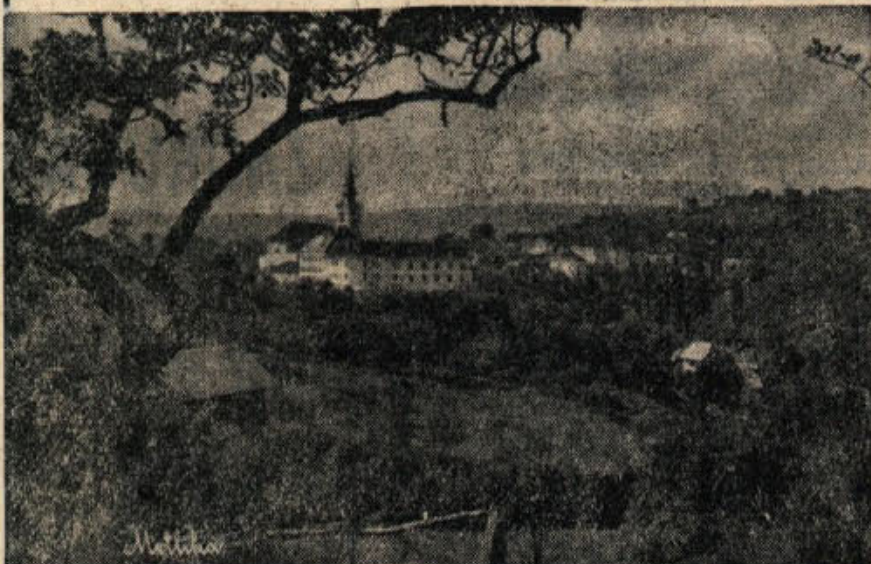
POZDRAVLJAMO VSE OBCANE METLIŠKE OBCINE, KATERIM TOPLO ČESTI-
TAMO ZA OBCINSKI PRAZNIK PARTIZANSKE METLIKE. VLAGAJMO TUDI
NAPREJ VSE NAŠE SILE IN SPOSOBNOSTI ZA NADALJNI PROCVIT NAŠE
SOCIALISTIČNE DOMOVINE, GRADIMO IN USTVARJAJMO SREČNO PRIHOD-
NOST MLADEGA RODU SVOBODNE IN NEODVISNE FLRJ!

**OBČINSKI LJUDSKI ODBOR
METLIKA**

OBČINSKI KOMITE ZKS — OBČINSKI ODBOR SZDL — OBČINSKI KOMITE LMS —
OBČINSKI ODBOR ZB — OBČINSKI ODBOR ZVVI — OBČINSKI ODBOR UROJ — OBČINSKI
SINDIKALNI SVET — OBČINSKI ODBOR RKS — OBČINSKA GASILSKA ZVEZA

PODJETJA: Belokranjska trikotna Industrija »BETI« — Novoteks — obrat Metlika, Lesno predelovalno podjetje
Metlika z žago Suhor in Mizarsko delavnico v Gradcu — Splošno trgovsko podjetje Metlika s svojimi poslovalni-
cami — Kmetijske zadruge: Metlika, Suhor in Gradac — Kmetijsko posestvo Metlika — Siviljsko podjetje Metlika
— Pekarija Metlika — Kovaško podjetje Metlika — Mesnica Metlika — Marmor Gradac — Pečarija Gradac —
»Vino« Brežice — klet Metlika — »Pionir« Novo mesto, gradbišče Metlika — Zdravstveni dom Metlika — Lekarna
Metlika — Dom onemoglih Metlika — Postaja LM Metlika in Belokranjski muzej Metlika.

OBRTNIKI: Dantjel Makar — gostilna Metlika, Zarko Mežnaršič — gostilna Metlika, Maks Milčinovič — gostilna
Metlika, Anton Križan — gostilna Gradac, Ferdo Potočnik — gostilna Gradac, Martin Crnugelj — pleskar in sobo-
sljkar Metlika, Karel Hanzelj — vodovodni inštalater Metlika, Jože Stupar — mlinar Metlika, Julij Rakar —
pečarija Gradac, Zvonko Gerbec — gostilna Metlika, Anton Rajmer — gostilna Metlika.

Naj živi
29. november —
velika obletnica
ustanovitve FLRJ!

Za delo, šport, oddih, zabavo, morje in planine uporabljajte kva-
litetno moško in otroško perilo z zaščitnim znakom beli »Labod«

INDUSTRIJA PERLA
Novo mesto

DELOVNI KOLEKTIV ČESTITA VSEM PREBIVALCEM NOVO-
MEŠKEGA OKRAJA ZA DAN REPUBLIKE — 29. NOVEMBER!

VSE VRSTE USNJA IN ČEVLJARSKE POTREBSČINE DOBITE
NAJCENEJE PRI

TRGOVSKEM PODJETJU

»USNJE« — NOVO MESTO

SVOJIM ODJEMALCEM IN DOBAVITELJEM ČESTITAMO
IN SE PRIPOROČAMO!

Za 29. november se pridružujemo veliki manifestaciji vsega delovnega ljudstva s prepri-
čanjem, da bomo dosegli pod vodstvom ZKJ še večje delovne uspehe in nadalje razvijali
področje našega okraja, pri čemer bomo kar najbolje izkoristili vse naše domače sposob-
nosti, naravna bogastva okraja in tovariško pomoč socialistične skupnosti.

ZA DAN REPUBLIKE — TOPLE POZDRAVE VSEM DELOVNIM
LJUDEM V NOVOMEŠKEM OKRAJU!

Okrajni ljudski odbor

Novo mesto

OKRAJNI KOMITE ZKS — OKRAJNI ODBOR SZDL —
OKRAJNI ODBOR ZB — OKRAJNI KOMITE LMS —
OKRAJNI SINDIKALNI SVET

Občinski ljudski odbor Novo mesto

VSEM KOLEKTIVOM V PODJETJIH IN USTANOVAH NA
PODROČJU NOVOMEŠKE OBCINE, KAKOR TUDI VSEM KME-
TOVALCEM IN OSTALIM DRŽAVLJANOM ČESTITAMO ZA
29. NOVEMBER IN ŽELIMO, DA BI SE Z VSEMI MOČNI SE
NADALJE TRUDILI ZA CIMPREJSNJO IZGRADNJO SOCIALI-
ZMA, KI POMENI LEPŠE IN BOLJŠE ŽIVLJENJE NAS VSEH!

OBČINSKI KOMITE ZKS
OBČINSKI KOMITE LMS

OBČINSKI ODBOR SZDL
OBČINSKI ODBOR ZB

OBČINSKI SINDIKALNI SVET

Naj živi 29. november - dan republike!

S SVOJO ODLIČNO KUHINJO
IN Z MODERNO UREJENIM KOPALIŠČEM
SE CENJENIM OBISKOVALCEM PRIPOROČA

DOL. TOPLICE

Zdravilišče

Zdravilišče obratuje tudi pozimi. Termalna voda 38 stopinj Celzija zdravi uspešno vsa revmatična obolenja. Cena celodnevne penziona s kopelmi vred 1100 din, samo postelja 350-400 din. Direktno avtobusne zveze 2-3 krat na dan iz Novoga mesta Ljubljane in Zagreba. Navosti: nov zunanji športni bazen.

- SOLIDNA IN HITRA POSTREŽBA, IZBRANA JEDILA,
- NARAVNA VINA!

OBISČITE NAS!

SVOJE USLUGE
PRIPOROČA

MIZARSKO
PODJETJE

DOBOVA

IN
ČESTITA
SVOJIM
STRANKAM
ZA

DAN REPUBLIKE!

★

MESTNA KAVARNA
IN
OKREPČEVALNICA

BREŽICE

- SE PRIPOROČA
- ZA OBISK

TRGOVSKO PODJETJE

»SLOGA« — SENTERPERT
ZELEZNIŠKA POSTAJA MOKRONOG

ČESTITA SVOJIM STRANKAM IN SE JIM
SE NADALJE PRIPOROČA!

KMETIJSKA
ZADRUGA

MOKRONOG

POZDRAVLJA VSE KMETOVALCE
ZADRUŽNEGA IN PRIVATNEGA
SEKTORJA Z ZELJO, DA BI
DOSEGLI SE MNOGO USPEHOVI!

TRGOVSKO PODJETJE
NA VELIKO IN MALO

»KRKA«
BREŽICE

- OBISČITE NAS, PREPRICALI SE BOSTE O DOBRI
KVALITETI IN KONKURENČNIH CENAH!

IMA VELIKE ZALOGE
RAZNOVRSTNEGA
BLAGA PO NIZKIH
CENAH!

SVOJIM GOSTOM
ČESTITA

GOSTIŠČE
NA TRGU

Žužemberk

★

Gozdno gospodarstvo - Brežice

POZDRAVLJA VSE DELOVNE KOLEKTIVE
SPODNJEGA POSAVJA IN DOLENJSKE
TER JIM ČESTITA

K SLAVNI OBLETNICI USTANOVITVE FEDERATIVNE
LJUDSKE REPUBLIKE JUGOSLAVIJE!

Gostišče pri gradu
BREŽICE

SE PRIPOROČA CENJENIM GOSTOM
IN JIM ČESTITA ZA

DAN REPUBLIKE!

TRGOVSKO
PODJETJE

»ZARJA«
NOVO MESTO

S SVOJIMI
POSLOVALNICAMI
ČESTITA
SVOJIM
ODJEMALCEM

KMETIJSKA ZADRUGA

ŠENTLOVRENC
ZELEZNIŠKA POSTAJA VELIKA LOKA

POŠILJA ZA DAN REPUBLIKE TOPLE POZDRAVE VSEM
DOMAČINOM, VSEM POSLOVNIM PRIJATELJEM, ZLASTI
PA SVOJIM ODJEMALCEM!

- OBISČITE NAS IN SI OGLEDJTE NAŠE ZALOGE!

VSA ZIDARSKA DELA OPRAVI
SOLIDNO IN POCENI

ZIDARSKO PODJETJE

»REMONT« — ŽUZEMBERK

TER POZDRAVLJA VSE SVOJE STRANKE
IN INVESTITORJE!

PRVOVRSTEN
SVEZ KRUH

VAM NUDI

PEKARIJA
STRAŽA

IN ČESTITA
SVOJIM ODJEMALCEM!

VSEM DELOVNIM
LJUDEM ČESTITA ZA
29. NOVEMBER
KOLEKTIV TRGOV-
SKEGA PODJETJA

»IZBIRA«
NOVO MESTO

IN SE PRIPOROČA CE-
NJENIM ODJEMALCEM!

DELOVNI KOLEKTIV

SPLOŠNEGA MIZARSTVA

DVOR
PRI ŽUZEMBERKU

ČESTITA VSEM SVOJIM ČLANOM, KAKOR
TUDI OSTALIM MIZARSKIM IN DRUGIM
KOLEKTIVOM TER SE PRIPOROČA!

SPECIALNA TRGOVINA

„RADIO - ELEKTRO“
NOVO MESTO

PRODAJA VSE VRSTE RADIJSKIH SPREJEMNI-
KOV, TELEVIZORJEV IN ELEKTRO MATERIAL
VSE SILE ZA IZGRADNJO SOCIALIZMA!

KMETIJSKO
GOZDARSKO
POSESTVO

NOVO MESTO

Z GOZDNIMI OBRATI:

NOVO MESTO, STRAŽA, POLJANE,
CRMOŠNICE, CRNOMELJ in MOKRONOG

TER KMETIJSKIMI OBRATI:

ZALOG, POLJANE, CRMOŠNICE
in RUPERC VRH

POZDRAVLJA IN ČESTITA ZA PRAZNIK REPUBLIKE!

OGLEJTE
SI NAŠE ZALOGE,
PREPRICALI SE BOSTE
O NIZKI CENI IN DOBRI
KVALITETI!

TRGOVSKO
PODJETJE
STRAŽA
pri NOVO MESTU

VSE SILE
ZA NAPREDEK
KMETIJSTVA
V SUHI KRAJINI

KMETIJSKA
ZADRUGA
ŽUZEMBERK

GOSPODINSKE APARATE, ZELEZNIŠKI
MATERIAL, MOPEDE, MOTORJE IN
OSEBNE AVTOMOBILE FIAT-600 TER
FIAT-1100 IN RAZLIČEN AVTOMATERIAL
DOBITE PRI

„ŽELEZNINI“

V NOVO MESTU

OB PRAZNIKU USTANOVITVE NOVE JUGOSLAVIJE
ČESTITAMO VSEM ODJEMALCEM IN DOBAVITELJEM!

Industrija
motornih vozil
Novo Mesto

ZA 29. NOVEMBER — PRAZNIK REPUBLIKE
SE DELOVNI KOLEKTIV PRIDRUŽUJE VELIKI
MANIFESTACIJI S PREPRICANJEM, DA BO
DOSEGLI SE VEČJE USPEHE IN NA TA NA-
ČIN DOPRINESEL SVOJ DELEŽ K ZVIŠANJU
ŽIVLJENJSKE RAVNI DELOVNEGA LJUDSTVA!

KOLEKTIV

SPLOŠNE BOLNIŠNICE

Brežice

ČESTITA
VSEM SVOJIM PACIENTOM, OSTALIM KOLEKTIVOM
IN VSEM DELOVNIM LJUDEM ZA PRAZNIK
★ USTANOVITVE FLRJ!

Podjetje za
vzdrževanje
prog
NOVO MESTO

POZDRAVLJA VSE DELOVNE LJUDI, VSE JUGOSLOVANSKE KOMUNISTE IN VSE NARODE SVETA, KI SI PRIZADEVAJO OHRANITI MIR, KI JE NAJVAŽNEJŠI MEDNARODNI PROBLEM.

DELOVNI KOLEKTIV

PEKARIJE

Dolenjske Toplice

POZDRAVLJA SVOJE ODJEMALCE
IN SE JIM PRIPOROČA

POSLOVNE PRIJATELJE IN ZNANCE, KAKOR TUDI SVOJE ODJEMALCE IN DOBAVITELJE ISKRENO POZDRAVLJA ZA DAN REPUBLIKE

KMETIJSKA ZADRUGA

DVOR

Splošno gradbeno podjetje

»PIONIR«

ČESTITA SVOJIM DELAVCEM, USLUŽBENCEM, TEHNIKOM IN INŽENIRJEM — TER ZELI, DA BI Z NEZMANJSANIM POLETOM NADALJEVALI SVOJE DELO ZA PROCVIT PODJETJA IN SKUPNOSTI!

NOVO MESTO

Pozdravljamo dan republike!

OBRATNO GRADBENO PODJETJE

»REMONT« — STRAŽA

OPRAVLJA VSA V STROKO SPADAJOČA DELA PO ZMERNIH CENAH!

SLIKE ZA LEGITIMACIJE IN OSTALE, POVEČAVE IN DRUGA FOTOGRAFSKA DELA OPRAVI NAJHITREJE, NAJČE-NEJE IN NAJBOLJŠE

Fototehnika

v Novem mestu

STRAŠKE ZADRUŽNIKE, KOOPERANTE IN OSTALE KMETOVALCE POZDRAVLJA

KMETIJSKA ZADRUGA STRAŽA

IN SE PRIPOROČA

OBRATNO PODJETJE

„Ela“ NOVO MESTO

IZDELUJE ELEKTRICNE APARATE IN OPRAVLJA VSA OPRAVILA V ELEKTROSTROKI

CENJENIM STRANKAM ČESTITAMO ZA DAN REPUBLIKE!

»KROJAČ« — Novo mesto

IZDELUJE PO MERI VSAKOVRSNE MOŠKE OBLEKE IN UNIFORME, ZENSKÉ PLaŠCE, KOSTIME ITD. — POCENI IN KVALITETNO NA ZALOGI IMAMO TUDI RAZNOVRSTNO BLAGO!

Občinski ljudski odbor ŽUŽEMBERK

SVOJIM OBČANOM, KOLEKTIVOM V PODJETJIH IN USTANOVAH, KMETOVALCEM, DELAVCEM IN USLUŽBENCEM ČESTITAJO ZA NAŠ NAJVEČJI PRAZNIK — DAN REPUBLIKE

OBČINSKI ODBOR SZDL, OBČINSKI KOMITE ZKS, OBČINSKI SINDIKALNI SVET, OBČINSKI ODBOR ZVEZE BORCEV, OBČINSKI ODBOR LMS, OBČINSKA GASILSKA ZVEZA, OBČINSKI ODBOR RK, OBČINSKI ODBOR ZVVI, OBČINSKI ODBOR ZDRUŽENJA REZERVNIH OFICIRJEV IN PODOFICIRJEV IN OBČINSKI SVET SVOBOD IN PROSVETNIH DRUŠTEV

Vse sile za mir, svobodo in socializem — ideale sodobnega človeštva!

AVTOPROMET TUZEMSKA SPEDICIJA

»GORJANCI«

NOVO MESTO — STRAŽA

ČESTITA VSEM ŠOFERJEM, POTNIKOM, DELOVNIM KOLEKTIVOM, ZLASTI PA ČLANOM LASTNEGA KOLEKTIVA

ZA 29. NOVEMBER! PROLETARCI VSEH DEZEL, ZDRUŽITE SE!

Tapetništvo in dekoraterstvo NOVO MESTO, Partizanska 13

IZDELUJE VSE VRSTE KAVČEV, FOTELJEV IN DIVANOV PO KONKURENCNIH CENAH!

Tovarna šivalnih strojev

»MIRNA«

v Mirni

ČESTITA VSEM DELOVNIM KOLEKTIVOM ZA NAŠ NAJVEČJI PRAZNIK — 29. NOVEMBER!

PRVOVRSTNO IZVRŠUJE VSA V STROKO SPADAJOČA DELA

KOVINAR

NOVO MESTO

IN ČESTITA SVOJIM STRANKAM!

Trgovsko podjetje

„ROG“

NOVO MESTO

ČESTITA OB OBLETNICI USTANOVITVE FLRJA VSEM SVOJIM ODJEMALCEM IN DOBAVITELJEM!

OKRAJNA OBRATNA ZBORNICA

Novo mesto

ČESTITA SVOJIM ČLANOM ZA 29. NOVEMBER!

TEMELJ NARODNEGA BLAGOSTANJA JE TUDI KREPKO RAZVITO OBRATNIŠTVO!

GOSTILNICA DRŽAVNEGA IN PRIVATNEGA SEKTORJA! — PRIZNANA VINA NAJBOLJŠIH KVALITET DOBITE PRI TRGOVSKEM PODJETJU

»VINO« NOVO MESTO

Naj živi ZKJ, organizirana politična sila delavskega razreda Jugoslavije!

PRIPOROČA SE

Kmetijska zadruga

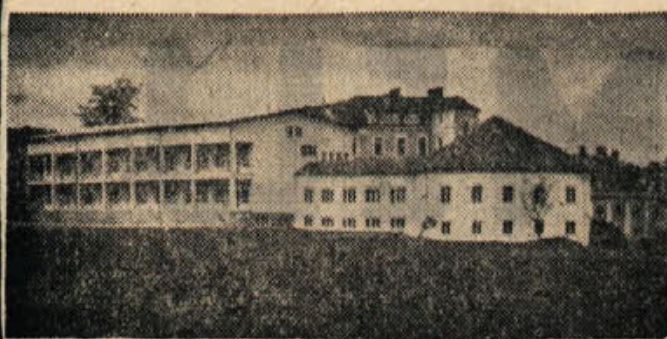
KMETOVALCI! V KOOPERACIJI Z ZADRUGO BOSTE VEČ PRIDELALI, BOLJE ZASLUŽILI IN TAKO DOSEGLI VIŠJO ŽIVLJENJSKO RAVEN!

Dolenjske Toplice

Okrajna zadruga zveza in zadruga hranilnica NOVO MESTO

POZDRAVLJATA VSE ZADRUŽNIKE OB 29. NOVEMBRU! VLAGAJMO TUDI VNAPREJ VSE SILE ZA NADALJNI PROCVIT NAŠE SOCIALISTIČNE DOMOVINE, GRADIMO IN USTVARJAJMO SREČNO PRIHODNOST MLADEGA RODU SVOBODNE IN NEODVISNE JUGOSLAVIJE!

SPLOŠNA BOLNIŠNICA

NOVO MESTO

čestita in pozdravlja vse svoje strežne in pomožne osebe, medicinske sestre in zdravnike z željo, da bi še nadalje tako kot doslej, nesebično in požrtvovalno opravljali svoje delo!

Socializem rešuje velike in daljnosežne ekonomske in socialne naloge, ki bodo preobrazile svet in odnose med ljudmi!

RESA

Trgovsko podjetje na debelo in drobno VIDEM-KRŠKO

ima stalno na zalogi veliko
izbiro raznovrstnega blaga
po konkurenčnih cenah.

POZDRAV AVANTGARDI DELAVSKEGA RAZREDA
NAŠE DEŽELE — SLAVNI ZKJ!

KMETIJSKA ZADRUGA BIZELJSKO

- PRIPOROČA CENJENIM ODJEMALCEM
- PRVOVRSTNA NARAVNA VINA, KI JIH
- IMA NA ZALOGI.

Šentjanž

SE PRIPOROČA CENJENIM ODJEMALCEM
SOCIALIZEM GRADIMO ZA ČLOVEKA, ZA
SREČO SEDANJH IN BODOČIH RODOV!

VSEM SVOJIM ČLANOM, POSLOVNIM PRIJATELJEM, ODJEMALCEM TER KMETOVALCEM
NAŠEGA OBMOČJA CESTITA ZA

★ DAN REPUBLIKE!

Kmetijska zadruga Pišcece pri Brežicah

SOLIDNO, HITRO IN POCENI JE NAŠE GESLO

Mizarska delavnica

Brestanica

PROLETARCI
VSEH DEŽEL —
ZDRUŽITE SE!

Naj živi 29. november - dan republike!

SVOJIM GOSTOM NUDIMO KVALITETNA TOPLA
IN HLADNA JEDILA, DOBRA IN PRIZNA-
NA VINA TER JIM CESTITAMO ZA

29. NOVEMBER!

TURIST HOTEL S REMIČ VIDEM-KRŠKO

POZDRAV DELAVSKEMU RAZREDU JUGOSLAVIJE, KI JE VEDNO DOSLEDNO IZPOLNJEVAL
SVOJO INTERNACIONALISTIČNO DOLŽNOST
TER HKRATI ISKRENO POMAGAL IN PODPI-
RAL BOJ DELAVSKEGA GIBANJA IN NAPRED-
NIH SIL V SVETU!

Elektrarna Brestanica

PRIPOROČA SE

KMETIJSKA ZADRUGA KRŠKO VIDEM - KRŠKO

V IMENU PREBIVALCEV SPODNJEGA POSAVJA PRISRČNO
POZDRAVLJAMO MLADINO JUGOSLOVANSKIH NARODOV,
KI NAM JE ZGRADILA CESTO BRATSTVA IN ENOTNOSTI
IN KOVALA NELOČLJIVE VEZI TOVARIŠTVA MLADEGA
RODU NAŠIH REPUBLIK!

ELEKTRO KRŠKO

VIDEM-KRŠKO

ODJEMALCEM, DOBAVITELJEM IN VSEMU PREBI-
VALSTVU SPODNJEGA POSAVJA SE SE NADALJE
PRIPOROČA

KMETIJSKA ZADRUGA RAKA PRI KRŠKEM

KMETIJSKO GOSPODARSTVO SEVNICA

POZDRAVLJA ZA DAN REPUBLIKE VSE DE-
LOVNE KOLEKTIVE IN JIM ŽELI V IZGRADNJI
SOCIALIZMA SE MNOGO USPEHOV.

NAJ ŽIVI ZKJ,
ORGANIZIRANA POLI-
TIČNA SILA DELAV-
SKEGA RAZREDA IN
DELOVNEGA LJUDSTVA
JUGOSLAVIJE!

★
SE NADALJE PRIP-
ROČA SVOJE USLUGE
CENJENIM STRANKAM!

Splošna obrtna kovinarska zadruga Videm-Krško

OGLEJTE SI NAŠE ZALOGE, PREPRI-
CALI SE BOSTE O NIZKIH CENAH
IN KVALITETI!

Trgovsko
podjetje

PRESKRBA

Senovo

★
KMETIJSKA
ZADRUGA
TRŽIŠČE

SE PRIDRUŽUJE
CESTITKAM ZA
DAN REPUBLIKE
IN SE
PRIPOROČA.

SVOJIM ODJEMALCEM, POSLOVNIM PRIJATEL-
JEM IN SORODNIM KOLEKTIVOM ŽELIMO ZA

29. NOVEMBER
SE MNOGO USPEHOV PRI DELU!

TRGOVSKO PODJETJE ŠENTRUPERT

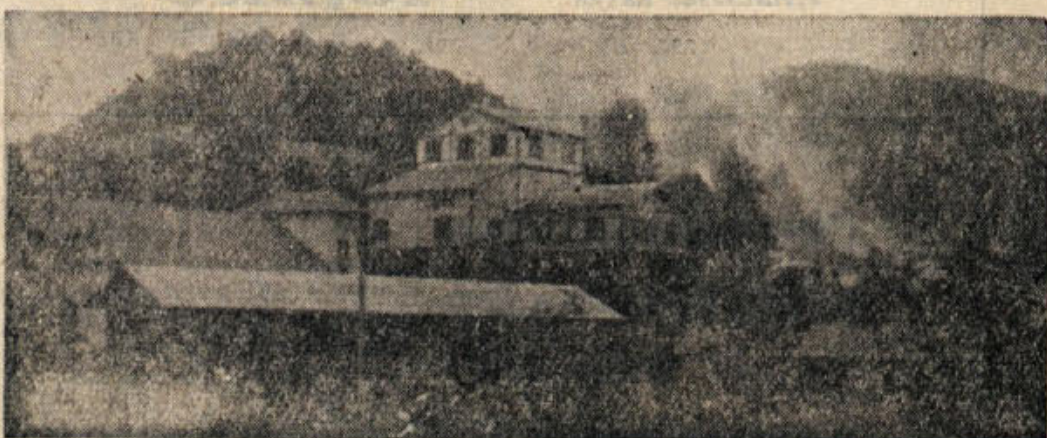
Tovarna čokolade in likerjev

CESTITA VSEM DELOVNIM KOLEKTIVOM, KI
SI PRIZADEVAJO S SVOJIM DELOM DVIGNITI
ZIVLJENJSKO RAVEN DELOVNEGA LJUDSTVA,
VSEM POSLOVNIM PRIJATELJEM, ZNANCEM
IN ČLANOM SVOJEGA KOLEKTIVA!

Imperial

VIDEM-KRŠKO

ZA SREČNO PRIHODNOST, ZA NEODVISNOST NAŠE
DOMOVINE, ZA ZMAGO SOCIALIZMA, ZA MIR NA
SVETU IN ZA TRAJNE CILJE NAŠE LJUDSKE REVOL-
UCIJE BOMO ZASTAVILI TUDI VNAPREJ VSE NAŠE
SILE IN SPOSOBNOSTI!

RUDNIK RJAVEGA PREMOGA

KRMELJ

OB SLAVNI OBLETNICI USTANOVITVE NOVE JUGOSLAVIJE POZDRAVLJAMO VSE JUGOSLOVANSKE RUDARJE! ZELIMO JIM PRI NJIHOVEM NAPORNEM DELU SE MNOGO USPEHOV TER JIM KLIČEMO: SREČNO!

RUDNIK RJAVEGA PREMOGA

SENOVO

Prporoča se in čestita

KMETIJSKA ZADRUGA ADLEŠIČI

Kmetijska zadruga **BRESTANICA**

Za 29. november — dan republike objublamo da se bomo tako kot doslej z vsem ognjem in tesebičnim prizadevanjem trudili pri uresničevanju zastavljenih nalog na poti nadaljnega razvoja socializma v naši deželi!

Občinski ljudski odbor ČRNOMELJ

Občinski komite ZKS
Občinski komite LMS
Občinski odbor SZDL
Občinski odbor ZB

VSE SILE ZA DVIG KMETIJSKE IN NAPREDNIH SIL NA VASI!

Cenjenim odjemalcem in dobaviteljem se priporoča

KMETIJSKA ZADRUGA DRAGATUS

PRI NAS BOSTE POSTREZENI S PRVOVRSTNIMI BELOKRANJSKIMI VINI. CENJENIM GOSTOM ČESTITAMO ZA 29. NOVEMBER!

TOČILNICA VINIŠKA KLET VINICA

Belokranjsko gradbeno podjetje CRNOMELJ

TOPLO POZDRAVLJA ZA DAN REPUBLIKE VSE INVESTITORJE, ZLASTI OBČINSKI LJUDSKI ODBOR OZALJ TER SE JIM SE NADALJE PRIPOROČA!

Kmetijska zadruga

VINICA

POZDRAVLJA VSE SVOJE ČLANE, ZLASTI PA TISTE KMETOVALCE, KI SO SKLENILI Z ZADRUGO POGODBENO SODELOVANJE IN JIM ZELI MNOGO USPEHOV PRI DELU!

Občinski ljudski odbor **TREBNJE**

Občinski komite ZKS
Občinski komite LMS
Občinski odbor SZDL
Občinski odbor ZB

Občinska gasilska zveza in ostale organizacije čestitajo za 29. november vsem občanom!

SOCIALIZEM REŠUJE VELIKE IN DALJNOSEŽNE EKONOMSKE IN SOCIALNE NALOGE, KI BODO PREOBRAZILE SVET IN ODNOSE MED LJUDMI!

IZVRŠUJEMO VSA MIZARSKA DELA PO KONKURENCNIH CENAH

MIZARSKA ZADRUGA ČRNOMELJ

VSE SILE ZA MIR, SVOBODO IN SOCIALIZEM!

CENJENIM GOSTOM SE TOPLO PRIPOROČA

GOSTILNA ŠKOLNIK VINICA

KMETIJSKO PROIZVAJALNA ZVEZA

BELA KRAJINA ČRNOMELJ

POZDRAVJA VSE ZADRUGE, NJIH ČLANE IN KOOPERANTE NA SVOJEM OBMOČJU, KAKOR TUDI VSE DELOVNE KOLEKTIVE V PODJETJIH IN USTANOVAH!

Z NAPREDNIM KMETIJSTVOM GRADIMO BOLJŠE ŽIVLJENJE NAS VSEH!

KMETIJSKA ZADRUGA TREBNJE

ČESTITA IN POZDRAVLJA ZA PRAZNIK USTANOVITVE NOVE JUGOSLAVIJE

LESNA INDUSTRIJA »ZORA« ČRNOMELJ

SE PRIDRUŽUJE ČESTITKAM OSTALIH DELOVNIH KOLEKTIVOV ZA DAN REPUBLIKE

DA BI USTREGLI POTROŠNIKOM, BOMO ZASTAVILI VSE SVOJE SILE!

PREHRANBENA INDUSTRIJA ČRNOMELJ

TRGOVSKO PODJETJE **GRADIŠČE**
TRGOVINA Z MEŠANIM BLAGOM
TREBNJE

Cenjenim odjemalcem čestitamo in se jim še vnaprej priporočamo!

„KOVINAR“

MEHANIČNO KLJUČAVNICARSTVO, VODOVodne INŠTALACIJE IN KLEPARSTVO **ČRNOMELJ** — telefon 17

POZDRAVLJA SVOJE STRANKE IN SE JIM PRIPOROČA!

VALVASORJEVA TISKARNA Videm-Krško

OPRAVLJA VSA TISKARSKA DELA KVALITETNO IN PO ZMERNIH CENAH ZA NAROČILA SE PRIPOROČAMO!

SVOJE USLUGE PRIPOROČA **SLIKARSTVO - PLESKARSTVO ČRNOMELJ**

„BELT“

BELOKRANJSKA ZELEZOLIVARNA IN STROJNA TOVARNA **ČRNOMELJ**

PRIPOROČA SVOJE LITE IZDELKE IN ČESTITA ZA DAN REPUBLIKE!

»DANA«

MIRNA

PROIZVAJA SADNE SOKOVE, LIKERJE IN DRUGE ALKOHOLNE PIJACE — VSE NAJBOLJŠE KVALITETE.

NAJ ŽIVI 29. NOVEMBER — DAN USTANOVITVE NOVE JUGOSLAVIJE!

ČESTITKAM SE PRIDRUŽUJE.

KMETIJSKA ZADRUGA ČRNOMELJ

Za dan republike čestitajo

Jugotantin SEVNICA

VSE NAŠE ODJEMALCE, NJIHOVE KOLEKTIVE IN ČLANE ISKRENO POZDRAVLJAMO, ZELEC JIM MNOGO DELOVNIH USPEHOV

VELIKA IZBIRA — NIZKE CENE!
TRGOVSKO PODJETJE TREBNJE

VSAK DAN SVEŽ KRUH IN PECIVO V A M N U D I

PEKARIJA TREBNJE

CENJENIM STRANKAM ČESTITAMO IN SE JIM PRIPOROČAMO!

SOLIDNO BOSTE POSTREZENI PRI

LOVSKEM ROGU V ČRNOMELJU

VEDNO NA RAZPOLAGO TOPLA IN HLADNA JEDILA

VSEM KADILCEM SE PRIPOROČAMO IN JIM POŠILJAMO ISKRENE POZDRAVE

TRGOVSKO PODJETJE TOBAK ČRNOMELJ

OB SLAVNI OBLETNICI USTANOVITVE FLRJ POŠILJAMO ZADRUŽNE POZDRAVE VSEM ZADRUŽNIKOM IN NAPREDNIM KMETOVALCEM SPODNJEGA POSAVJA!

Kmetijska zadruga

SEVNICA

PREMOGOKOP IN GLINOKOP

GLOBOKO

POŠILJA RUDARKE POZDRAVE VSEM DELOVNIM KOLEKTIVOM TER OBLJUBLJA, DA BO Z NEZMANJŠANIM POLETOM ZASTAVIL VSE SVOJE SILE ZA ČIMPREJŠNJO IZGRADNJO SOCIALIZMA!

